Bodo Kirchhoff

KUM ADAM

Bodo Kirchhoff

KUM ADAM

Almanca aslından çeviren

ALEV YALNIZ

Özgün adı

Der Sandmann

Kapaktaki resim:

DAVE KRAMER

Frankfurt radyosunda sunucu olarak çalışan Quint, bir yıl boyunca oğluna bakıcılık etmiş ve ansızın ortadan kaybolmuş olan Helen'in izini bulmak üzere yanına oğlu Julian'ı da alarak Tunus'a gider. Helen'in kalmış olduğu otele, hatta onun eski odasına yerleşir. Tunus'un gizemli, yabancı ortamı içinde Quint zaman duygusunu yitirir. Helen'in geride bırakmış olduğu defter, Quint'in onunla olan ilişkisini ve Helen'in kimliğini çözümlemesine yardımcı olur. Küçük otelin sahibesi, geçkin madam Melrose, otel müşterisi, sürgündeki doktor Branzger, Helen'le ilişkisi olan bir Arap, Küçük Kafa denilen klasik müzik meraklısı garip bir genç ve harmanisi içinde kim olduğu anlaşılmayan bir karaltı. Bütün bu ihsanlar ve Tunus'un alışılmadık boğucu ortamı Quint'i bunaltır. Bir yandan durmadan yeni sayfalar eklenen elindeki defter yardımıyla Helen'in izini sürerken, bir yandan da kendini umulmadık, ama kurtarıcı bir aşkın içinde bulur. Genç kuşak Alman yazarları arasında yer alan *Bodo Kirchhoff* 'un *Kum Adam'ı* Türkçeye çevrilen ilk romanı.

“Zihnim bir uçurum”

Claudius için

I

İlk cinayet, bir tek hareketin, kurbanı damdan aşağı iten darbenin dünyayı paramparça ettiği andır. Zihni boşalan bir başı çevreleyen kanlı saçlardır, hayvana dönüşmeyen, hayvan bile olamadan bir uçuruma yuvarlanan katildir.

***

Oldukça rahat bir yaşam sürmemi sağlayan bir işim vardı, Goethe’nin doğduğu kentte radyo spikerliği yapıyordum. Çok iyi döşenmiş bir evim bile vardı; güneye bakan eski bir yapı, hem de balkonlu. Çok iyi bir konum; her şey bir yana sağlıklı bir oğlum da vardı. Henüz konuşamadığı dönemlerde, lise son sınıf öğrencisi bir genç kız, oğlumun bakımını üstlenmişti. O günlerde belki aşkı yeniden tanımam da olasıydı, çünkü karım benden ayrılmayı düşünüyordu. Ayrıca Doğu Avrupa’da değişim yaşanıyordu ve ben haber spikeri olarak çok yoğun günler yaşıyordum. Aradan zaman geçti: sonbahar, kış, ilkbahar, yaz. Oysa ben, kısa süre öncesine kadar Almanya’nın tam ortasında yer alan Main kıyısındaki bu kentte tıkıldım kaldım. Birleşmenin yıldönümü, yıllık iznime denk düşüyordu. Güneyde bile rüzgâr farklı olsa da yazın son soluğunu duyumsamak hoşuma giderdi hep.

Ekim ayında Tunus kentine gittim. Yanımda, pencere kenarında oğlum Julian oturuyordu. Uyuyordu. Julian ufak tefek, toparlak yüzlü, aydınlık bakışlı bir çocuktu.

Oğlumun varlığı bana huzur veriyordu. Her haliyle aydınlık ve iç açıcı bir çocuk. Saçları, sesi, teni, özellikle de aklı; hepsinden öte duru bakışlı kahverengi gözleri. Hele bir de güldüğünde! Şimdi, yanımdaki koltukta uyuyordu ve ben çok mutluydum. Julian derin uykudayken nedense terlerdi. Burnunun üstünde ter tanecikleri birikmişti. Elimde tuttuğum kartla yüzünü yelpazeledim. Bu kart olmasaydı —eylül sonunda posta ile gelmişti- oğlumla bu yolculuğa asla çıkmazdık. Arka yüzünde şunlar yazılıydı: ‘Yanılmıyorsun, gördüğün benim el yazım. Yaşıyorum. Tunus çok hoş bir yer. Medina’da küçük sakin oteller var; Julian nasıl? Christine ne yapıyor? Ya sen? Umarım iyisindir. Helen.’

Yazdıklarını neredeyse ezberlemiş gibiydim. Helen kurşun kalem kullanmıştı. Ve ‘sakin’ sözcüğünü yazarken kaleminin ucu kırılmıştı anlaşılan. Julian’ın üzerinden pencereye eğildim, dışarı baktım. Hâlâ deniz uzanıyordu aşağıda. Masmavi ve kıpır kıpır; Julian, Elbe’yi geçerken uyuyakaldı. Yanağı omzunda, elleri kucağında birleşmiş öylece oturuyor ve horluyor. Hosteslerin gözü onun üzerinde. Uykudayken bambaşka bir masumluk sergiliyor. Çevresindekileri etkileyen güçlü bir görüntü. Christine’yle ben, konser ya da yemek davetindeyken, Helen kendinden geçmişçesine onun yatağının başında oturur ve Julian’ı izlerdi; bir gecelik çocuk bakıcılığı için ona parasını uzattığımda ancak kendine gelirdi. Genelde haftada iki ya da üç kez gelirdi, içkisi, sigarası yoktu. Onu asla televizyonun başında yakalamadık. Helen’i işe alan Christıne’ydi, ondan hoşlanıyordu. Aslında Helen’in kendisinden hoşlanıyordu Christine, bense bu durumdan hiç hoşlanmıyordum. Karımın ayrılıktan söz etmesi beni kaygılandırıyordu, çünkü ona çok alışmıştım. Üstelik onun zekâsına da hayrandım. Çok ağır kitaplar çeviriyordu; hatta ödül bile almıştı. Son günlerde bir Rus yazarla birlikte çalışıyordu. İş yolculuğundan döndüğünde bıraktığım pusulayı bulacaktı tabii: ‘Ufaklıkla birlikte Tunus’tayız. Seni ararım!’ Bu habere şaşıracağı kesindi, çünkü bu benim Julian ile yaptığım ilk yolculuktu. Uçak havaalanına indiğinde oğlumu uyandırdım. “Bak, işte çöl!” diye seslendim, pistin ötesinde uzanan ıssız ve bomboş alanı gösterdim. Julian elimi tuttu. Sonra da develeri sordu. Ben de onları az sonra göreceğimizi, henüz yolda olduklarını söyledim. Tabii hemen inandı; sesimdeki inandırıcılık etkisini göstermişti.

Kentin merkezine doğru yola koyulduk. Binlerce insan bu ekim gününde sokaklara dökülmüş, eski yasalara dönmek için gösteri yapıyordu, insanlar oraya buraya koşuşuyordu ve bir an duralayanı da önlerine katıp sürüklüyorlardı. Güneşin altında kıpırdayan bir kahverengi giysiler ve beyaz maşlahlar karmaşası. Güneş kavuruyordu sanki. Taksi şoförüne yalnızca, ‘Medina,’ dediğim için kocaman bir kapının önünde durdu; kemerin ardında eski kent uzanıyordu. Birden arabanın çevresini dilenciler ve satıcılar sarıverdi. Daha iyi ve modern bir semte gitmeye karar verdim o an. Helen’in kartında sözünü ettiği sakinliği bulmalıydım.

Bir elimde Julian, öbür elimde eski kente göre oldukça gösterişli bavulum, kemerden geçip Tunus’un Medinasına girdim. Çevremdeki yaşam ve hareketlilikle hiç ilgilenmeden ilerlemeye koyuldum. Julian, annesinin yokluğunu duyumsamış olacak ki koluma yapıştı. Bense otel adlarını

inceliyordum. Küçük pansiyonların ve motellerin önünden tek tek geçerken aradığım yerin orası olmadığından kesinlikle emindim. Tam o sırada, çatısında çamaşırların asılı durduğu dar bir yapıya gözüm takıldı. Levhada adı yazılıydı: *Petithdtelde la tranquillite*.[1]

Oldukça açık tenli, yüzü kırışık dolu otel sahibesi, beni odama çıkardı. Bu odada kısa bir süre öncesine kadar Helen de kalmıştı. Açık tenli kadının dediğine göre, önceki hafta Helen birden otelden ayrılmıştı. Hatta borcunu bile ödemeden ortadan yok olmuştu. “Burada mösyö! Hep burada, bu pencerenin önünde oturuyordu. Odasına yeşil çay servisi yapmak için girdiğimde onu hep aynı yerde buluyordum.” Sonra da cinayet olayını simgesel olarak göstermek isteyen bir tanık gibi Helen’in nasıl oturduğunu gösterdi. Bu arada adını söyledi. Kulağıma hoş gelen ilginç bir addı bu: Madam Melrose. Kendimi Helen’in amcası olarak tanıttım. Sanırım oldukça inandırıcıydım. Küçük otelin sahibesi beni hemen Helen’in eşyalarını sakladığı yere götürdü. Bir yandan da pasaportlarımızı görmek istediğini söyledi. Julian’a bakarak pasaporttaki fotoğrafıyla karşılaştırdı. Sonra da otelin kasasını açtı, içinden yassı siyah bir tahta kutu çıkardı. Kutunun tam ortasında minik bir anahtar deliği vardı, iki yanında da Arapça yazılar. Tam Helen’in tarzıydı bu kutucuk. Madam Melrose, yani otelin sahibesi anahtarı bana uzattı. Kutuyu açtım. Julian ise kendine gelmişti artık. Kutunun içinde basit kapaklı bir defter vardı, üzerindeki etikette de Helen’in adının baş harfleri. Altında kitap harfleriyle bir tür başlık: ‘Quint ile bir yılım.’ Senetlerle karşı karşıya kalan biri gibi irkildim. Madam Melrose elini uzattı, anahtarı avucuna koydum. “Hepsi de makine ile yazılmış,” dedi kadın ve yapması gerekeni yaptı. Kutuyu kilitledi, kasaya yerleştirdi, sonra da kasayı kilitledi.

“Rahat edeceksiniz burada mösyö. Ayrıca bizim yeşil çayımızdan içeceksiniz. Tabii taze süt de var.”

Son cümlesini söylerken saçlarımı çekiştiren Julian’a bakıyordu. Helen’in defterine ulaşmanın tek yolu bu kadından geçiyordu. Bu kesindi.

II

O gece ilk kez Julian’ın yanında yattım. Sabaha karşı oğlumun horlaması ile uyandım. Yanıbaşımda yatan minik bedeni görünce bir an şaşırdım: Sanki Christine küçülmüş de yanımda yatıyordu. Sıkıntı kapladı içimi,

doğruldum ve gidip Helen’in oturduğu yere oturdum. Döşeme ayaklarımın altında gıcırdadı. Epeydir böyle sıradan ve bakımsız bir otelde kalmamıştım.

Odanın içinde yalnızca en gerekli eşyalar vardı: yatak, dolap, masa, sandalye, aynalı bir lavabo ve lambalı bir vestiyer. Bir de telefon vardı. Pencereden dışarı sarktım. Dar sokağın ortasında pis, kapkara ve kötü kokan bir su akıyordu, havada ağır bir çöp kokusu vardı. Helen’i burada kalmaya zorlayan neydi acaba? Kimbilir, belki de Madam Melrose’un sevecen, anaç davranışları? Böyle anaç kadınlar kalmadı artık. Bu açık tenli, kırışık yüzlü, takma adlı kadın beni bile etkilemişti neredeyse. Benim için oldukça ilginç bir durum, çünkü Christine benden on yaş küçüktü, Helen ise kızım olacak yaştaydı.

Julian kıpırdamaya başladı. Yatağa döndüm. Artık kentin bu eski bölgesinde gürültüler duyulmaya başlamıştı. Hatta kaldığım sakin otel bile yeni bir güne uyanıyordu. Helen’in defterini düşündüm bir an. Gerçekten daktilo ile yazıldıysa okunmak için hazırdı. Julian’ın omzunu okşadım, saçlarının arasına üfledim. Yavaşça bana döndü.

“Christine burada olsaydı ne iyi olurdu.”

“Ama burada değil. Süt ister misin?”

“Sen getirme.”

Sesi kırıcı değildi aslında. Evi özleyip özlemediğini sordum.

“Belki,” dedi.

“Neren acıyor?”

Julian karnını gösterdi. İlk yardım kutumdan bir flaster çıkardım. Doğduğundan beri oğlumun ufak tefek rahatsızlıklarını ben iyileştirirdim. Acıyan ya da ağrıyan yere gerekli ilgiyi gösterdiğimde Christine’i hemen unuturdu. Julian saçlarımı karıştırdı. “Canavarın öyküsünü anlat,” diye sızıldadı. Ve ben yalnızca ikimizin düşlerinde yaşayan o yaratığın öyküsünü anlatmaya başladım. Her an ve her yerde, her biçimde karşımıza dikilebilirdi o yaratık. Onu tümüyle alt etmek olanaksızdı. Şimdi de bizimle birlikte Tunus’taydı ve bir çatıya konmuştu. Şu anda belki de çatının pervazlarını kemirmeye başlamıştı bile. Julian birden öykümü yarıda kesti. “Daha çok saçın olsaydı ne güzel olurdu.”

Ona hak verdim; yataktan kalktık.

İlk günümüz oldukça yorucu geçti ve geç saatlere kadar uzadı. Bir labirenti andıran ara sokaklarda, satıcıların ve tüccarların kalabalığı arasında gezinirken, Julian kendisini taşımamı istedi. Gün boyunca aklımda Helen, dolaştık durduk. Kuşkusuz Tunus kentinin bir köşesinde kentin eski mahallelerindeydi, orada onu bulmak zordu. Helen, yapısı gereği yabancı bir ülkede çevresiyle hemen uyum sağlayabilen biriydi. Bukalemun gibi değişiverirdi. İletişim kurabileceği birkaç sözcük, ardından yörenin gelenekleri ve alışkanlıkları onun yaşamına karışıverirdi, duruma göre de her an biçimden biçime girebilirdi. Julian sırtımı çimdikledi. “Şuraya çıkalım ve bir uçurtma fırlatalım aşağı atalım…” Çatıların arasında yükselen beyaz badanalı bir minareyi gösteriyordu. Gördüğü şeyin ne olduğunu ona açıklamak zorundaydım. Minareye herkes çıkamazdı. Tabii çıkmak için diretti, ama onu kandırmayı başardım. Et pazarından geçerken Julian’a açıklamalarımı sürdürdüm.

Otelimizin çatısına çıkacaktık ve oradan kâğıt kuşlar uçuracaktık. Çevredeki kötü kokular beni hızlı yürümeye zorladı. Bu sırada nargile içenlerin önünden geçmekteydik. Julian buraya bayıldı. Biz de bir kahvehaneye girip oturduk.

Nargile içenler küçücük iskemlelerin üzerinde oturuyorlardı. Yan yana, ama yine de hepsi kendi nargilesini fokurdatıyordu. Kendilerini, yaptıkları işe vermişlerdi. İskemleler bir tentenin altına, gölgeye dizilmişti. Dükkânların içlerinde soluk pembe ve uçuk mavi kumaş topları görülüyordu. Satıcılar kablosuz telefonlarıyla bir yerlerle konuşup duruyordu. Bütün bu görüntüler güzel ve karşıttı. Kahvehanenin sahibi bize ne istediğimizi sordu. Julian hemen süt istedi. Burada süt bulunmadığını ona anlatmaya çalıştım, ama direttikçe diretiyordu. Kendini yere atıp debelenmeye başlayınca nargile içenler bakışlarını ona çevirdiler. Bense yerel halkın içtiği bu masalımsı şeyden istediğimi söyledim. Julian da birden sakinleşti nedense. Önüme getirilen nargilenin marpuçunu emerken o da bu tuhaf nesneyi ellemeye koyuldu. Ama nargile içmeyi bir türlü beceremiyordum. Yanımdaki iskemlede oturan adam yerinden kalktı. Hiç konuşmadan, eline aldığı bir tütün yaprağını nargilenin gümüş kaplı ateşliğine yerleştirdi. Bir maşayla kor gibi bir ateş parçasını da üzerine koydu. Sonra tütünü yaktı. Tütünün yeterince yanmasını gözlüyordu. Bu arada nargilenin su dolu şişesi fokurdamaya başladı. Bir süre sonra elindeki çubuğunu bana uzattı. İçime dolan, serin ve iliklerime işleyen bir dumandı. Julian da denemek istedi. Üstelik, kendine ayrı bir nargile istiyordu. Onu

kandırmanın son çaresi gizli canavarımızı devreye sokmaktı. Canavarı gördüğümü söyleyince hemen oradan ayrıldık.

Önümüzde dik bir yamaç uzanıyordu, çevremizi saran kalabalığın arasında Büyük Caminin önünden geçtik. Nargilenin dumanı içimi bir tuhaf yapmıştı, kendimi kalabalığın akışına bıraktım. İki elimle Julian'ı tutuyordum. Habire canavarı soruyordu. Çok yakınlarda bir yerde olduğunu yineleyip duruyordum ben de. Sonra bir müzeye girdik ve canavarımızı orada aradık. Hatta bir lokantada bile aramayı sürdürdük. Bir yandan da yemeğimizi yedik. Sonunda bugün için gözümüzden kaçtığına karar verdik. Otele taksiyle döndük. Madam Melrose bizi bekliyordu. Kadınsız, tek başına, üstelik bir de küçük çocukla bir erkeğin yolculuğa çıkmasını yadırgadığını açıkça belli etti. Oldukça yürekli olduğumu vurguladı bir yandan da.

Aslında kendimi hiçbir zaman yürekli saymamıştım, zaten değildim de. Yalnızca mantıklıydım. Mantıklı yanımın nerede ağır bastığını pek bilmemekle birlikte -belki de biraz korkaktım- genelde kendimi mantıklı hissediyordum, tıpkı insanın kendini sağlıklı ya da hasta hissettiği gibi. Julian'ın yanına uzanıp karanlığın basmasını beklemeye koyuldum. Oğlumun çabuk uyumasını diliyordum. Kafamda biriken düşüncelerimi çözümlemek, iç dünyamla başbaşa kalmak istiyordum. Ama o yine canavardan söz etmeye başladı. Çok mu yakınımıza gelmişti, büyüklüğü neydi, acaba nerede ve ne zaman uyuyordu. Kaçamak yanıtlar veriyordum, o da kentin eski mahallelerine bir kez daha gitmekte diretti.

Dükkânların çoğu kapanmış, yan sokak karanlığa gömülmüştü. Bu geç saatte sokakta yürüyenler evlerin duvar tiplerinden ve kedi, köpek sürülerinin arasında yürümek zorundaydı. Camiden gelen dua sesi beni etkilemiyordu. Ve bir kez daha Tanrıya olan inançsızlığımdan üzüntü duydum. Güç durumlarda kendimi O'nun yerine koyup kendime olan inancımı güçlendirmek zorunda kalıyordum.

Medina'da yollar hep yokuş olduğundan, örneğin oteli bulmakta zorlanacağımı sanmıyordum: Kalabalığı izlemem yeterliydi. Oldukça loş, toprak zeminli bir ara sokağa girdik. Az sonra karşımıza birahaneye benzer bir yer çıktı, içerideki insanlar, sokaktan kafes ile ayrılmış bir alan içinde, tutukluydu sanki. Adımlarımı hızlandırdım -kulaklarıma bir yerlerden hoşlandığım müzik sesleri geliyordu-, daha birahanenin aydınlığından tam-uzaklaşmamıştık ki, yanıbaşımda genç bir adam belirdi. Elindeki taşınabilir

radyosunu kulağına dayamıştı. Radyo adamın başı kadar büyüktü. Böyle bir insan yüzüne hiç rastlamamıştım; maymun yavrusu gibiydi, müzik olmasa adama bakamazdım. Evet, bu minik kafalı adam Dvorak dinliyordu, çello ve orkestra için konçertodan bir bölüm. Julian da hemen parçayı tanıdı. Çünkü bu klasik parça Christine'nin pazar programında yer alıyordu. Oğlum, "İlk bölüm!" diye haykırdı, ben ise onun gözlerini kapadım ve hemen adamın yanından uzaklaşmaya davrandım. Ama adam beni izlemeyi sürdürdü. Tavuk gibi, öne eğik iri adımlar atarak yanımda yürüyordu. Sonra beni yan yollardan birine iteledi ve gözden kayboldu.

Yoluma devam ettim ve çukur bir yola girdim. Sigara izmaritleri ve balgamlar kaplamıştı her yanı. Az sonra yol dönemeç yaptı ve ben bir yumurta satıcısına rastladım. Adam durmadan yumurta satıyordu. Sanki kentte kıtlık başlamıştı. Sattığı her yumurtanın tepesini bir vuruşta kırıyor, müşteri de başını geri atıp, gözlerini havaya dikerek çiğ yumurtayı bir hamlede yutuyordu. Bütün bunları açık kapılardan sızan ışıkta görüyordum; bu kapıların önünde hiç konuşmadan pervane gibi toplanmış adamlar vardı. Anlaşılan Medina'nın genelev bölgesindeydim. Elimden geldiğince Julian'ı ceketimin altına sokup, 'Sen uyu,' dedim. Onun bu manzarayı görmesine izin veremezdim.

Açık kapıların yanlarında yaşlı kadınlar oturuyordu. Sigara içiyorlardı, gözlerinde gözlük vardı. İçeri girmek isteyen adamlarla sıkı pazarlık yapıyorlardı. Sonunda içeri almanlar dar bir merdiveni tırmanıp evin ilk katma çıkıyordu. Üst katlarda kadınlar vardı; erkekler ya geri dönüyor ya da yukarda kalıyordu. Biri yukarı çıktığında, aşağıda bekleşenler arasında bir mırıltı yükseliyordu. Daha sonra onlar da yavaşça yaklaşıyorlardı merdivene. Julian'la evin önüne doğru sürüklendik. Büyük bir kalabalık içeri bakarak evin önünden geçiyor ve yakındaki dar ara sokaklarda gözden kayboluyordu. Bu dar sokaklardan birinde, yere oturmuş sakat bir adam şeker ve tuvalet kâğıdı satıyordu. Sakat satıcıya yaklaştım ve kaldığım Petit Hötel de la tranquillite'yi sordum. Bana yolu tarif etti.

Az sonra Madam Melrose'un otelinin önündeydim. Sanki hiç uzaklaşmamıştım da yalnızca çevresini dolanmıştım. Kimseye görünmeden yukarı, odama çıktım. Verdiğim sözü hatırlayarak kendisini dama çıkartmamı istedi. Karşı çıkarsam ağlayacak, hatta bağıracaktı; daha fazla oyalanmadan bir kat daha çıktık. Terasa açılan kapıyı aramaya koyuldum. Üç kapı vardı, ikisi numaralıydı; ben de üçüncü kapıyı açtım. Karşıma bir

merdiven çıktı. Julian’ı yine kucağıma almıştım tabii. Birlikte merdiveni çıktık. Tam yarı yolda, dolu dolu bir kahkahayla irkildim; sanki geçmiş bir olaya gülünüyordu. Alt kattaki odalardan birinden geliyordu ses. Bir an önce çatıyla varmak için acele ettim. Merdiven, bir madeni kapıyla son buldu. Açtım ve kendimi dışarı attım.

Boydan boya gerilmiş iplere havlular ve çarşaflar asılmıştı. Julian kenara yaklaştı. Terası sınırlayan duvar tek bir sıra tuğla örülüydü. Arkasından seslendim. ‘Daha ileri gitme!’ Tam gerektiği yerde durdu, bir adım daha atmadı. Ama kenara çok yakındı ve aşağı bakmaya başladı. Kolunu sıkıca kavradım, ben de biraz eğildim. Aşağıda sokak yerine yalnızca bir geçit vardı. Pis sidik kokularının yükseldiği bir geçit. İki adam gördüm; cilveleşir gibiydiler. “Korkutmayalım onları,” diyerek Julian’ı geri çektim. Sonra da neden hemen elimden kurtulup terasın kenarına doğru koştuğunu sordum. Bacaklarıma sarıldı. “Christine’ye uçmak istemiştim.”

“Bu olanaksız, biliyorsun.”

“Bana bir uçurtma yaparsan belki olur.”

“Kâğıdım yok. Yapamam.”

“Budala Quint.”

Julian’ın kulağını çektim. Bana ‘baba’ demesini istiyordum. Hiç değilse ‘budala baba’. Ama baştan söylenmeyince bir daha söylenemiyordu bu sözcük. “Yarın yaparız uçurtmayı.” Julian, beni yumruklamaya başladı. İstediği bütün modellerden uçurtma yapacağıma söz verdim. Onu inandırıncaya kadar dil döktüm, sonunda sakinleşti. Aslında insanları avutmak benim en iyi becerdiğim işlerden biriydi. Ses tonum sanki salt bunun için yaratılmıştı.

III

Ertesi günü, otelin çatısında geçirdik. Hafif rüzgâr vardı, ama gök bulutsuzdu. Uçurtma uçurmak için uygun bir havaydı. Julian’ın masanın çekmecesinde bulduğu bir broşürün sayfalarını, uçurtma yapımında kullandık. Okul döneminde en çok yaptığım üç model uçurtmayı hazırladım. Şeytan, avcı ve kırlangıç. Kâğıdın yarısını kullanmıştım böylece. Ama ne yazık ki çatının kenarından attığım uçurtmaların hiçbiri Julian’ın beklentilerine yanıt vermedi. Ya komşu çatılara uçtu ya da

dosdoğru aşağı düşüp yoldan geçen insan kalabalığı arasında yitip gitti. Allah'tan tam o sırada Madam Melrose göğsünde süt lekeleri olan giysisiyle çıkageldi ve beni bu zor durumdan kurtardı.

Julian'a bir şişe süt, bana da şezlong getirmişti. Belki güneşlenirim, diye düşünmüştü. Bir yandan konuşurken, bir yandan da çamaşırlarını topluyordu. Kentin görülmesi gereken yerlerini anlatırken söz Helen'e geldi. Sanki Helen'i gezip ziyaret edilecek bir yermiş gibi algıladığını fark ettim. Güzel yeğenim hep çatıda oturur ve güneşlenirmiş meğer. "Mayolu tabii mösyö." Topladığı kuru çarşaflar kucağında aşağı inmeden önce dönüp bir şey daha söyledi. Ben ve Julian'dan başka, otelde bir müşteri daha varmış. Üstelik o da. Almanmış. Anladığına göre sürgündeymiş. Doktor Branzger. Adamın adını çok düzgün söyledi. Şivesiz. Öylesine düzgündü ki şu sürgündeki Alman ona bu sözcüğü doğru söylemeyi sanki özellikle öğretmişti. Bu adamın aslında sıradan bir kaçak ya da toplumdışı biri olmadığı kanısı uyanmıştı bende. Olsa olsa bir tür hastalık hastasıydı. Böylesine de her tür alay ve hor görme yakışır doğrusu.

Julian, uçurtma konusunda hâlâ diretiyordu, ben de uçurtma yapmaya devam ettim. Uçurtmalar çok kısa bir uçuştan sonra otelle yandaki binanın arasındaki geçitte kayboluyorlardı. Madam Melrose'un son söyledikleri nedense aklımdan çıkmıyordu. Uçurtmalar yere düştükçe o sözler kafamı daha çok kurcalamaya başladı. Demek Helen bu terasta mayo ile güneşlenmişti. Helen'i hiç çıplak görmediğimi düşündüm bir an, yani önümde (ya da yatakta) bütünüyle çıplak dururken görmemiştim. Kısacası onunla yapabileceğim şey hiç gerçekleşmemişti. Birbirimizi hiç çıplak görmemiştik. Bir insanı çok iyi tanıyıp da karnını hiç görmemiş olmak tuhaf değil mi?

Yeni yaptığım uçurtmaları hâlâ inatla katlayıp duruyordum ki çatıya açılan kapı aralandı ve eşikte bir adam belirdi, bana doğru ilerledi. Biraz geriledim. Bunu yaptığımı çok iyi anımsıyorum. İnsan biriyle ilk karşılaştığı ânı, sonradan hep abartır. Ama ben, karşımdakinin nasıl biri olduğunu bir bakışta anlamıştım.

Dr. Brazenger'di bu. Benden olsa olsa biraz daha yaşlıydı, ama yaşlılığa bütünüyle teslim olmuş gibiydi. Kalınca bir palto giymişti. Kendini tanıtmadan önce bir-iki adım ilerledi. Üzerindeki paltomsu şeyi sırtında özel bir amaçla taşıdığını göstermek istiyordu sanki. Elinde tuttuğu çoban değneğine dayanıyordu. Bu değneği kullanmasını gerektirecek bir sakatlığı

olmadığı besbelliydi. Yere fırlatıp attığım bozuk uçurtmalardan birini değneğinin ucuyla kaldırdı, sonra şezlonga oturdu. Ve oturduğu yerden bana kâğıt uçurtmanın nasıl yapıldığını anlatmaya başladı. Ardından ısı konusundan söz açtı, onun ardından da Saint-Exupery'den söz etti. Adamın yüzünü —yıpranmış, ama nedense en ufak bir zedelenme belirtisi taşımayan o yüzü- ta başından beri kibirli gösteren de bu konferans olmalıydı. Bu yetmezmiş gibi her cümlesinden sonra değneğinin ucunu yere vuruyor, ardından da küçük bir kutudan bir pastil çıkarıp ağzına atıyordu. Bana da uzattı, almadım. Bu arada Julian çoktan şezlongun önünde diz çökmüş, Dr. Brazenger'in benim bozuk uçurtmamı düzeltmesini büyük bir dikkatle izliyordu.

Ezan sesini fırsat bilerek ben de nihayet kendimi ve Julian'ı ona tanıttım. Hatta sezdirmeden onun hakkında bilgi almayı bile denedim. Dr. Brazenger, Avrupa'da artık nesli tükenmiş' bir avuç insanın son temsilcisi olarak kendini buraya sürgün etmişti. Paltosunun içini gösterdi. İplikler sarkıyordu. Madam Melrose, müşterilerini seçerken özellikle bazı şeylere dikkat ediyordu sanki. Genellikle herkesten farklı, tuhaf insanlardı bunlar. Sürgündeki yoksul bir adam, çocuklu bir adam ve tabii salt gençliği temsil eden Helen. Gözlerimi, doktorun yırtık pırtık paltosundan ayıramıyordum; bu arada Brazenger sesini hafifçe tizleştirerek -spiker olduğum için ses tonundaki değişmeleri hiç atlamam- Helen'in amcası olduğumu öğrendiğini söyledi. Helen'in, şimdiye kadar tanıdığı en dikkafalı kız olduğunu kuşkusuz söyleyebilirmiş.

"Onun oturduğu şezlongda oturuyorum şu anda."

"Burada mı güneşlenirsiniz?"

"Cildim güneşe dayanmıyor."

Elini paltosunun içine soktu, sırtını kaşıdı. Bu arada Doğu Almanya'daki bir tutukevinden söz etmeye başladı. Sanki artık Doğu diye bir yer kalmış gibi. Cildinin doğal yapısı orada kaldığı süre içinde yıpranmıştı. Üstelik akla gelebilecek en kötü olayları yaşamıştı. "Ayrıca dövme de yaptırdım," dedi. Konuşmasına ara verince, ona ne tür bir dövme yaptırdığını sordum. Kısa bir süre gözlerini kapadı. "Sekiz yelkenli bir gemi, anladınız mı bilmem. Brecht! Katiller ve aydınlarla birlikte yaşadım."

Ayağa kalktı ve uçurtmayı havalandırdı. Buruşturduğum kâğıttan el çabukluğuyla yapıvermişti. Sessizce duvardan aşağı kayarak uçmaya, az sonra da otelin önündeki boşlukta yukarı doğru yükselmeye başladı. Bir ara

düşer gibi oldu, uzun bir bekleyişten sonra yeniden yükseldi. Az sonra da yana doğru kayarak çıkış noktasına geri geldi ve Doktor Branzger onu tuttu. Julian çığlık attı. Sevinç içindeydi. “Bu bizim Albatros’umuz olsun,” dedi Dr. Branzger. Bu sözleriyle oğlumun kalbini kazanmıştı bile.

Eski kentin yakınında bir yerde akşam yemeğimizi yedik. Bu lokale benzeyen yerde, masaların örtüsü vardı; ayrıca içki listesi ve daha birçok turist de (rahatsız olmadım, çünkü tıpkı bana benzeyen yabancılardı onlar da). Aralarında uçak yapımı konusunda konuştuklarını duyuyordum. Dr. Branzger’i anımsadık. Yemekten sonra Julian birden bizim canavardan söz etti yine. Onun da kusursuz uçabildiğini sanıyordu. Otele dönerken canavarın iki başarısız uçuşundan söz ettim. Yolun son bölümünde kucağımda taşıdım Julian’ı. Odaya girer girmez de uykuya daldı.

Kucağımda tutarak pencereye yaklaştım. Minarelerin sivri uçlarının üzerinde ay duruyordu, iri, sarı ve yusyuvarlaktı. Sanki şişkinlikten patlayacak bir topa benziyordu. Hafif bir esinti vardı. Arada bir acımsı bir ot kokusu geliyordu. Julian’ı gece havasına doğru uzattım ve sonra da sallamaya başladım. O anda onu kollarımda tutacak ve sallayacak güçteydim, ama bir süre sonra ağırlaşacaktı. Birden Julian’ı gelişmiş ve büyümüş olarak düşledim. Önce delikanlılık hali, asi ve hareketli, sonra yetişkin bir erkek, sağlıklı ve sert. Benimle yaptığı bu yolculuğu unutacağını çok iyi biliyordum; hatta büyüdükçe benden kaçacağını, isteksizleşeceğini; bunu düşününce onu kucağımdan bırakmak istedim. Yatağa yatırdım, tam yıkanmaya hazırlanıyordum ki kapı vuruldu.

IV

Biri, üç kez kapıya vurdu. Gerçekten odama girmeyi arzulayan birinin vuruşuydu bu, keşke dişlerimi fırçalarken vursaydı da duymasaydım. Lavabodan kapıya gittim, bu saatte gelen kimdir diye sormadan kapıyı açtım. Karşımda bronz teniyle Helen’i de görmüş olsam bu kadar şaşırmazdım. Omuzlarında bir havlu ile Madam Melrose karşımda duruyordu. Yüzünden yansıyan koku, emziren annelerin süt kokusunu çağrıştırıyordu. Nemli bir ten, ılık iç çamaşırları ve saçlar. Herkesin iyi bildiği bir kokuydu bu. Mutluluğun kokusu.

Hiç konuşmadan yatağa gitti ve Julian’ın üzerine eğildi. Belli belirsiz bir hareketle omzundaki havluyu -sevgili rolü oynayan oyuncu gibi- attı.

Julian’ı havluyla sarmaladı, kollarına aldı ve sallamaya başladı. Alelacele toplanmış saçları hafifçe dağılıp tel tel döküldü. Omuzlarında ağ gibi dağıldı ve ben o omuzlara dokunmamak için kendimi zor tuttum. Kapıya doğru yürüdü. “Çok yorgun değilseniz beni izleyin,” dedi. Karar vermem için bana zaman tanımak amacıyla merdivene giden koridora yöneldi. Koridorun sonundaki odalardan birinde Dr. Branzger kalıyordu kuşkusuz. Ancak orada daha önce hiç fark etmediğim bir kapıyı açtı. Oradan da ikinci bir koridora geçti. Birincisine göre daha uzun ve alçaktı. Hiç ses çıkarmadan önümde yürüyordu. Arada bir eliyle tembel kediler gibi duvarlara dokunuyordu. Birden durdu ve bir perdeyi araladı. “Ben burada yaşıyorum mösyö.”

Kaldığı yer tek bir odadan oluşuyordu. Madam Melrose Julian’ı bir yatağa yatırdı. Yatak neredeyse odanın yarısını kaplıyordu. Her iki yanında komodinler, minik sehpalar, çay masaları ve sandıklar vardı. Bir alay resim tıkış tıkış üzerlerine yerleştirilmişti. Konsolun üzerinde tek bir lamba yandığı için resimleri iyice göremiyordum. Ayrıca gözüme bir de nargile ilişti. “Oturup birlikte içelim,” dedi Madam Melrose. Julian’ı taşımaktan soluk soluğa kalmıştı; bir yandan da Dvorâk’un çello konçertosunu mırıldanmaya devam ediyordu.

“Yoksa önce bir çay mı istersiniz?”

Yanıtımı beklemedi. Çaydanlığı, bardakları, şekeri ve çay kaşıklarını hazırlamaya koyuldu. Sakarlıktan mı bilmem (kasıt mı yoksa?) bir kaşığı elinden düşürdü. Eğildim ve Avusturya otellerine özgü, iki yanında bir sıra pirinç pervaz olan kırmızı renkli aşınmış bir yol halısı gördüm. Kapıdan yatağa kadar uzanıyordu. Melrose elimdeki kaşığı aldı. Odasını beğenip beğenmediğimi sordu bu arada. Aslında bu soruyu kayıtsız bir erkeğin tavrıyla sormuştu. Konuşmayı başka bir yöne çekmek istediğimden yine Helen’den söz ettim. Helen ile zevklerimizin aynı olduğunu, dolayısıyla da burayı beğendiğimi belirttim. Madam Melrose bir lamba daha yaktı. Ben de söze defterden başladım, onu görmek istediğimi söyledim. Hiç tepki göstermedi, yalnızca içinde yazılı olanlarla ilgili tahminlerinden söz etmeye başladı. Çay içtiğimiz sürece Helen’i konuştuk.

Helen’in hâlâ kentin bir yerlerinde yaşadığına o da inanıyordu. Haftada bir, bir adam onu görmeye geliyordu gündüz vakti; Mösyö Mahbaba; adam zenciydi. Belki de o adamın yanında kalıyordu. Ayrıca geçen hafta Dr. Branzger ile yemeğe gitmişti; üstelik, bu yemekleri sık sık yinelemeyi

düşündüğünü söylemişti. Zenci hakkında daha ayrıntılı bilgi istedim. Tam o sırada Julian uykusunda inledi ve ben onun başını kollarıma aldım. Gece lambasının yanında duran bir resme takıldı gözüm, Madam Melrose'u yirmi yaşlarındayken gösteriyordu. Yine de güzel sayılmazdı, ama hoştu. Yanında şapkalı iki bey ile Los Angeles'in palmiyelerinin önünde duruyordu. Bu resmin hangi vesileyle çekilmiş olduğunu merak etmiştim doğrusu; birden Fransızca konuşmayı bırakıp İngilizce'ye geçerek merakımı giderdi.

Küçük Huzur Otelin sahibesinin babası Amerikalıymış (tıpkı Helen'inki gibi), annesi ise Fransız. New Orleans'da büyümüştü. Kolej eğitiminden sonra da film yıldızı olmak istemişti. Bin dokuz yüz altmışlı yıllar, Hollywood. İlk yaptığı Melrose bulvarındaki diş hekimine gitmek olmuştu. Ardından başka girişimler gelmiş; yeni dişler ve yeni bir adla üçüncü adımını atmış. Ama bu son adım olmuş. Ünlü bir lokalde çok tanınmış bir yapımcı ile görüşmeler yapmış. Konuşma sırasında, bir yıla kalmadan adamdan daha ünlü olacağını iddia etmiş. Bu açıklama ile bir gün boyunca gerçekten adı her yerde duyulmuş. Ertesi gün kendini sokakta bulmuş. Eve kapanıp ailesi ile büyük bir tartışma yapmış. Kısa bir süre sonra annesini de yanına alarak eski vatanına, yani annesinin ülkesine dönmüş. Yolculuk sırasında Napolyon hayranı bir adama âşık olmuş. Adam Arapmış, Tunus'ta otel işlettiğini söylemiş; Madam Haddouch adını alarak Tunus'a yerleşmiş. Trafik kazasında ölen kocasından sonra Bonapart Otelini devralmış. Tabii hemen adını değiştirerek Melrose koymuş. “Elimde kalan tek anıydı,” dedi Madam Melrose ve öyküsünü noktaladı (ama daha sonra öğrendiğim iki olay daha vardı).

Yerinden kalktı ve bana çay ikram etti. Nane yaprağı yeşili bir giysi vardı üzerinde; göğüslerinin başladığı yer açıkça görünüyordu. Soluk renkli, damarları belli olan göğüsler. Yerine oturdu ve bacak bacak üstüne attı. Baldırları boyunca belli belirsiz gölgeler oluştu. Ressamların karalamalarındaki gençliği ve masumiyeti yansıtmak isteyen gölgeler gibi. Bakışlarımı çevirdim, ama o elini kolumun üzerine koydu ve “Şimdi içelim mi?” diye sordu.

Yanıtımı yine beklemeden hazırlık yapmaya başladı. Çok sakin ve becerikli davranıyordu. İçimi arzuların kapladığını duyumsadım. Kadının kolları arasında olmak arzusu uyandı içimde. Giderek yükselen su kabarcıklarına baktım, suyun gürültüsü duyulmaya başlamıştı. Madam Melrose, mavimsi nargile şişesini dizlerinin arasına koydu, sonra da

marpucu ağzına götürdü. Julian dumandan etkilenip de uyanmasaydı gerisi kendiliğinden gelecekti. Oğlumu yataktan kaldırdım, eğilerek ev sahibesini selamladım, elini öptüm. “*Bonne nuit* Madam.” İki parmağının ucuyla çenemi tutup kaldırdı.

“Bana bundan sonra Melrose deyin.”

Bir liseli gencin gizli hevesleri uyandı içimde, ama öte yandan bir şeyleri de sezinliyordum. Odama döndüm. Julian omzumun üzerinde bir kuzu uysallığı içindeydi. Uyanır gibi oldu, sonra yine daldı. Koridorda ilerlerken, kapılardan birinin ardında duyduğum iki sözcüğün beni duraklatmasına karşın, Julian hiç tepki vermedi. Zavallı Almanya denmişti. Kulağımı dayadım. Sesler hafiflemişti. Derinden geliyordu, ama yine de kapının dışındakini sessizce sohbete çağırır gibiydi.

“Neden zavallı Almanya dediniz?”

“Dil alışkanlığı işte! Tutukevinden bu yana kullanıyorum. Duvarlara ilk yazı yazan bendim. Daha o spreyli boyalar bulunmadan çok önce. Tüm düzeni alaya alıyordum.”

“O düzen aşıldı; siz neden sürgündesiniz peki?”

“Yalnızca bir ilke sorunu. Almanya hep sürgünde yaşayan vatandaşlara sahip oldu şimdiye dek. Ve böyle bir geleneği bozmak olmaz. Kısacası sürgün olgusunu canlı tutmaya çalışıyorum. Yeğeniniz beni çok iyi anlamıştı.”

“Duyduğuma göre onunla yemek yemişsiniz.”

“Evet, kuskus yedik. Ve konuştuk.”

“Almanya’daki son günlerinden söz etti mi?”

“O dönemle ilgili birşeyler yazdığını söyledi bana, ben de önerilerde bulundum.”

“Siz de yazıyor musunuz?”

“Sürgünde olan herkes yazar.”

“Helen sizin önerilerinizi benimsedi mi peki?”

Güldü.

“Neyse, iyi geceler. Size ve ufaklığa mutluluklar. Tanrı sizi korusun. Onu çok sevdim.”

Bu sözlerden sonra söyleyecek bir şey kalmıyordu. Parmak uçlarıma basarak yürümeye devam ettim. Odama girdiğimde hiç uykum yoktu. Helen'in uzun süre kaldığı bu odada şimdi ben yaşıyordum işte. Julian'ı yatırdım ve hemen derin uykuya dalmasını kıskandım. Son günlerde yaşamım çok değişmiş, tuhaf bir devinim kazanmıştı sanki. Uykuyu bile alt etmişti bu yeni yaşam. Bundan daha kötü ne olabilirdi? Pencereye yaklaştım. Ilık bir rüzgâr esiyor, sokaktaki yaprakları, gazete sayfalarını oraya buraya savurup duruyordu. Birden, sokakta birini gördüm. Üstünde uzun kukuletalı bir giysi vardı, yürürken hafifçe aksıyordu. Helen'in içki içmediğini ve aksamadığını bilmeme karşın, aşağıda yürüyenin o olduğunu düşündüm bir an ve bir türlü aklımdan çıkaramadım bunu. Julian'ın yanına uzandım, ama uyku tutmuyordu.

Helen çok farklıydı. Dik kafalılığının yanında birçok ilginç yanı vardı. Başladığı her işin sonunu getirirdi. Mr. Henderson -Helen'in babası-, bana, onun annesine çok benzediğini söylemişti. Helen, ansızın ülkeyi terk ettiğinde gidip babasıyla konuşmuştum. Amerikan Konsolosluğunda görevliydi. Her haliyle bir diplomat inceliği sergiliyordu. Karısı Almandı ve onun kendisini Alman yasalarına göre boşamasını bir türlü içine sindirememişti. Bir ara ,Helen'i kayıp kişiler listesine geçirmeyi bile düşünmüştü. Ondan hiç haber alamıyordu. Yine de Helen onun en büyük mutluluk kaynağıydı. Kızı kendini her türlü kötü alışkanlığa, hatta aşka karşı bile korumuştu. Tanrıya inansaydı belki de çevresinde bir manastır oluşurdu. Ama onun inandığı tek şey, gerçeğin kendisiydi, yalansız dolansız bir dünyaydı. Onun bu inancı bir bakıma, benliğimin en tanımadığım bir köşesini Helen'e yöneltmişti. İlk günlerde gözlerimi ondan alamıyordum. Yüzü, beni sanki içine çekip alıyor, buna karşın onun görüntüsünü tam anlamıyla tanımlayamıyordum. Ya da ancak bir sanat yapıtını tanımlarken kullanılan sıradan sözcükler bulabiliyordum. Kimi zaman sinema dergilerindeki hareketsiz bedenler gibi donuk, kimi zaman da yanımda yürürken kıpır kıpırdı.

Duvara döndüm, gözlerimi yumdum. Uykuyu beklemek sabır ister. Bunu en zor başaranlar da çocuklarla yaşlılardır. Bense hangi gruba girdiğimi bilemiyordum. Aslında bilmek de istemiyordum, hatta bunu düşünmeyi bile gereksiz buluyordum. Kalktım, lavaboya yürüdüm. Aklıma bu kez de Christine takıldı. Çok eskiden, ucuz otellerde kaldığımızda, ben üşengeçlikten lavaboya işediğimde tiksinirdi. O an benden nefret ederdi; aslında hep nefret etmişti. Böyle bir davranışı hoş görmesine olanak yoktu

onun. Ama ben ona tapardım, çünkü Christine bambaşka bir kadındı. Bir sürü olumsuz yanı vardı, ama ben hepsine alışmıştım. Bazılarının bende alışkanlık ya da bağımlılık yaptığını bile söyleyebilirim. Boyu benden biraz uzundu. Saçını berbere kabarık taratarak daha da uzun görünmeye dikkat ederdi. Bütün bunlara karşın çevremizdekilerin gözünde olağanüstü uyumlu bir çifttik. Benden daha kültürlü olduğunu da söylemeliyim; ne var ki bu durum, benim kendimi geliştirmeme engel olmuyordu. Yaşamımıza sorun getiren bir yanı da ev kadınlığı imgesine bütünüyle karşı oluşuydu. Öte yandan benim iyi yanlarımı ve yeteneklerimi göstermem de sorun oluyordu doğrusu. Terslik olsun diye ben yemek pişiriyordum, o da arasıra benim gömleğimi yıkıyordu. Christine, insanın dil üstünde tutulmaya çalıştığı, sonunda dayanamayıp yutuverdiği bir eye benziyordu. Christine demek, ayrı yataklar demekti ya da çamur, vazgeçiş ya da ensest.

Aklıma takılan bu son düşüncelerle sonunda uyumuş olmalıyım ki düşümde Christine ile ortak yaşamımızı yeniden gördüm, öyle anımsıyorum. Karşılıklı yaşadığımız büyük gerilimin ardından gelen uzlaşma, sonra yeniden birleşme. Soluklarımızın hızlanması, kalp atışlarımızın derinden gelen sesi. İkimiz de işimizde oturarak çalıştığımızdan, bunca bedensel zorlanma bizi yorgun düşürüyordu. Yine de önce Christine toparlanıyor, bense normal soluk alma dengemi daha geç buluyordum. Yorgunluktan tükenmiş bir koşucuya benziyordum çoğu kez. Sağa sola tutunarak yatağıma dönüyordum; bütün bunları düşümde yeniden yaşadım. Daha sonra da uzayan bir sabah düşü gördüm. Banyo küvetindeydim, çıplak. Kendi adını yineleyip duran bir çılgına benziyordum. Sesim, sahip olduğu tek hâzineyi yitirmek istemeyen bir çılgın. Quint adını sürekli yineliyordum. Quint.

Ve sonunda kendi sesimi gerçekten duydum.

Evet, Julian uyanmış bana sesleniyordu. Gözlerimi ovuşturdum. Ona döndüm. Julian kapıyı gösteriyordu bana. Yarı aralık duran kapının eşiğinde Helen’in defterini gördüm.

V

Az sonra anlatacağım, gerçek bir öykü. Ama görülmeyen bir düşün anlatımı ne denli gerçekse o da o kadar gerçek. Yatakta yazıyorum, böylece başlamak kolay oluyor. Perdenin ardındaki pencere açık, yaz hâlâ sürüyor.

Aşırı sıcaklar başladığından beri öğlenleri uyuyorum. Bence bir yıl gecikmeli gelen bir alışkanlık. Çünkü bu anlatacağım öyküdeki insan -rastlantısal olarak bir erkek bu-, çok yumuşak ve derin bir sese sahip biri. Evet, Quint adlı bu adam, benimle genellikle öğlenleri buluşurdu, halbuki ben o saatlerde biraz kestirmeyi yeğlerdim. Yaşadığım o on iki ay içinde tıpkı bir çocuk gibi yorgunluğumu hiç önemsemedim. Oysaki öğleleri uyumak, karşı konulması güç bir şeydir; bugün, saat bir ile iki buçuk arasında düş görebildim yine, anlatmaya değer bir düş. Her şeyi apaçık anlatacağım. Önümdeki kâğıtta yazılı sözcükler bedenimden başka hiçbir şeyi gizlemiyor. Çıplaklığımı biraz olsun örtmek için yazmam gerekiyor.

Quint ile geçirdiğim o bir yıl, kasım ayının sekizinde başladı, karısı Christine beni işe aldıktan iki ay sonra yani. Quint bir yemekten karısından daha erken dönmüştü eve; ertesi sabah işi vardı ve erkenden yatmak istiyordu. Gitmek için paltomu giyerken bana yardım etti, sonra da ansızın daha kalmamı istedi. ‘Hayır’ diyemeyecek kadar şaşkındım. Ve hiçbir şey demedim. Bu suskunluğum Quint için ‘evet’ anlamını taşıdı. Koridorda durup Almanya hakkında konuşmaya başladık. Quint, gittiği akşam yemeğinden söz ederek, bütün gece Almanya’nın birleşmesinden konuşulduğunu söyledi bana. Şu birleşme sözcüğünü son zamanlarda sık sık kullanır olmuştu, kuşkusuz gelecek günlerde hep kullanacaktı. Bu konuşma daha bir süre böyle sürüp gidecekti anlaşılan, oysa ben Christine ile ilgili birşeyler dinlemek istiyordum. Christine’ye hayrandım çünkü. Rusça biliyordu, iri yapılıydı ve mutfağa da hiç girmiyor sayılırdı. Aslında artık gitmem gerekiyordu, ama Quint numara yaparak ilişkimizi başlattı. Saatine baktı ve yaş günü olduğunu söyledi. Bir gün daha yaşlanmıştı. Böylece orada kaldım. Onun şerefine içtik. Ve ben yeni bir yaşa girdiği yıl için ne gibi planları olduğunu sordum ona. Hiç duraksamadan yanıtladı: Mutluluk, işte o an sesi beni ilk kez etkisi altına aldı. Akıllıydı, daha fazla bir şey söylemedi, bir taksi çağırdı ve beni evin kapısına kadar getirdi. Quint’le geçirdiğim on beş dakika hiç iz bırakmadan sona erebilirdi, ama ev ile cadde arasında Christine’ye rastladık. Beni içtenlikle selamladı ve ben onun Quint’in yaş gününü unutmuş olduğunu düşündüm. Quint ise, karısına bakarak benimle okul hakkında konuştuğunu söylediğinde işin iç yüzü anlaşıldı. Christine, Julian’ı sordu bana. Ben de gerekeni söyledim: Yıkarken, onun bir el hareketiyle banyodaki bütün şişeleri ve tuvalet eşyalarını devirdiğini açıkladım. Quint’in çağırdığı taksi gelinceye kadar

ayakta bekledik ve gülüşüp durduk, Quint taksinin kapısını tutarken biz gizli suç ortağıydık artık.

Bu söylediğim bir çarşamba günü oldu, daha doğrusu perşembe, yani 9 Kasımda, olayların başlangıç günüydü o. Bir yıl kadar sonra Christine'in yeniden gereksiz bir yalanımı yakaladığı ve çanlar, söylevler ve havai fişeklerle dolu ulusal bir geceye götüren olayların başlangıcıydı bu. O geceden sonraki haftalar içinde Christine yalnızca öğleden sonraları bana gereksinim duyduğunu açıkladı. Julian'a geceleri bakmayı daha çok seviyordum oysa. Çünkü o zaman evde kalabiliyordum. Bezgin annelerle dolu parklardan hiç hoşlanmazdım; evlensem bile onlar gibi olmayı asla istemezdim. Bu uzun öğle sonralarının sonuncusunda, sık sık gittiğim nehir kıyısının çimenlerinde Quint ile karşılaştım. Julian koşmayı yeni yeni öğreniyordu, onu aramıza aldık. Tabii, yine o beklenmedik politik değişim hakkında konuşmaya daldık, Böylece o yaş günü yalanından söz etmedik. Quint bana, Christine'in bir Rus yazar ile görüşmek üzere Paris'e gideceğini bildirdi. Julian'ı da yanında götürecekti; çünkü yazar çocuk hastasıydı. Sonra bana ertesi gün öğleyin buluşmayı önerdi, tabii radyoevine gitmeden önce. Julian'ın aramızdaki varlığı sanki bizi bağlıyordu; bana çok doğal gelen bu öneriyi kabul ettim. Quint ertesi gün beni bekliyordu. Buluşma yerimiz ucuz bir marketin dergi satış bölümüydü ve hep öyle kaldı. Bir-iki saat amaçsızca çevrede dolaştık, vitrinleri seyrettik, pek az konuştuk. Her buluşmamızda içimde giderek yoğunlaşan birşeyler gelişiyordu. İlk kez telefonlaşıncaya kadar epey süre geçti. Ben annemle birlikte oturuyordum, ama kendime ait bir telefonum vardı ve bir gece telefonum çaldı: 'Benim,' dedi. 'Ne yapıyorsunuz?' Bu telefonla ilişkimizin yönü değişti. Gündüz birlikteyken konuşmadığımız şeyleri telefonda konuşuyorduk. Bu telefonlaşmalar çok hoşuma gidiyordu. Sanki derinden gelen, zararsız yer sarsıntıları gibiydi. Böylece, ocak ayının ilk gününe bile katlandım, bütün günlerin en yitik olanıydı bence, yeni yıla girerken tuhaf bir duygu sarmıştı benli imi, yeni bir babaya kavuşmuş gibiydim. Bu baba özlen inin ne kadar güçlü olabileceğini çok sonraları anladım, masum birinin -aşk olarak mı?- yaşayabileceği kadar güçlüydü adeta. Quint de benim gibi bu duygu karmaşasının kurbanıydı. Tunus, 20 Eylül.

Sonbahar başlangıcı. Param bitmek üzere. Aylarca Quint'ten aldıklarım, hak ettiğimden fazlaydı zaten. Bana bir bakıma borçlu olduğunu düşünmek işin kolayı tabii. Aslında gerçek olan, elime geçen paranın beni daha da

duygusallaştırıp kendimi babasından para alan bir kız evlat gibi hissettirmesiydi. Almanya'dan ayrıldığımda bir yıl yetecek kadar param vardı. Bu bana güven veriyordu. Şimdi, asıl anlatılacak şeylere döneyim. Christine, kış boyunca akşam seminerlerine gitti. Pazartesi ve perşembe günleri. Quint ile iki saat süren telefon konuşmaları yaptık bu süreler içinde. Yayın yaptığı geceler ben evde oturuyordum ve Quint aramıyordu. Ama onun haberleri okuyan sesini dinliyordum yine de. Ve ilginç olan, o yılın bütün haberlerini onun ağzından dinleyip öğrenmemdi.

Martın ortalarına kadar aklımıza gelen her konuda konuştuk. Sonra birden bir konu belirginleşmeye başladı. Quint'in evlilik sorunu, o ve Christine bu konuda hiç konuşmuyorlardı artık; anlattıklarıyla benim de kafamı karıştırmasını istemediğimi söyledim ona, tıpkı şiddet dolu resimlerin çocukları etkilediği gibi ben de ondan etkileniyordum. Quint isteğimi hemen kabul etti; onun için önemli olan, aramızda pek az şeyi karara bağlamaktı; yakınlığı beni, yıllar öncesine götüren, babamda eksikliğini hissettiğim şey de buydu. Ama daha sonra bunun da bir taktik olduğunu anladım. Christine'nin olumsuz yanlarından çok, ikimizin de hayranlık duyduğumuz yanlarından söz etmeye koyuldu. Dolayısıyla karısıyla gurur duyan bir erkek görüntüsü yaratıyordu. Bunca yoğun ve kafa yorucu işinin arasında, istediğinde her tür ev işinin de altından kalkacak kadar becerikliydi. Gerçekten de yediğim en olağanüstü gulaşı o yapmıştı, Anna Ahmatova üzerine bir konuşma da yapmıştı o sırada. Christine'yi yanlış tanıtmak istemem. Onu çok sevdim ve hâlâ da hayranım, ama neden kocasıyla gizli gizli buluşuyordum, işte asıl soru buydu. Yanıt bence çok basit: Christine'nin hakkı olan hiçbir şeyi Quint'ten istemiyordum. Ancak, Quint ile yaptığımız günlük konuşmalar -ki bunlar benim bütün yaşamımı doldurmuştu- giderek hep Christine üzerinde odaklanmaktaydı ve Quint'in tüm dikkati karısına yönelikti. Ben ise çok farklı bir konumdaydım ve birden kendimi suçlu hissettim.

Nisan ayının ortalarına doğru Quint ile aramdaki yakınlık (uygun sözcüğü bulamıyorum) bir dönüm noktasına geldi. Çünkü Christine ve Quint soğukalgınlığından hasta yatıyorlardı. İki günde bir, ancak ikisinden biri alışveriş için dışarı çıktığında, telefonlaşmaya başlamıştık. Bu kısa konuşmalar sırasında öğrendim ki her nisan ayında yatakta kalmayı hatta pijamalı dolaşmayı bir alışkanlık haline getirmişlerdi. Bir tür nekahat dönemi geçirdiklerinden, hastalığın tekrarlamasından korunmak amacıyla yapıyorlardı bunu. Nisan ayının soğuk ve nemli günlerini ancak böylelikle

atlatabiliyorlardı. Dolayısıyla da her türlü toplumsal etkinlikten uzak kalmayı yeğliyorlardı. Hafta sonlarında bir konser yetiyordu ve tabii o konsere ben de çağrılıyordum. Ayın ikinci yarısından sonra Quint dışarı çıkmaya başladı. Yine öğleleri buluşmayı sürdürdük. Yürüyüşlerimiz daha uzun oluyordu; aslında bu, havaya bağlıydı. Ve ben Quint'in yeni bir yanını daha öğrendim bu bahar günlerinde. İlkbahar geldiğinde, giysilerini düzelttirmek için sürekli bir terziye gidiyordu. Hatta her hafta bir pantolon ya da bir gömleğini terziye bırakıyordu. Bazen de bir takım elbise ya da bir ceket. Bugün bedenine tam gelen yarın dar geliyordu, sanki bedeni sürekli değişim gösteriyordu. Bu davranışı çok tuhafıma gitti doğrusu. Amerikalı arkadaşım Ron'dan söz ettim ona, giydiği her şey bedenine tıpatıp uyuyordu. Nisanın son haftasıydı, bir başka yönünü daha öğrendim. Bütün babalarda rastlanan bir tür kıskançlığı vardı, kızı genç bir erkekten söz edince babanın duyduğu kıskançlık gibi. Kimbilir belki de onun yaşı yüzünden aramızda bir bedensel yakınlık olmadığını düşünüyordu; ben yirmi yaşındaydım, ne diye elli yaşındaki bir adamı öpecektim ki? Quint'in ak düşen saçları ve yüz çizgileri hiç de çekici gelmiyordu bana doğrusu. Onun yorgunluğunun sonuçlarıydı bütün bunlar, ama nedenlerini pek bilmiyordum tabii. Tek beğendiğim ve beni çeken yanı sesiydi kuşkusuz.

Mayıs başlarında benim mesleki geleceğim hakkında konuşmaya başladık. Etnolog olmak istiyordum ve bu meslekteki bir kadının yaşamının nasıl olacağını açıkça biliyordum. Quint benim bu tasarım ve düşümü bilmeden körükledi diyebilirim. Hatta düşümü daha da ilerletti. Ben de öykülerinin beni etkilemesine izin verdim, çünkü henüz çok gençtim, bugünkünden de genç. O sıralar her şey ilgimi çekiyordu, konserlere, filmlere ve sergilere gidiyordum sürekli. Duyduğum her haberin peşinden koşuyordum yani. Hepsi bir yana Quint, sesiyle beni özgürlüğe çağırır gibiydi. Paskalya yaklaştığında ona âşık oldum. Christine, Julian ile yolculuğa çıkmıştı, biz de araba ile bir gezinti yaptık. Yol boyu yine benim gelecek tasarılarımla ilgili görüşlerimizi dile getirdik. Aslında ben değil, o konuştu. Ben yalnızca onun söylediklerine karşılık düşündüklerimi açıkladım. Daha sonra Quint bir öykü uydurdu ve bana anlatmaya koyuldu: Avustralya savanlarında gezdiriyordu beni. Akşam Sydney'de, birbirimizden ayrılırken yüzünü ellerime gömdü, o an şunu düşündüm: Birbirimiz hakkında bundan daha fazla bir şey bilemeyeceğiz.

Bu araba gezintisinin ardından gelen günler ve haftalar süresince gergin bir bekleyiş içinde yaşadım. Temmuz ayında, bir kuşku bu gerginliğimi aldı

götürdü, ‘Quint benim yerimde olmayı hiç istemezdi herhalde,’ diye düşünmüştüm. Vedalaşırken omzuma hafifçe dokunması ve suskun duruşu, Quint’in bana acıdığını belli etmişti. Aslında, onda böyle bir kanı uyandırmak istemiyordum. Bana, duygularımda yanıldığımı açıklayabilirdi pekâlâ; yine de beni acınası bulabilirdi. Quint’in kendi kendini tanıması için giriştiğim çabalar bana yöneliyordu sonunda; temmuz ayında bu işten vazgeçtim. Buluşmalarımızın ardından, saatlerce bir kafede oturuyor ve çevremdeki yabancı yüzleri izliyordum. Yalnız ve yaşlı kadınların görüntüsü beni çok etkiliyordu. Donuk ve bilgiç gülümsemelerle öğleden sonrasını geçiriyorlardı. Quint’e her seferinde, ‘Ben de mi böyle olacağım?’ diye soruyordum. Ağustos ayına kadar benim bu karamsar düşüncelerimle uğraştı Quint. ‘İnsan yaşlandıkça başkalarına daha ilginç görünmeye başlar,’ diyordu. Yaz son bulup da sonbahar yaklaştıkça bu görüşünün aslında erkekler için geçerli olduğunu o da anladı.

Eylül başında Quint ile karısı bir keman resitaline gittiler. O cumartesi günü evin her yanını araştırmaya koyuldum. İlk kez yapıyordum bunu. Resimlere ve banka kartlarına baktım, yastıkları kokladım, pijamaları da. Yatak çarşaflarını, hatta banyodaki çöp kutusunu bile (mayısın ortalarından beri Christine ile adet günlerimiz denk düşüyordu) araştırdım. Biraz daha ileri gidip Quint’in çekmecelerini açtığımda Julian uyandı ve bağırmaya başladı. Onu susturmak istedim, ama daha çok ağlamaya başladı. Çaresiz kalmıştım, annesinin rolünü oynamaya karar verdim. Odanın içinde dolanırken. Christine’nin yumuşak anaç sözlerini taklit ediyordum, hatta yüzüme onun gece kremini bile sürdüm. Kremin kokusu, belki de yorgunluk, bilemem ama sonunda Julian’ı sakinleştirdi. Derin derin iç çekerek yatağının içinde oturmayı sürdürdü. Bir eli saçımda diğeri hafifçe sertleşmiş minik organındaydı. Julian uykuya dalmıştı ki Quint ile Christine döndü. İkisi de çok şık giyinmişti, oldukça yorgun görünüyorlardı. Ve yüzlerinde okuduğum şey çaresiz bir umutsuzluktu.

Yirmi iki eylül, öğle. Bu yaz bitmeyecek gibi. Çatıda oturuyorum, çarşafların gölgesinde ve yazıyorum. Quint’in evliliğini kurtarmam gerektiğine bir yıl önce inandığımı düşündüm. Şöyle ya da böyle, Quint ile Christine’nin arasını bulmaya çalışan kurtarıcı meleğe benzetiyordum kendimi. Tabii büyük bir saçmalıktı bu. Üstelik hiç de meleğe benzer bir yanım yoktu. Melek olmayacak kadar koyu tenliydim. Eskiden üstsüz güneşlenirdim. Bir gün Dr. Branzger karşımda beliriverdi. Benimle yemeğe çıkmak istediğini söyledi. Bunu söylerken göğüslerime bir an olsun

bakmamıştı bile, oysa dikkati çekecek göğüslerim vardı. Yine de huzursuz olmuştum. Ona, ‘Olur,’ dedim, çünkü bana güven vermişti. Biz yine o geceye dönelim. Quint ile Christine, Julian’ın yatağının başucunda bulmuşlardı beni her zamanki gibi. Ancak daha sonrası alışılmışın dışında gelişti. Christine biraz daha kalmamı istedi. Genelde Quint söylerdi bunu. Ilık bir sonbahar gecesiydi. Balkonda oturduk, ben konserin nasıl geçtiğini sordum. Christine, Japon solist ile Dvorâk’tan, Quint ise onu etkileyen oldukça şık giyimli seyircilerden söz etti. Ben de çok farklı düşünmeme karşın onları onaylamasına başımı salladım. Ancak Quint’in, kemanın, kadın için en ideal müzik aleti olduğunu söylemesine karşı çıktım. Keman benim anılarım arasında en korkunç olanıydı, oysa öğretmenim yeteneğimi övmekten geri durmazdı. Üstelik âşık olduğum bir öğretmendi; ama yine de bugüne dek kemana olan isteksizliğim hiç değişmedi. Bu açıklamayı yaptıktan sonra Quint birden ayağa kalktı ve taksi çağırmaya gitti. Beni daha fazla geciktirmek istemediğini söyledi. Yanımızdan henüz ayrılmıştı ki Christine bana döndü ve keman öğretmeninin aşkıma yanıt verip vermediğini sordu. ‘Bu duygumdan yararlanmaya kalkışmadı,’ diye yanıtladım. Ardından da ilk öpücüğümden söz ettim. Kapı arasında kaçamak bir öpücük işte. Dudaklar ile dilin bir karmaşası. Sanki aceleyle sigarayı filtreli ucundan ağzıma sokmuşum gibi… içimden geldiği gibi rahat konuşuyordum, alışık olduğum tarzdı bu. Sonunda bitirdim ve ‘Çok korkunç bir dönemdi, Quint,’ deyiverdim. Birden bu dil sürçmesinin felakete yol açacağını sezdim, ama Christine sessizce başım kaldırdı ve ağzımdan kaçırdığım o adı sanki yarı uykudayken anlayamadığı bir şey duymuş gibi algıladı. Quint ile çok ileri gitmiş olduğumuzu anladım, öyle ileri ki Christine bu konuda bir şey duymaya katlanamayacaktı.

VI

“Canavarı anlat.”

“Şimdi olmaz.”

“Anlatmak zorundasın.”

“Bunu okumam gerekiyor şimdi.”

“Mektup mu o?”

“Bir öykü.”

“Bana da oku öyleyse.”

“Olmaz.”

“Öyleyse canavarı anlat bana.”

“Şimdi olmaz.”

“Ama anlatmalısın.”

Julian sırtıma abandı ve elimdeki kâğıtları almak istedi. Onu omuzlarımdan ittim, yastıkların üstüne düştü ve ağlamaya başladı. Gözyaşları tane tane iniyordu. Elimdekini bir yana bıraktım. “Ama daha sonra okumama izin vereceksin.” Anlaşmıştık sonunda, anlatmaya koyuldum. Yine aynı başlangıcı yaptım, hiç durmadan anlatıyordum. Sözcükler birbirini izledi, öte yandan düşüncelerim -okul döneminden kalma bir yetenek ile- bambaşka yerdeydi.

Canavarımız bu kentte, çatının üzerine yerleştikten sonra geceden geceye giderek tembelleşmişti. Ne diye sürekli insanları korkutması gerekiyordu ki? Zaten insanlar kendi aralarında yeterince korkunç şeyler yaşıyorlardı. Enine boyuna düşünüp taşınmış, artık canavar olmak istemediğine karar vermişti. İyi de ne olacaktı şimdi? İşte bu soru Julian’ın kafasına takılmıştı. Hâlâ Helen’i düşünüyordum bunları anlatırken (Julian aslında aklımın başka yerde olduğunu anlamıştı). Tabii ki anlatırken tek yönlü davranmıştı Helen. Ayrıca tarihsel anlatış sırası da beni rahatsız etmişti. Doğru değildi olayları aktarışı. Bin dokuz yüz seksen dokuz, yılbaşı: Asılan bayraklar ve içilen içkiler, ulusal kargaşa; Helen’in kılı bile kıpırdamamıştı oysa. Yalnızca erkek arkadaşından söz etmek için bir nedendi her şey. Dans sırasında tanışmışlardı. Serbest çalışan biri. Genç, esmer tenli ve sağlıklı. En gizemli dansçının gözleri seni çağırıyorsa fırla yerinden, demişti Helen. Gece telefondaydım, bir kulübeden ediyordum. Dansçının elleri kalçalarına inmişse bırak devam etsin, demişti. Oysa bu sözleriyle bana acı verdiğini bilmeliydi; öyle bir acı ki ben bile şaşırmıştım. Aşık olma yeteneğimi yitirdiğimi sanıyordum bunca zamandır. Ve bu şaşkınlık bende izler bırakmış olmalı: Yoksa buraya, Tunus’a asla gelmezdim; bir yandan bunları düşünüyor, öte yandan canavarımızın içine düştüğü çıkmazı çözümlemeye çabalıyordum. Değişmek istiyorsa onca şeyi yememeliydi artık. Ama hâlâ açlık duyuyordu, eskisi kadar hem de. Demek ki acıları sürecekti. Acı çekmek zorundaydı.

“Bir gün boyunca,” diye anlatmayı sürdürdüm, “bu acıyı çekti. Sonra düşünmeye başladı. Bir sonuca varmalıydı; bir çıkış bulmalı ve yemekten daha önemli bir şeyde karar kılmalıydı. Örneğin, bir insanın dostluğu olabilirdi bu. Ama sonra ‘olmaz’ gibilerden başını iki yana salladı. Hiçbir insana rastlamamıştı ki. Zaten canavarlar insanlara yakın olamazdı. Demek çıkış yolu kapanmıştı. Canavar umutsuzdu ve ağladı. Ama midesi de kazınıyordu. Akşam oluncaya kadar kımıldamadan öylece yattı; ‘Kımıldamazsam yemek yemem de gerekmez,’ diye düşünüyordu. Sonra uykuya daldı ve düş görmeye başladı. Düşünde kendini bir kuş olarak gördü. Yalnızca sinekleri yiyen bir kuş. Ötüşü ile çocukları sevindiren bir kuştu. Ama düşünde bile onu rahat bırakmayan midesi yüzünden uyandı. Canavar inledi. Sürünerek çatının kiremitlerine geldi ve tam ısırmaya hazırlanıyordu ki birden bir ses duydu. Doğruldu ve bir çocuk gördü. Çatının ortasına yaklaşıyordu, saklanmak için zamanı vardı. Ama canavar bulunduğu yerden kımıldamadı. Biraz büzüldü ve beklemeye başladı.”

“Çocuk kaç yaşında?” diye sordu Julian.

“Beş olmalı, belki de biraz daha büyük. Canavar bunu bilemezdi. Kendi yaşını bile bilmiyordu. Şöyle ya da böyle, çocuk canavara oldukça küçük görünmüştü; elinde bir kâğıt uçurtma taşıyordu. Canavar soluk bile almadan bekliyordu. Çocuğun, onu görür görmez korkudan öleceğini sanıyordu. Ama çocuk elindeki oyuncağı ile ilgileniyordu. Kâğıdı katlıyor, orasını burasını düzeltip duruyordu. Sonra havaya doğru fırlattı. Kırlangıç biçimli kâğıt önce yükseldi, bir-iki takla attı, sonra gelip canavarın ayak parmaklarının önüne indi. Çocuk peşinden koştu. Bu arada yalnızca uçurtmasını izlemişti -ama şimdi birden o parmakları görüverdi. Ta omzuna kadar uzanan parmaklardı bunlar; oyuncağını eline aldığında başını kaldırdı ve yukarı baktı dikkatlice. Ve korkudan düşüp ölmedi. ‘Kimsin sen?’ diye sordu üstelik. Birkaç dakika sessizlik oldu. Pervazın kenarındaki kuşların ve uzaktaki uçağın sesleri duyuluyordu. Canavar çocuğa yanıt vermek için ağzını açtı. Birden kendini canavar olarak hissetmediğini sezinledi; dev bir balondu o. Kocaman bir deliği olan balon. Ağzından hiç ses çıkmadığı için çocuk ilgisini yitirmişçesine çatının kenarına gitti ve kırlangıcını aşağı bıraktı. Ama kırlangıç dolanıp döndü, yine canavarın durduğu yere uçtu. Yere yakın süzülmesini sürdürdü, sanki ağırlaşmış gibiydi. Ani bir dalış yapıp yine havalanacaktı sanki. Çocuk sonunda kırlangıcını eline aldı ve otele girdi. O andan sonra, çevrede kimse bir daha canavarı göremedi.

“Öldüğü için mi?”

“Olabilir.”

“Ya da büyülendi!” diye haykırdı Julian.

“Belki de öyledir.”

“Bunu bilemeyiz.”

“Bilemeyiz. Şimdi beni rahat bırak da okuyayım artık.

“Bir şey daha var bilmek istediğim,” dedi Julian omzumun üzerinden abanarak, “canavar nasıl görünüyordu?”

“Çocuk bunu anımsamıyor.”

“Ama sen…”

“Bu öyküyü bana da biri anlatmıştı. Bırak artık da okuyayım, olur mu?”

“Hayır.”

Julian’ı üzerimden ittim, elimdeki kâğıtlara baktı.

“Bu masal sana ait değil, değil mi?”

“Kime ait olacaktı?”

Julian bana dikkatle bakıyordu.

“Ama ne olursa olsun inanmak zorundayız, yani gerçek olduğuna.”

“Gerçek.”

“Öyleyse canavarı bulmalıyız.”

“Eğer okumama izin verirsen.”

VII

Eylül ortalarında Quint oldukça ilginç bir açıklamada bulundu: ‘Senin baban olmadığıma üzgünüm, ama olsaydım bazı zorluklar başgösterirdi.’ Benimle hiç bu denli yakın ve candan olmamıştı; öfkelendim ve tepki verdim: ‘Benden ne istiyorsun sen?’ diye haykırdım telefonda. Aramıza giren bu soğukluk sonbaharın ilk günlerine dek sürdü gitti. Quint’in çabalarıyla giderek hava yumuşuyordu. Aslında, beni eylül sonunda yapmayı tasarladığı tatile hazırlıyordu. Aynı tarihlerde benim de tek başıma tatile çıkmamı önerdi. Örneğin, Yunanistan’a; orada dinlenme ve eğlenme olanakları sonsuzdu ona göre. Hatta bana para ve bildiği bir turist

acentesinin adını bile verdi. Tek bir neden —kesinlikle gurur değildi— bu önerileri geri çevirtti bana: Christine’nin isteği üzerine Tessin’e gideceklerdi ve ben Quint ile telefonlaşmamı sür dürebilecektim. Sonuçta bu sonbahar konuşmaları aramızdaki duygu bağını daha da derinleştirdi. Genellikle öğleden önce Christine güneşlenirken ya da akşam Julian’ı yatırırken Quint’le telefonlaşıyordum. Neredeyse her gün bir saat konuşuyorduk. Yalnız, Quint’in rahat konuşabilmesi için kendine boş bir telefon kulübesi ve iyi bir mazeret bulması gerekiyordu, istediği ortamı bulunca sesi telefonda neşeli çıkıyordu. Alışılmış bir tatil havası içindeydi ve yaşam sevincini telefon aracılığıyla bana aktarmaya çalışıyordu. Gülüşerek ve hayali planlar yaparak konuşuyorduk; bir İspanya gezisi bile tasarlamaya koyulduk. Barcelona üzerinden Toledo, Andaluzya ve sonra da Ronda. Geceleri küçük lokallerde dolaşacaktık, arada kavga bile edecektik. İspanyolcada ‘boğa güreşi’ sözcüğünün tam karşılığının neden bulunmadığını tartışıyorduk. Düşsel yolculuğumuz sürüyordu. Quint’in dönüşünden bir gün önce öykümüzde Cadiz’e kadar gelmiştik. Akşamları açık havada yemek yiyorduk. Her şey olağanüstüydü, tek sorun, Quint’in sırtını verdiği duvarda, piyango sonuçlarını duyuran bir afiş olmasıydı, ikide bir biri gelip üzerinden eğiliyor ve ilandaki sayıları elindekilerle karşılaştırıyordu. Quint bu durumu çok güzel tanımlıyordu. Gülmekten bayılıyorduk. Ekim ayında buluştuğumuzda telefondaki yolculuğumuza hâlâ gülüyorduk. Ayrı kaldığımız günler boyunca düş gücümüzün yarattığı ortak dünyamızda birlikte olmuştuk ve bu gerçek bir sevinç kaynağıydı. Sonra gerçek yaşam başlamıştı. 2 Ekim gecesi Quint ile Christine, arkadaşlarına bir partiye gittiler. Ben Julian’la kaldım, Ron benimle birlikte havai fişekleri seyretmek istemiş olsa da, fazla bir şey yitirdiğimi düşünmüyordum (birlikteliğimiz hakkında birkaç söz etmeliyim: Her hafta dansa ya da sinemaya gidiyorduk, ama belli bir amacımız yoktu). O gece her zaman yaptığımın dışında bir şey yaptım ve televizyonu açtım. On bir buçuğa doğru üzerime tuhaf bir duygusallık çöktü. Başlayan yeni yıldan korkuyordum. Sessizce ağlamaya başladım, sokak kapısının açıldığını duymamıştım. Quint içeri girdi. Birden ikimiz de irkildik. Ben, onu karşımda gördüğüme; o da benim gözyaşlarıma. Bir süre hiç konuşmadık. Dışarıdan gelen fişek sesleriyle suskunluğumuz son buldu. Quint can sıkıcı partiyi anlatmaya koyuldu; anlatman da sıkıcı, dedim ona. Beni neşelendirmek için Cadiz serüvenimizi yeniden canlandırmaya çalıştı. Doğru sayıları bulan adamın biri tüm lokali yemeğe davet etmişti. Sonra da

herkes sokaklarda dans etmeye başlamıştı. Quint ile ben de. Bana neden dans etmediğimizi sormuş, uzun bir kararsızlıktan sonra Paul Anka'nın bir parçasını, fokstrotu seçmiştik. Dışarıda çanlar çalıyordu. Quint iyi dans ediyordu. Ama attığı her adım, onun yaşlı olduğunu, benden çok büyük olduğunu anlamamı sağlıyordu. Ölümle arasında belki yalnızca yirmi yıl vardı. Bir süre sonra Quint gözlerini kapadı ve ben konuşmamızın her şarkıda biraz daha önemsizleştiğini duyumsadım. Plak bitti, hiç konuşmadan koridora yürüdüm, Christine ile çarpıştık ve her şey, az önce yaşananlar korkunç bir çıkmaza dönüştü. Christine kızarmış yüzüme bakarak, 'Ne yaptın sen?' diye sordu. Quint peşimden geldi ve 'Hiç,' diye açıkladı. 'Pencereden dışarıyı seyrettik.' 'Pencereden mi? Pencerelerin hepsi kapalı!' diyen Christine hâlâ dönen plağa baktı bir an. Sonra bakışları bana yöneldi. Ben ise Julian'dan söz ettim. Kötü bir rüya görüp uykudan kalkmıştı. Bir saat evin içinde kucağımda taşımıştım onu. Quint onaylamasına başını salladı ve ben gülmeye başladım. Christine elini omzuma koyduğu sırada dişlerimi sıktım. 'Konuyu değiştirmek istiyorsun,' diyerek gülümsedi. Paltomu askıdan koparırcasına aldım.

Gece. Yaşam ile uzlaşma, tabii olasıysa. Dr. Branzger ile yemeğe gittim. Ünlü bir lokantada kuskus yedik, hesabı da paylaştık. Gündüz yazdıklarımın etkisindeyim hâlâ, ama yine de Almanya ve aşk üzerine konuşacak gücü buldum kendimde. İnsanın ne denli deneyimli olursa olsun anlamadığı çok şey olduğunu kavrıyordum artık. Dr. Branzger bu konularla yakından ilgiliydi. Evet, aşk bir gizemdi ve hep öyle kalacaktı. Onunla yarışılamazdı. Ama öyle bir giz ki ne denli saklanırsa o kadar çok güç veriyordu insana. Hele bir de farkına varılmadan gelişmekteyse daha da gizemlilik kazanıyordu. İncelemeye ve kavramaya kalkınca da dağılıp gidiveriyordu. Yalnızca insana özgü yok edici bir doyum biçimi. Almanya'ya sırt çevirmiş olmasının nedenlerinden biri, kutsal olan her şeyin yok edilmesiydi. Ama artık Orta Avrupa 'gerçeklik ile yetkinlik' arasındaki seçimini yapmak zorundadır. Ve o kendi adına seçimini yapmıştı.

Bu açıklamayı da yaptıktan sonra masanın üzerine eğilerek elindeki kürdan ile kuskusun üzerindeki bütün kuru üzümleri topladı. Küçük bir birikim halinde duruyorlardı şimdi. Bana yaklaştı ve otelin çatısında Mahbaba ile yapmış olduğum tartışmayı dinlediğini itiraf etti. Batı ile Doğu arasındaki farklılıkları tartışmıştık onunla. Mahbaba'ya göre en büyük farklılık, Doğu düşünce tarzında bir Voltaire, bir Lessing ve bir Freud felsefesi olmamasıydı. Doğudaki yaşam biçimi daha sınırlıydı. Batı

yaşamında beden özgürce dolaşan ruhun gölgesidir. Doğuda ise ruh ile birlikte beden de tutsaktır. Onun bu görüşüne karşı çıkmaktan kendimi alamadım; bence etkilemek için böyle konuşuyordu, Avrupa'nın yaşadığı aydınlanma dönemine sövüyordu. Aramızdaki tartışma öyle bir noktaya geldi ki Mahbaba sırf onu düşünmeye zorlamak için karşı çıkıyorum sandı.

Bana içki koyuş ya da bakış tarzından -asla küçümseyerek bakmıyordu- bir kavalye olarak değerlendirdiğim Dr. Branzger, ne yazık ki konuyu psikolojiye kaydırdı. Dr. Branzger bana gösterdiği ince kavalyelik ruhuyla beni pek de hafife almadığı belliydi; konuyu psikolojiye kaydırdı. Çok hoşlanmasa da, var olan bir görecelik çatışkısından söz etti. Tabii ben yine farklı düşünüyordum, ancak görüşümü savunmak için kendimi zorlamadım, çünkü yorulmuştum. Konuşmayı onun yönlendirmesine ses çıkarmadım. Ancak konuşurken eski kafalı yanını da gösterdi. Doğrudan konuya girmiyor, kendince yorumlar yaparak sözü döndürüp dolaştırıyordu. Konuşmasının arasına serpiştirdiği sözcükler şunlardı: aydınlanma, geri kafalılık, zenginlik ve yoksulluk, Orta Avrupa ve öteki ülkeler. Çevremizdekilerin sürekli bir sıçrama ve değişme çabası içinde olduklarını görmüyor muydum? Bizim kutsal topraklarımızda olup biteni anlamak isteyen önce Afrika'ya gitmeliydi. Hele yazan insanlar için bu daha da gerekliydi ona göre. Tabii sanatçılar da -Dr. Branzger sesini yükseltti- çünkü Stokholm ile Milano, Berlin ile Madrid arasında kalan tüm o bölgenin sanatı çağların çok önünde gelişmişti; dolayısıyla da bağımsızdı. Yazılanlar tersini iddia etse de. Giderek daha da coşuyordu; hesabı istedim ve onu açık havaya çıkardım. Otelin holünde, ayrılmadan önce benden özür diledi, aşırı gittiği için. 'Çok başarısızlıklarım oldu,' dedi.

24 Eylül, öğleden önce. Benim yaşımda bir insanın yaşamının altüst olmasının çeşitli biçimleri vardır. Quint ile benim için öyle oldu, bir tür yaşamdan el etek çekme kararı almak gibi bir şeydi. O bunun tersini söylese de benim için öyleydi. Bana sağladığı baba sıcaklığından uzak kalmamı doğru bulmuyordu. Ama onun asıl sorununun ne olduğunu artık biliyordum, hele bedenini izlediğimde bu daha da belli oluyordu. Bana dokunma isteği bu bedeni ağırlaştırıyordu; bunu engellemeye çalıştıkça daha da kötü oluyordu. Sanki bedeni içine kapanıyor, sürekli yenilenen ceket ve pantolonlarla örtülüyordu; Quint'in bu durumunu anımsadıkça ona acıyorum şimdi. Belki ona bir kart yazmamın nedeni de budur. Yaşadığımı bilmesi gerekiyor çünkü.

Günün geç saatleri. Akşama doğru Mahbaba uğradı. Kıyıya demirleyen bir yük gemisinden söz etti. Kuşkusuz binlerce kaçak vardı içinde. Limana girişi yasaklanınca yavaşça kuzeye doğru uzaklaşmış. Mahbaba nedense hep bu tür öyküler anlatıp duruyordu. Bazen- hepsini kendisi uyduruyordu, bazen de bir bölümünü. Ancak pek ender de olsa gerçek olanı vardı aralarında. Onunla alay edersem ya da ciddiye alırsam kendimi gülünç duruma düşürmem olasıydı her an. Bu kez hemen konuyu değiştirmeyi seçtim. Benden ne beklediğini sordum ona, çünkü günlerdir bana 'arkadaşım' deyip duruyordu. Bu soruma, bir Arabın tüm kibirliliği içinde karşılık verdi: Hiç ses çıkarmadan aşağı yukarı dolaşmaya başladı; ayağımızı bastığımız zemin çatırdıyordu. İşte böyle biriydi o ve ben ona hayranlık duyuyordum, tıpkı Quint'e birkaç kez duyduğum gibi. Özellikle de karanlıkta sesini radyoda duyduğumda.

Gece. Biraz uyumuşum, o sırada kapı vuruldu. Dr. Branzger. Bana iyi uykular dilemek istemişti yalnızca. Kapı aralığında bir süre konuştuk yine de. Az önce haberlerde dinlediği bir alay felaketten söz etti. Tabii söz döndü dolaştı yine Almanya'ya geldi. Aslında az da olsa vatan özlemi duymaya başlamıştım, ama Dr. Branzger geri dönmeyi hiç düşünmüyordu. 'Çünkü benim gibi bir insanı ancak acı bir eleştiri bekliyor o ülkede. Bence artık sen de kendine gel!' Bu sözlerden sonra hemen uzaklaşıp gitti, tabii ben de uykusuz bir gece geçirdim.

Quint ile son gecemi düşündüm, aslında Christine'i düşündüm. Yüzümde okunan yalan, bana suçsuzluğumu unutturmuştu ve bir hırsız gibi kaçmıştım yanlarından. Merdivenleri deli gibi inerek kaçtım oradan; Christine ile Quint'in yaşadığı o ortamdan bir an önce uzaklaşmam gerekiyordu. Hatta kentten bile uzaklaşmayı tasarlamıştım. Çünkü hâlâ çanlar çalıyordu. Göklerinde havai fişeklerin patladığı bu ülkeden de gitmeliydim aslında. Öyle bir ülkeye gitmeliydim ki kadınlar peçe takmalı ve yüzlerindeki utanç kızarıklığı görülmemeliydi. O hızla eve geldim ve bavulumu toparlamaya koyuldum. Annem Berlin'e gitmişti; ailesiyle iki Almanya'nın birleşmesini kutlamak istiyordu anlaşılan. O, evde olsaydı yatıp uyurdum belki, ama şimdi yapayalnızdım ve her konuda karar verme özgürlüğü vardı. Quint'in yıl boyunca vermiş olduğu parayı bir andaç gibi dolabıma yerleştirmiştim. Çıkarıp saymaya koyuldum. Giderek sakinleşiyordum. Oturup iki mektup bile yazdım. Anneme yazdığım mektupta onu yatıştıran bir dil kullandım. Benden haber alacağını, merak etmemesini istedim. Babama yazdığım ikinci mektubum acımasızdı. Beni

bir daha hiç görmeyecekti. Birşeyler yedim ve uzandım. Ortalık aydınlanıncaya kadar dinlendim. Sabah sekize doğru evden ayrıldım. Pazar günüymüş gibi bomboş olan anacaddeye çıktım. Bir taksi çağırdım; havalimanına giderken, o günü unutmamı engelleyecek bir şey vardı radyoda. Bir müzik programıydı bu. Ve sunucusu, arada anlattığı küçük öykülerle programı renklendiriyordu. 3 Ekim günü doğan, sonradan bir kaza sonucu yaşamını yitiren ünlü şarkıcı Eddie Cochran'ın elli ikinci doğum günüydü ve o gün anısına eski 'Yaz Aşkları' adlı parçasını çalmak için yeterli bir nedendi, aynı zamanda da benim yolculuğumun başladığı gündü… Quint'i düşündüm yine, onun, çok eskiden bu duygusal parçalarla dans etmiş olduğunu biliyordum. Pencereden dışarı bakmaya koyuldum. Sonbahar güneşi parlıyordu kentin üzerinde. Birkaç yaya da çevrede yürüyordu. Trafik lambalarının yanması gereksizdi. Deneyimli sesiyle sunucu, ölüme karşı koymak istiyor gibiydi. Daha sonra havalimanında her şey, yavaşlamış gibi geldi; sürekli dolaşıp duruyordum. Hareket halinde olmalıydım. Amacımı belirlemiştim. Ailemle yaptığım son yolculukta Mahbaba'yı tanımıştım, adresi vardı bende. Param da vardı. Biraz da şansım vardı. On bire doğru Tunus'a bir uçak kalkıyordu. Nedense öfke tomurcukları açıldı içimde. Uçakta, bulutların üzerindeyken sezdim öfkenin içime dolduğunu. Soyadını taşıdığım, babam olacak o adamdan daha iyi değildi Quint.

"Quint, kapı vuruluyor."

"Rahat bırak beni…"

Yatağın üzerinde oturuyordum, Helen'in sayfaları kucağımdaydı; durmadan sıraya diziyordum, sayıyordum. Aklımı toparlayabilmek için yapıyordum bunu. Toplam yirmi dört kâğıt vardı elimde. Bir defterden koparılmış sayfalar. Daha on altı sayfası olmalıydı.

"Kapıda, Quint, kapıda biri var."

Julian döşemeye .oturmuştu ve benim Tunus haritamla bir uçurtma yapmaya çalışıyordu. Hiçbir uyarım onu engellememişti. Lavaboya koştum, bir havluya sarındım. "Kim o?" diye seslendim. Kapının ardındaki sesi tanımıştım. "Benim, Branzger! Bir tek şey söylemek istiyorum." Buruşturduğu kent haritasını elinde tutarak Julian yanıma geldi. "Lütfen yardım edin." Kapı yeniden vuruldu. Haritayı yere attım, kâğıtları toparladım, Helen'in defterini yatağımın altına gizledim. Sonra kapıyı açtım, işimin bölünmesinden neredeyse hoşnut olmuştum.

VIII

Dr. Branzger her zamanki alışkanlığıyla odanın ta ortasına kadar yürüdü. Paltosunun altında, öğleye kadar üstünden hiç çıkarmadığı gece entarisi vardı. Yine iplikler sarkıyordu altından. Çoban değneğinin yanında iki sırık daha vardı. “Günün bu saatlerinde Helen hep pencere kenarında otururdu.” Bunu söylerken sesi çok ciddiydi. Bir yandan da paltosunun altına soktuğu eliyle bir şeyler arar gibiydi. Aslında kaşınıyordu tabii ki. Kaşınması bittikten sonra birlikte yemeğe gitmeyi önerdi. Bu konuyu Madam Melrosa ile de konuşmuştu ve kadının biraz rahatlamasını istiyordu. Kendimi bu yeni duruma uyarlamam gerekiyordu; ama Dr. Branzger, Julian’a yaklaştı ve çocuğun elindeki kent haritasını alarak düzlemeye koyuldu. “İleride pilot falan olmak istiyorsan, önce uçurtma yapmayı iyice öğrenmen gerek. Bu gece erkenden yat bakalım ki yarın daha uyanık ve dikkatli olasın. Tabii yeni bir Albatros istiyorsan.”

“Ben de yemeğe gelebilirim.

“Madam Melrose çok iyi bir insan.”

“Sütü çok tatlı ama.”

“Saçma. Onun sütünü ben de içiyorum.”

Artık sabrım taşmıştı. Bu konuyu düşüneceğimizi söyledim. Bu arada Dr. Branzger yavaşça sıvıştı. Yemek için bir Lübnan lokantasına gitmemizi önermişti. Meze türü yemeklerin en güzelleri bu mutfaktaydı. Tabii Helen’in önerisiymiş bu da. Tam kapıdan çıkacağı an bir kez daha dönüp elindeki değnekle Julian’ı şakadan uyardı. Ben ise gözlerimi yumdum. Julian’ın ellerini duyumsuyordum. Doktorun neşeli havası, belki de Helen’in adını duymak beni bir hoş etmişti. Defteri okuduğumdan bu yana ilk kez içimde birşeylerin gevşediğini fark ettim. Kimliğim ortaya çıkıyordu.

Julian’ın varlığı günü çabuk geçirmeme neden oluyordu. Bilmeceli oyun istedi, bütün Medina’yı dolandık durduk, ama bulamadık. Bu arada Christine için küçük bir armağan da araştırdım. Bu vazgeçilmez bir görevdi benim için. Aslında onun istediği tek şey kitaptı, beğendiği kitapları da zaten alıyordu. Anımsadığıma göre Christine genellikle iç giyimcileri ve kırtasiyecileri dolaşırdı. Ben de dar sokaklardan birinde her şey satan bir dükkân buldum. Yazı yazarken ona zevk verecek nitelikte çok pahalı

kâğıtlar aldım. Dükkândan çıkmıştık ki Julian saçıma asıldı. Kâğıdı hazırlayan makinelerin durduğu arka odalardan birinde bir şey görmüştü. Albatrosun yaratıcısı. Beyaz bir bezin içindeymiş. Julian'ın saçmalıklarına inanmadım tabii. Şu Dr. Branzger çocukların düş gücünü uyandıran biriydi. Bu konuda gerçekten ustaydı. Julian'ı yine omzumun üzerine oturttum ve ertesi gün ona bir bilmeceli oyun bulacağıma söz verdim.

Günün geri kalan saatlerini otelin çatısında geçirdik. Keçi peyniri ve lavaş ekmeği almıştım, Julian için de bir paket kek. İçecek olarak maden suyu. Ekşi şekerlemeler de vardı. Kurumakta olan çamaşırların gölgesinde ağzımızda lokmalar kenti izliyorduk, ikimiz de mutluyduk. Helen'i düşünüyordum. Julian da artık Christine'yi özlemiyordu. Madam Melrose -nedense hâlâ madam diyordum- bizi bu keyif ânında yakaladı. Çamaşırlarını toplamaya gelmişti. Saygıyla selamladım onu. Hafifçe gülümsedi. Çok yavaş hareketlerle çamaşırları topluyordu. Sanki çarşaflar ve havlular aşırı narindiler. Bir yandan da beni süzüyordu. Neden sonra çamaşırların hepsi sepete yerleştiğinde, Julian ile ben karanlıkta oturuyorduk artık. Melrose yanımıza gelip bize katıldı. Ev işi yaparken giyilmeyecek kadar pahalı bir giysi vardı üzerinde. Saçları başının arkasında özenle topuz yapılmıştı. 'Akşam rüzgârında hafifçe kımıldayan çok ince, ama koyu renkli tüy gibi saçlar ensesini örtüyordu.

Bir süre hiç konuşmadık. Sonra giysisinin kıvrımları arasından dolu bir şişe çıkardı. Julian'ın çok tatlı bulduğu süt şişesiydi bu. Melrose sütün şekerlendirilmesi gerektiğini söyledi. Getirdiği sütün tadına baktı, benim de denememi istedi. Ama dilim pas tutmuş gibiydi. Julian süt şişesini kadının elinden kaptığı gibi başına dikti. Aramızdaki gerginlik geçmişti. Yanımdaki bu ilginç kadınla yatmayı düşündüm bir an. Ya da daha başka bir deyişle aramızda bedensel bir uyum olmasını diledim. Yıllardır içimde binken o karamsar ve karmaşık duyguları -gerek Christine, gerekse Helen ile aramdaki gerginlik- artık yok etmek istiyordum. Şimdiye dek yaşlı sayılacak bir kadına arzu duymamıştım (annem bu tanımın dışında tabii); bu uyanış beni şaşırttı. Şimdiye dek kaçırdığım, belki gelecekte de elde edemeyeceğim bir mutluluk özlemiyle bu kadına yönelik arzumu canlı tutmaya karar verdim. Christine'yi düşünmek istedimse de Helen aklımdan çıkmıyordu bir türlü. Bu kez Helen'i düşünmek isterken, farkına varmadan Melrose'u istediğimi duyumsadım. Kadın duygu karmaşamı sanki sezmişti; bakışları delici olmaya başladı. "Branzger bu akşam sizinle yemek yiyeceğinden söz etti; Julian'a bakmaktan büyük zevk alacağım." Oğlumun

adını söylerken sevecenlik dolu bir sesle konuşmuş, bu arada Fransızca vurgusu açıkça belli olmuştu. Kadının bu önerisini sevinçle kabullendim. Julian'ın -belli etmeden- ortadan kaybolduğunu göremedim, ancak pervazın yanına geldiğinde birden fark ettim ve kolundan tutup kendime çektim. Julian'ı güvenceye almalıydım. Onu hemen yatağına götürdüm.

Eski kentin ağaçları arasındaki kuşlar akşam karanlığı çökerken sustu. Julian yıkanmış ve kremlenmişti. Gece sütünü de içirdim. Yine aynı biçimde tutuyordu şişeyi. Başparmağıyla orta parmağı arasında. Bir eliyle de saçlarımı karıştırıyordu. Gece bakıcılığını yapacak Melrose kapının önünde duruyor ve bekliyordu. Julian uykuya dalar dalmaz benim yerime geçecekti. Ben oğlumu izliyordum. Gözleri giderek yumuluyordu, uyku sessizce gelmeye başlamıştı bile. Julian sanki ölmekte olan biri gibi kollarımda gevşemeye başlıyordu. Dalıp gitmeden önce tuhaf bir sesle birşeyler söyledi. Sanki yabancı biri onun içinden bana sesleniyordu. "Çok rahatım…"

Saat dokuza doğru Dr. Branzger ile 'Emir' adlı lokantaya geldik. Doktoru orada iyi tanıyorlardı. Lokantanın sahibi ve ahçısı bizi karşıladı, belli ki yemek siparişi önceden verilmişti. Yalnızca hesap ödenirken iş biraz karıştı. Sanırım Dr. Branzger her gelişinde ayrı bir fiyat ödüyordu. Masaya şarap geldiğinde Dresden'deki arazisinden söz etmeye başladı. Çok iyi bir konumu varmış ve tarihsel geçmişi de ailenin çok eski üyelerine kadar uzanıyormuş. Şimdi kendisine aitmiş; tabii bir de hayırsız bir ağabey varmış ortada. Bunu da yasal yollardan çözümlemek kolaymış. Kendisiyle ilgili bu gereksiz açıklamaların sonunda ellerini açıp benden yüz mark rica etti.

Geceyi berbat etmek istemiyordum. Sustum ve masanın üzerinden parayı uzattım. Garson bu arada ilk servisi yapmıştı; sıcak ekmek üzerinde zeytin ezmesi, yanında çiğ sebze, tabii soslu. Dr. Branzger kollarını açarak: "Benim konuğumsunuz bu akşam!" dedi. Sonra yine o ortalıkta görünmeyen ağabeyden söz açtı. Yetmişli yılların sonuna kadar birlikte olmuşlardı, daha sonra Kuzey İtalya'da izini kaybettirmişti. Daha başka yiyecekler getirildi masaya. Dr. Branzger her yeni serviste konuyu değiştiriyordu. Yine Dresden'deki arazisine döndü. Elbe Nehrine bakan bir yerdeymiş. Sonra tutukluk döneminin öykülerini anlatmaya koyuldu. Bir süre sonra da ilk aşklarından birini anlatmaya başladı. "Adı Marianne idi ve Helen'den biraz daha büyüktü." Onunla geçirdiği mutlu günleri anlatmaya girişti. Öylesine içten ve duyarlı konuşuyordu ki ben de kendi evliliğimden

söz etmeye karar verdim: “Her insan, yaşamında önemli yer tutan öteki insanlarla ilgili bir anılar listesini yapar, ta ki yaşamı son buluncaya kadar.” Dr. Branzger sanki keyiflenmişçesine bakıyordu. Ben, karımla yaptığımız gezileri bir bir anlatmaya koyuldum. “Tüm dünyayı gezdik,” dedim; sonra da kayıtsız bir ses tonuyla Yunanistan’dan başladım, bizi adadan adaya gezdiren gemilerden söz ettim. Santorini’deki ilk büyük kavgamızı bile anlattım. Tartışma konumuz manzara ya da kumsaldı.

Christine için bu ayırım, okumak ile yüzmek arasında bir seçim yapmaktı. Yani mutluluk ve mutsuzluk.

Dr. Branzger sözümü kesti birden. Yunan adaları ona fazla gelmişti. Sonra da şakaklarındaki damarları patlatırcasına, “Tanrım, Ege kıyıları!” diye haykırdı. Ve hemen, bir yaz geçirdiği Akdeniz kıyıları ile Baltık Denizini anlatmaya koyuldu. “Tek kişilik bir çadırda Marianne ile birlikteydik. Gözleri tıpkı Helen’inki gibiydi.” Anılarının tazelenmesi onu rahatlatmıştı, anlatmayı sürdürdü. “Marianne Minwegen, ne olağanüstü bir ad, değil mi? Bir yıl öncesine kadar adlara olan düşkünlüğüm sonsuzdu. San Francisco, Vogue, Ingolstadt, Neglige, Valpolicella, Aubergine, Turbo, Sony…”

Salata, döner ve sebze servisi başladığında Dr. Branzger konuşmasına ara verdi. Duruldu ve sessizce yemeğe koyuldu. Sonra birden -belki yeni bir servis geldiğinde-canlandı yine. Sözünü ettiği bu adların, en önemlilerini duvarlara yazmıştı. Tabii ardından tutuklanma. Tabletlerini sakladığı küçük kutucuğunu açtı. “Cezalandırıldım ve sistemimizin çöküşünü parmaklıklar arasında yaşadım. Bana yüklenen suç böylece günden güne daha anlamlı olmaya başladı. Özgür kaldıktan sonra bir televizyon programına çıkarıldım ve geçmişimle ilgili ettiğim her söz bir alkış tufanına neden oldu. Benden önce bir porno yıldızı yaşamını anlatmıştı, benden sonra da eşcinsel bir papaz söz aldı. Her konuşma arasında bir küçük orkestra fon müziği yapıyordu. Kameraların önüne çıkmadan önce henüz makyajım bile yapılmamıştı; o ülkeyi terk etmeyi çoktan kararlaştırmıştım. Tabii paraya gereksinimim vardı ve kimliğimle ilgili belgelerin hazırlanması bin mark tutmuştu. Dolayısıyla ikinci kez televizyona çıkmam gerekiyordu. Bana yöneltilen bütün soruları yanıtladım. Ve 8 Ekimde sürgüne çıktım.”

“Peki neden Tunus’u seçtiniz?”

“Binbir Gece Masalları. Eski bir gençlik düşü işte.”

Dr. Branzger, bana pastillerinden ikram etti, bağışıklık kazandırıyormuş, öyle dedi, bense bir an için duraksadım. Beni zehirlemek istiyor sandım. Tabii öldürmek isteyeceğini hiç düşünmedim. Ya da kötürüm olmamı isteyebilirdi. Felç edip bırakabilirdi. Çünkü Helen ile kesin bir ilişkisi vardı. Onun akrabası olabileceğime inanmamıştı herhalde. Zorlanıyormuş duygusunu yenemedim, yine de bir pastil alıp ağzıma attım. Hiçbir tat alamadım, bu beni daha da işkillendirdi. Helen'den söz etmesini engellemek için Melrose'dan söz etmeye başladım. Dr. Branzger hemen söze girdi. Gençliğinde onun çok güzel olduğunu söyledi -sanki kadını gençliğinden beri tanıyormuş gibiydi- sonra da onun cömertliğini övdü. "Herkesle ağlayan, herkesle gülen bir kadın. İnsanın, onun işlerini üstlenesi geliyor. Kuşkusuz biraz cadı yanı da yok değil, ama hangi kadının yok ki." Tersini savunmak için ağzımı açtım ve tümüyle akılcı olan Christine'den söz etmeye başladım. Dr. Branzger çok ilginç bir şey sordu: Bizim evde çiçek var mıydı ve kim bakıyordu onlara? Christine'nin bu konudaki düşkünlüğünü yadsıyamazdım, evin her yanında fazlaca çiçek olduğunu belirttim. "Ah, demek öyle," diye haykırdı, "tabii bir de çocuk var!" Julian'ın şerefine kadeh kaldırdı. Christine'yi sevip sevmediğimi sordu sonra da. Çaresizlik içinde 'evet' dedim ve bu adamın bende bıraktığı etkiye şaştım. Dr. Branzger masanın üzerine eğildi. Christine ile yatıp yatmadığımı da öğrenmek istedi. Bu kez yanıtlamadım. Kadehimi boşalttım. Hemen bir soru ile onu sıkıştırmayı denedim. Sürgünden söz etmeye nasıl cesaret edebiliyordu? Almanya'da kimse onu ne tehdit ediyor ne de kovalıyordu.

"Tehdit edilmiyorum, kovalanmıyorum ha?" diye haykırdı; sesi lokantanın içinde çınladı. "Yoksulluk ve güçsüzlük, sizce işkence ya da tutuklanmadan daha az önemli bir kaçma nedeni mi?"

"Gerçek işkencenin ne olduğunu tam olarak nasıl bilebiliriz ki?" diye karşı çıktım. "Yağmurlu bir günün bile insanı aciz bıraktığı Köln ya da Münih gibi bir kentte kim işkenceye dayanabilir ki?"

Branzger paltosunun iç cebine daldırdı elini. Bir not defteri çıkardı, içinden siyah-beyaz bir resim aldı. Bana uzattı. Resim oldukça eskiydi. Dr. Branzger'i genç bir adamken gösteriyordu. Muzip, koyu renk bukleli saçlar. Bir kadını tutuyordu kolundan. Kadın yüzünü ters yöne çevirmişti. "Aşk yüzünden çektiği azabı hiçbir şeyden çekmedi," dedi. "Ben ve Marianne tümüyle ayrılmadan önce epey edepsizlik yaptık. Tıpkı yeni bir evin

duvarlarını karalamak gibi bir şeydi bu.” Kadehimi doldurdu yeniden; “Sanki ikimizin de içinde gizli bir hayvan yaşıyordu. Ama bir tek ayrıcalık biliyorum. Yeğeninizin şerefine içelim.” Dr. Branzger kadehime dokundu, ama ben içmedim. Sonra da Helen’in nerede olduğunu bilip bilmediğini sordum.

“Kuşkusuz hâlâ Tunus’ta bir yerde. Ancak onu bu kentte bulmak oldukça zor. Resmi bir araştırma yaptırmak gerek bence.”

“Ama dikkati çekecek kadar güzel.”

“Ben onu çok güzel bulmuyorum. Ayak parmakları iri, üstelik bir tırnağı da nedense kapkara. Onun güzelliği başka yerde aslında. Helen ardında en ufak bir kötü izlenim bırakmayacak biçimde oradan kayboldu.”

Garson masaya meyve getirdi, sonra papyonunu gevşetti biraz. Lokalin sahibi gelip kirli tabaklarımızı topladı, yarım kalan şarabımı yudumladım. Düşüncelerimi toparlamakta zorlanıyordum. “Onunla yakınlığınız neydi?”

“Şu tatlı bela oğlunuz sizce ne değerdeyse, benim için de Helen oydu herhalde!” Dr. Branzger baston olarak kullandığı çoban değneğini sallayarak yapay bir heyecanla seslendi. “Adisyon, adisyon!” Ben paltosuna asıldım: “Bir çocuk, bir çocuk,” diye geveledim, “insanın tüm yaşamını altüst edebilir. Hem de bir gecede. Julian’ın uyuması saatler sürerdi, sonunda Christine sapsarı bir yüzle, suskun, saçları dağılmış karanlık çocuk odasından çıkardı. Soğumuş bir akşam yemeğini benimle paylaşmak isterdi yine de. Daha ilk lokmada velet yine koridorda belirirdi. Sonra mutfakta ağlayan, zırlayan ve Christine’ye öfkeli haykırışlarla saldıran bir çocukla karşı karşıya kalırdık. Christine, “Artık dayanamıyorum, dayanamıyorum!” diye çığlıklar atardı. Öyle yüksek sesle haykırırdı ki, sonunda Julian donup kalırdı birden ve susup beklerdi annesini. Ben de kımıldamadan yanlarında durur, içimden gizlice artık son bulması için dua ederdim. Evet bitmeliydi bu. Ve sonra geceyi kurtarmak amacıyla neler yapmazdım. O geceyi, sabahı, hatta yaşamı kurtarmak bana düşerdi.” Branzger’in paltosunu bıraktım ve beni dinleyip dinlemediğini sordum. Başını kaldırdı ve kaşındı. “Sizin adınıza gerçekten üzüldüm. Ben bunu çoktan tahmin etmiştim.”

Garson hesabı getirdi, yanında da Schnaps’larımızı. Dr. Branzger hesaba baktı ve yüz ifadesi Julian’ın bardak kırdığı zamanki ifadeye dönüştü. Hemen bir banknot daha uzattım ona. içkilerimizi yudumlarken Branzger sağa sola bahşiş dağıtmaya başladı. Lokalin sahibi ve ahçı bizi kapıya kadar geçirdi.

Yıldızsız ve ılık bir geceydi. Bomboş pazardan geçiyorduk. Yalnızca kemerlerin altında birkaç sokak lambası yanıyordu. “Değneğime güvenin,” dedi Dr. Branzger. “Ya da Tanrıya. Tabii eğer inançlı biriyseniz.”

“Öyle olmayı çok isterdim.”

“Demek ki sizin için artık çok geç. Ama Julian için birşeyler yapın; Almanya’nın bugün bile hâlâ bu denli büyük olmasında biraz da inançlıların dik kafalılığının payı var bence. Akşamları yatağın kenarına diz çöküp hafifçe, ‘Tanrım beni inançlı kıl ki yanına gökyüzüne gelebileyim, amin,’ demeye cesaretimiz yok anlaşılan.”

Kahverengi cüppeli biri yanımızda belirdi birden. Ağzı, burnu bir bezle örtülüydü. Sesimi alçaltarak doktora, “Biraz çok konuşuyorsunuz,” diye fısıldadım. “Çünkü çok yalnız birisiniz.” Branzger durdu. Küçük çığlıkları andıran kahkahalar atmaya başladı. Yanımızda yürüyen adam yan sokaklardan birine saptı, son anda ince sesle birşeyler söyledi. Arkasından bakakaldım. ‘Bekle,’ diye seslenmek istedim bir an. Ama Dr. Branzger beni kolumdan çekti. Hâlâ gülüyor, benimle alay ediyordu. “Yalnız ha? Asla yalnız olmadım ben. Yeteneğimle ve kendimle birlikteydim her zaman!”

“Siz sarhoşsunuz.”

“Ancak sizin kadar. Siz de Helen’in sesini duyduğunuzu sanmadınız mı?”

Branzger, Güney ülkelerinde alışılmış bir biçimde koluma asıldı. Erkekler oralarda birbirlerinin koluna girerdi. O anda öfkem geçti. Yenik düşmüştüm ve yan yana yürüyorduk. Biraz sonra alçak sesle yeteneğinin ne olduğunu sordum. Yanıt kısaydı. Şiir. Ama yoğun bir uğraş gerekiyordu tabii. Bastonuyla havayı gösterdi: Ta madamın çatısına kadar uzanan, beyaz bir çadır yapıp da içinde oturuncaya kadar; bilmem anlayabiliyor musunuz?… Bir Arap olacağım ben de.” Gözleri yaşlarla doldu. Ben utanç içinde başımı öte yana çevirdim. Son metreleri hiç konuşmadan yürüdük ve otele geldik.

Yalnızca benim odamda, yani Helen’in demek istedim, ışık yanıyordu. Melrose pencerenin yanında oturmuş, dışarıyı seyrediyordu. Saçlarını çözmüştü, biraz da dağıtmış gibiydi. Sanki, arada biraz yatıp kestirmişe benziyordu. Birden yürüyüp gitmek, bütün geceyi dışarıda geçirmek istedim. Sonra da Dr. Branzger’e yemek için teşekkür ettim. Bastonuyla

bana dokundu, sanki açık duran bir kitaptım onun için. Geceleri çevrede dolaşmak bir zevkti, insanları etkilemek Brazenger’in en büyük özelliğiydi.

IX

Gece gezintim eski kentin içinde her türlü akılcı davranıştan uzak sürüp gidiyordu. O kahverengi cüppeli kişiye -Helen olduğu kesindi- yine rastlamak istiyordum. Oysa Helen'den bekleyebileceğim hiçbir şey yoktu. Yalnızca aşağılanma. Ve ben kadınları arzuladığımdan bu yana, Melrose gibi yaşlı olanını ilk kez çekici buluyordum, ondan kaçıyordum. Yamaçlara tırmanmaya başladım. Giderek Arap mahallelerine yaklaşıyordum. Branzger'in bana verdiği değnekle duvar diplerini yoklayarak sanki bir kör gibi yürüyordum. Uzaktan gelen görmese bile elimdeki uzun silahın varlığını sezmeliydi. Dar sokaklar giderek eğri büğrü olmaya ve kokmaya başladı. Adlarını belirten en ufak bir levha yoktu ve sanırım bir halka oluşturuyorlardı. Kasbah denilen bölgenin karmaşık geçitlerindeydim. Tek başıma. Çok az insana rastlıyordum. Kapı önlerinde, kaba abalara bürünmüş bir halde çömelmişlerdi. Ya da peçeli kadınlar, duvarların dibinden ruh gibi yürüyorlardı. Sanki bir sırrı ya da çığlığı bastırmak istermişçesine bir elleriyle ağızlarını kapatmışlardı. Elimdeki çoban değneğine karşın kendimi nedense tehlikede sezdim birden. Bir kemerin önündeki lambanın altında duraladım. Işığın çevresinde pervaneler toplanmıştı. Kalbimin atışlarını duyuyordum, içimi ölüm korkusu kapladı (çünkü yaşım gereği onun çok uzakta olmadığını biliyordum); benim yokluğumun acısını çekecek yakınlarımı düşündüm bir an. Tabii önce Julian. Düş kırıklığı kalacaktı benden ona, bir anı gibi. Daha sonra Christine aklıma geldi. Çaresizlik duyacaktı önce. Sanki kâğıtlarını ya da anahtarlarını yitirmiş gibi olacaktı, sonra her şey düzelecek, dengelenecekti kuşkusuz. Ya Helen? Defterini eline alıp benim anıma birşeyler yazacaktı.

Bu düşünceler gece gezintimi yarıda kesmeme neden oldu. Geri dönerek Souks Bölgesine ulaştım. Burası bahçeler ve saklanmış izlenimini veren camilerle doluydu. Artık çevremde, Kur'an okuyanların sesleri ve yasemin kokuları arasında dolaşan körler vardı. Yanımdan geçerken bana sürünüyorlardı. Ölüm korkusunu giderek azalıyordu. Henüz yaşıyordum ve en az bir on yıl daha yaşayacaktım. Julian kızlarla ilgilenecek yaşa gelecekti o zamana kadar. Christine'yi, beni, kimbilir belki de Melrose'u anımsayacaktı. Islık çalmaya başladım. Arabasında giderken hızın ve müziğin keyfini çıkaran birine benzemiştim. Karşıdan geleni son anda fark edebildim. Helen, diye seslenmek istedim. Ama sesim çıkmadı. Ve örtülere

bürünmüş kişi yanımdan sessizce geçti gitti. Ben ise sevgiye susamışlığımla (bazen Julian bacaklarıma sarıldığında, o sevgiyi duyumsuyorum) öylece kalakaldım. Örtülere bürünmüş kişi çoktan gözden kaybolmuştu bile. Neden sonra kendime gelerek otele yöneldim, kibarlığım beni zor durumda bırakıyordu hep. Helen'i düşünmeyi sürdürüyordum. Her yanımı arzu sarmıştı, ama soluk alabiliyordum; attığım her adımda biraz daha rahatlıyordum.

Helen'den korkuyordum. Hiçbir zaman benim sevgilim olmamıştı. Öylesi bir yakınlık değildi bizimki. Aklımı başımdan alan bu beklenti ve umut nereden çıkmıştı ki! Helen beni eskisi gibi karşılarsa belki yine onu bulmuş olacaktım. Kimbilir, belki benim bir sözüm üzerine yepyeni bir yanını gösterebilirdi bana. Ben de heyecanlanırdım. Sanki içinde ikinci bir kişi vardı ve tüm davranışları, sesi, öfkesi o ikinci kişiden kaynaklanıyordu. Öyle ki, o görünmeyen kişi benim yok olmamı ister gibiydi. Tırnaklarıyla eski yaralarımı deşiyordu; ben direndikçe daha da derine batırıyordu. Ta ki birden eski Helen yeniden belirene ve pişmanlık dolu olarak üzüntüme bir son verinceye kadar. Ve ben, onun yanındayken görünmez cennete geri dönüyordum.

Ama artık bütün bunlar son bulmuştu, o yoktu, kaybolmuştu ortadan. Şimdi elimde bir tek Julian vardı, onun da içinde bana karşı olan ikinci biri bekliyordu, işte bu yüzden Julian da beni korkutuyordu. Çok çabuk bağışlayan şimdiki Julian değil, gelecekteki genç adam ürkütüyordu beni. Günün birinde belki bana bir mektup gönderecekti. Ardımda bıraktığım her şeyin bir bilançosunu çıkarmış olacaktı kuşkusuz. Hatta Helen'inkini bile. Ve ben buz gibi donup kalacaktım. Sonra da çöküş başlayacaktı. Adımlarımı hızlandırdım, otele ulaştım ve kapıyı açtım. Henüz bir şey yitirmemiştim, kurtarılacak şeyler olmalıydı. Ama nasıl yapacaktım, bilemiyordum. Bir çocuğun kalbi nasıl kazanılır? Elimin altından kayıp gittiğini sezerken, tüm benliğim acıyla kıvranıyordu. Bu düşünce bile beni kahretmeye yetiyordu. Bir baba olarak beş para etmediğimi bilmek. Kocaman bir devdim ona göre, hepsi o kadar. Arada Julian'a öyküler anlatırdım, bazen sesimi radyoda duyardı. Sonra susardım ya da gürlerdim. Ardından kucaklayıp sarılır ve onunla alt alta, üst üste debelenirdim. Tıpkı Helen ile dans edişim gibi. Dudaklarımı uzatıp öpücükler alırdım küçük dudaklarından. İstediğim öpücükleri her sabah, öğle ve akşam alırdım… Ve bu davranışım benim kendi çocukluğumun bir belirtisiydi belki de (öyle bir çocukluk hüznüydü ki bu, bugün bile hâlâ beni etkileyebilirdi). Yaşlıların

benden çaldıkları, kendi gençlikleri için çaldıkları neydi? Bunun ne olduğunu o zamanlar anlayamamıştım. Şimdi Julian ile Helen benden gençliğimi alıyorlardı. Yaşadıkları sürece bu böyle olacaktı.

Otelin önünde duruyordum, girişte ışık yandı, düşüncelerimin yoğunluğu, belki de duygularım bunaltmıştı beni. Kimbilir, belki de bir tek duyguydu beni boğan: suçluluk. Işık söndü, ayak sesleri duydum. Biri kapıya geldi ve açtı. Melrose olduğunu düşündüm, onu kapının önünde görmekten sevinç duyacaktım. Ama gelen o değildi, Mozart'ın müziği eşliğinde başka biri vardı karşımda. Radyoyu kulağına dayamıştı ve ağzında yumuşamış bir izmarit ile ceviz kafalı adam duruyordu önümde. O anda beni en çok etkileyen bu korkunç yüz ile bir senfoniyi bir arada düşünmekti (Christine ile en son iki Japon müzisyenden dinlemiştik bu parçayı). Üstüne üstlük karşımdakinin Madam Melrose'un gece bekçisi olduğunu anlamam da beni dehşete düşürdü. Beni içeri aldı ve kapıyı arkamdan kapadı. Ona bahşiş vermeyi düşündüm, ama hiç oralı olmadı. Para alma gibi bir alışkanlığı yoktu anlaşılan. Parmağıyla bana merdivenleri gösterdi ve nazikçe yukarı çıkmamı işaret etti.

X

Saatler sonra Julian'ın yattığı taraftaki duvar gün ışığı ile aydınlandığında -önce mavi, sonra uçuk leylak ve giderek kırmızımsı- içimdeki hüzün azalmıştı. Melrose, başarısız bir akşam serüveninden dönen oğlunu karşılar gibi karşılamıştı beni. Elimdeki bastonu da almıştı hemen. Sanki bu baston yüzünden işlerim ters gitmişçesine beni bir an önce ondan kurtarmak istemişti. Tozlu ayakkabılarımı çıkarmam gerektiğini bakışlarıyla belirtmişti. Ben de hemen ayaklarımı yıkamıştım. O anda kesin olarak anladım ki geri dönüş benim için bir çözüm olamazdı. Madam Melrose yanımda kaldı. Pencereyi kapadı, sesindeki buyurgan tını hemen algılanacak nitelikteydi.

Lavabodan ayrılıp yatağın kenarına oturdum (Christine ile beraberken bu süreyi özel anımız için kullanırdım). Giysilerimi çıkarmam çok zaman almadı. Havlu ve yastıklardan yaptığım bir paravanı Julian'ın yattığı yerin önüne yerleştirdim. Az sonra olacakları fark etmemeliydi. Arkamı döndüğümde Melrose yüzükoyun yatağa uzanmıştı bile. Saçlarında bir bant kalmıştı yalnızca. Onu böyle görünce yaşadığım o gün tüm anlamını yitirdi

birden. Kapıcının korkunç görüntüsü bile bana normal geliyordu artık. Aramızda yaşanacak o dakikalar önemliydi şu anda. Günün son bölümü, gece. Artık düşünmenin hiçbir anlamı yoktu. Melrose'un tarçın kokusu genzimi dolduruyordu. Ayak parmakları benimkilere kenetlendi. Dilinin tadını alıyordum. Bu tadı anlatacak bir söz bulmak çok zordu benim için. Ya da karnının rengi, tıpkı kabaran süt gibi. Kulak memesini önce kaçırıp sonra bana sunuşu. Önce çekingen bir tutukluk içinde bekledim. Sonra yatağın kenarına diz çöktüm. Başını arkaya atmıştı. Ensesindeki saçlar kıvrıldı. Bakışlarım yavaşça onun poposuna kaydı. Bembeyaz iki yarım ay parçası, öyle görkemliydi ki bir şey söylemek gereğini duydum. Ona, güzel olduğunu söyledim. Melrose burada bu şekilde yatmasının bir hata olduğunu belirtti. Düşsel bir görüntü olabilirdi ancak. Bunu söyledikten sonra yüzünü bana döndü. Şimdi biraz yüreklenmiştim. Ona yaklaştım, artık eski cinselliğime bürünüyor, birleşmenin kokusunu alıyordum. Benim yaşımdaki bir erkek için kafa karıştırıcı bir koku. Bir ipin ucunu yakalamış gibiydim; belki de ileride elimde tuttuğum uçta çırpınacağım, ya da yıkılacağımı biliyordum. Ama artık bunu önemi yoktu. Giderek gevşemiş bedenimi Melrose doğru kaydırdım. Onun elleri ipin ucunu ovuşturuyordu kuşkusuz. Duyarlı, küçük bir çocuk gibi kabul etti beni. Erkekliğimi tutuyordu elinde.

Tanım doğruysa Melrose çok bilinçli ve duyarlı bir sevgiliydi. Çünkü elinde tuttuğunu yavaş yavaş okşamaktan başka bir şey yapmadı. Hep aynı ve güvenilir hareketle. Amacı beni hoşnut etmekti. Tıpkı okşanan bir köpek gibi. Sakinleştirilmek istenen bir ev hayvanıydım onun gözünde. İsteğim giderek azalmaya başlıyordu, uzaklaştım ve 'Hadi dene artık!' diye düşündüm. Doğruldum, ona yukarıdan baktım. Hâlâ öylece duruyor ve bekliyordu. Karnında beliren terin üzerinde bir sinek yürüyordu; nereden gelmişse şimdi de göğüslerine doğru ilerliyordu. Bu haliyle ilişkiyi başlatmaya hazırdı aslında. Ve ben ilk adımı attım.

Oldukça eski bir teknikle yine de uysalca birleştik. Öylesine ilginçti ki her şey. Özellikle Alman bir erkekle, otel sahibi bir kadın, Tunus gibi bir kentte, üstelik uyuyan bir çocuğun yanında, gecenin bu saatinde kadın ile erkeğin evrensel kaynaşmasını yaşıyordu. Her şey çok sessiz gelişti, Julian'ın soluk alışlarını bile duyuyorduk, daha fazlası olamazdı zaten. Belki bir bakıma huzur bulma ve yeniden elde etmeydi bu yaşadığım. Ardından bitiş gelecekti. Melrose da ben de kendi yollarımıza gidecektik. Birbirine hiçbir şey borçlu olmayan çok az çiftin bir kezlik buluşmasıydı

bizimki. Ve şimdi : yalnızca huzur; uykunun başladığı yerdeydim. İnsanın kendini çok uzaktaymış gibi duyumsadığı, ama arada yine de benliğine en yakın olduğu ânı yaşıyordum. Melrose sırt üstü yatıyordu şimdi, bacakları iki yana açıktı. Soluk alırmış gibi öylece duruyordu. Ben kendimi toparlamıştım; ellerim dizlerimde, gözlerim yarı kapalı, düşle gerçeklik arasında gidip geliyordum. Julian'ın bilmeceli oyununu düşündüm, bilmecede bulunan, ama çözümlenemeyen sayılar ve sözcükler düşledim. Bilmecede bulunan, ama çözümlenemeyen. Oysa çok yakında olduğu sanılıyordu bu çözümlerin. Üç harfçik. Uyuşan bacağım, duruşumu değiştirmeye zorladı beni. Pencereye döndüm ve yaklaşan sabahı seyrettim. Birleşmemizden bu yana ilk konuşan Melrose oldu: *"Quel dommagel"*[2] diye fısıldadı. İrkildim, Melrose beni yatıştırdı.

"Yazık, gitmem gerekiyor."

Henüz gitmişti ki pencereye yaklaştım. Sokakta çocuklar toplanmıştı, işe gitmeye hazırlanıyorlardı. İki çocuk buz kalıpları dolu bir arabayı itiyordu. Balık ve benzin kokusu aldım. Bugünün neler getireceğini düşünmüyordum artık. Zaten düşüncelerim kendiliğinden yol alıyordu ve bu beni rahatlat yordu. Medina Kemerinin önündeki meydanda Julian ile oturuyorduk şimdi. Gölgede, ama güneşin altında sayılırdık yine de. Önümüzde kâğıt ve kalem. Develeri ve çölün resmini çözecektim ona. Sonra da bütün resmi kırpıntı haline getirecektik. Akşama dek, kuşların ağaçları kapladığı âna, biz tek tek bütün parçaları yine bir bütün haline getirinceye kadar sürecekti bu. Julian bana 'baba' diyecekti, 'iyi baba'; sonunda oldukça yorgun, Melrose'un bağrına dönecektik. Yarın da benzeri birşeyler yapacaktık. Düşüncelerim kesildi, çünkü yapaydılar. Panjurları kapadım, ışık yine de aradaki boşluklardan içeri sızıyordu. Gece henüz bitmemişti, biraz daha sürmeliydi. Usulca yatağa gittim ve Julian'ın yanına sessizce kıvrıldım. Saçlarıyla oynuyordum. Giderek aydınlanan duvarı izledim bir süre. Ve düşünceler yine sökün etti. Ya da öyle bir şeydi işte. Eğer yalan değillerse.

Odanın içi iyice ısınmıştı, uyandım. Dışarıdan gelen gürültü tuhaf bir düşten alıkoymuştu beni: Cebelitarık Boğazı; sanki harita ile gerçek hali birbirine kaynaşmıştı. Bense aynı anda hem cüce hem devdim. Düşün ayrıntılarının izleri henüz dağılmadan örtüyü attım üzerimden ve yanımdaki boşluğu fark ettim. Yalnızca Helen'in defteri duruyordu. Hiç duraksamadan çırılçıplak odadan dışarı fırladım. Çatıya koştum. Kenarda elinde uçurtma ve aynı benim gibi çıplak bir halde Julian'ı gördüm. Yanında da Dr.

Branzger vardı. Arkadan bakılınca yalnızca paltosu, sarkan ipleri ve değneği göze çarpıyordu. Olağandışı bir görüntü. Julian'ı engellemek için elim havada koştuğum anda, onları aslında rahatsız edeceğimi de biliyordum. Daha sonra ikisinin uzunca bir süredir çatıda birlikte olduklarını öğrendim. Dr. Branzger kapıya gelip değneğiyle yere vurmuş ve Julian'ı çağırmıştı. Sonra da birlikte çatıya çıkıp rüzgârda bile geri dönebilen bir uçurtma yapmışlardı. Ayrıca günün çok sıcak olacağını ve geç saatlerde çatıda bir çay partisi verileceğini de öğrendim. "Madam Melrose'un önerisi," dedi Branzger. Daha sonra da çıplaklığıma değindi. Paltosunu çıkarıp bana verdi. Yüksek sesle teşekkür ettim.

Julian'ı kucakladım ve odama geri döndüm. Hiç tanımadığı bir adamın peşine takılmanın sakıncalarını oğluma anlatmaya koyuldum.

"Ama onu tanıyorum ben."

"Tanımıyorsun."

"Tanıyorum işte!"

"Nereden tanıyorsun bakayım?"

"Hep buradaydı."

"Bu da ne demek böyle?"

"Onu epeydir tanıyorum."

"Onu benden önce tanımış olamazsın."

"O hep buradaydı."

"Ne zaman buradaydı?"

"Sen burada yokken o hep vardı."

"Ben hep yanındaydım."

"Yalan söylüyorsun."

Tokadım yanağında şakladığında acı duydum (çok kötüydü benim için). Julian, yüzü al al, soluk almaya çalıştı, inanılmaz; herhalde bir düştü bu. Onu tokatlamam korkunç bir şeydi. Donmuş gibi, hatta ağlamadan öylece bakıyordu bana. Elim yanağına indiğinde başı sarsılmıştı, hepsi buydu işte. Ona bakamazdım şu anda, bakışlarımı çevirdim. Aradan dakikalar geçti, belki on belki de on iki. Sonra kollarını boynuma doladığını sezdim (minik kollarını sıkıca sarmıştı). Öğle ezanı okunurken biz hâlâ yatağın üzerinde oturuyorduk; daha sonra açlık durgunluğumuzu yendi. Odaya yemek

getirttik. Yemekten sonra Julian ile oyun oynadık. Julian’ın şu sıra sevdiği oyun, kâğıt uçurtma yapmak ve sözcükler türetmekti (küçük manyetik harflerle) ya da kule yapmak ve karambol oynamak. Sonunda kule yapmada karar kıldık ve küçük çöplerle bir kule yaptık. Baba-oğul olmuştuk yine. Ben uzatıyordum, Julian bana danışmadan kendince yerleştiriyordu. Tabii hep yıkılıyordu. Karışmamak için kendimi zorluyordum. Tek tek veriyordum ve bekliyordum. İstediğim tek şey, bu çocuğun benim gibi olmamasıydı. Sonunda kule ayakta durmayı başardı. Julian, kulenin içinde kimin yaşayacağını kararlaştırdı. En tepede Christine, o ve ben. Ortada arkadaşları, Clemens, Arne ve Malte. Ve en aşağıda canavar. ‘Ama niye o?’ diye sordum. Ölmüştü ya. Julian başını iki yana salladı. Başını sessizce sallamayı sürdürerek yatağa doğru gitti. Yanına gittiğimde bana yanıt verdi: “Yalnızca senin öykündü, ama gerçekte ölmedi o.” Sonra da kapıya bir sözcük yazmamı istedi. Karşı koymalarıma aldırış etmedi. Harfler kapıya yapışmıyordu, ama yine de kendi adını tam ortaya yazmamı istiyordu. Sonunda bir yara bandı ile kapıya tutturdum sözcüğü. Böylece benim oluşturduğum sözcüklerden bir tanesi Julian’ın gözünde palavra olmaktan çıkmıştı.

Panjurları kapayarak yatağa gittim. Julian yan dönmüştü. Tavana bakmaya koyuldum, o da saçlarıma uzandı. Tavandaki çatlaklar ve yarıklar Christine gibi biri için çatının yapım yılını gösterirken, benim için insan yüzlerine dönüşmüştü. “Peki öyleyse, canavar yaşıyor,” dedim ve başladım anlatmaya. Son anda kendine gelmişti canavar ve şimdi Souk’da kendine giysi, ayakkabı, bir de cüppe alarak hiç kimseye görünmeden çatısına dönüyordu. Yine pervazları yemeğe başlamıştı ve bekliyordu yalnızca. Hiç düşünmeden anlatıyordum. Julian öğle uykusuna dalana kadar cümleler sıralandı. Horlamaya başladığında yerimden doğruldum. Üzerini örttüm, elini tuttum bir an; sonra kapıya baktım.

Kapının önünde ve odanın içinde yerde duran sayfalara bakıyordum. Deli gibi koştum, kapıyı açıp dışarı uzandım. Hiç kimse yoktu, ses çıkmıyordu. Melrose ile yaşadığım sakin gece böylece bitmişti. Yatağa geri döndüm, sayfaları saymaya koyuldum. Sonra da Helen’in defterini açtım. On altı sayfa yırtılıp alınmıştı. Bunlardan beşi şimdi elimdeydi.

XI

Geçen pazartesi Quint geldi. Tabii Christine yoktu yanında, yalnızca Julian vardı. Dimdik duran bir Quint -bir hasır şapka, çok güzel bir bavul, oğulcuğu kucağında-sanki birlikte dans ettiğimiz dönemdeki Quint'ti. Evliliğini bozan adam, çocuğunu almış, yolculuğa çıkmıştı. Place de la Victoire'da taksiye binişlerini izledim. Julian'ı neredeyse tanıyamayacaktım. Kendi çantasını taşıyordu, bütün meydanı çınlatırcasına, 'İşte geldik!' diye haykırıyordu. Düşündüğüm gibi Quint, Madam Melrose ile tanıştı. İlk gece masa örtülerine olan düşkünlüğü yüzünden Tunus'un en bilinen lokalinde boy gösterdi. Quint'in değişmesi gerekmiyordu ki zaten. Eskiden olduğu gibi beyaz gömlek giyiyordu ve çocuğunun bakımı ile ilgileniyordu. Önlenemez bir vericilikle Julian'a bağımlıydı ve onunla gurur duyuyordu. Christine için de aynı duyguları taşımıştı. Ama gerektiğinde oğlunu otelde bırakıp geceyarıları Kasbah'ı dolaşıyordu. Beni aradığını da biliyorum. Amcam olduğunu söylemiş beni tanıyanlara. Mahbaba'nın anlattığına göre kentin ıssız bölgelerini dolaşan ve yeğenini arayan sevgi dolu bir amca. Minik kafalı Tevfik'in onu, Şidi Abdullah Sokağında nasıl itiştirdiğini bile gördüm. Zavallı Quint.

Sabahın erken saatlerinde balkonda (Mahbaba uyurken) yazmayı çok seviyorum. Yazmaktan daha önemli ve gerçek bir uğraş düşünemiyorum kendim için. Üstelik kimseye de zararı dokunmayan bir uğraş; tabii esas uğraşım Quint'in dışında. Babalık rolünü ne de zekice ve bana acı vermeden değiştirmişti o günlerde. Giderek bana düşlerini daha sık anlatmaya başlamıştı; öyle düşler ki ya o beni ya da ben onu okşuyorduk. Üstelik bunları gezintilerimiz sırasında değil de daha ilk karşılaşmamızda anlatmayı yeğliyordu nedense. Birbirimizi yanaklarımızdan öpüyorduk buluştuğumuzda -bir bakıma, birlikte geçirilen geceden sonra uyanan çiftlerin yaptığına benziyordu bu- ve o hemen başlıyordu. Oh, Helen güzelim, yine öyle bir düş gördüm ki… Quint'in cümleleri beni sıkıyordu ve bu düşlerin gerçekten de çok bilinçli hazırlanan oyunlar olduğunu sanıyordum. En sonunda anlattıklarına kendi de gülmeye başlıyordu Tabii tek amacı vardı: Beni etkilemek ve ben kahkahalara boğulmuşken kolunu bana dolamak. Böylece birlikte gülüyorduk. Aklınca beni koruyordu sendelememem için. Bu çok sık oluyordu; sanırım o da ne yaptığını pek bilmiyordu. Ne olursa olsun sonuçta hataydı bence. Ama Quint'in hata yapma özgürlüğü vardı, bunu o da biliyordu; ne var ki hatalar benim başımı ağrıtıyordu sonra. Hataların yükünü taşımaktan yorulup güçsüz kalıyordum. Yine de birkaç kez bu gülme krizlerine yenilip Quint'in beni kucaklamasına

ses çıkarmamıştım. Ve bir keresinde, sanırım Noel'di, Christine bu yüzden sinir krizi geçirdi. Bense gece boyu uykusuz düşünüp durdum. Benden geriye ne kalmıştı? Bu gecelerin nasıl sonsuz olduğunu kimse bilemez; geceler, evet, durmadan atıştırdığım halde zayıfladığım geceler. Bacaklarım bile incelmişti, sanki alçıya alınmış gibiydi (sinemada bacağımı tutan Ron'dan öğrenmiştim ne derece zayıfladığımı). Kimbilir belki de biraz abartıyordum. ,Quint yalnızca kendine inanan duygusal bir adamcıktı. Sesiyle gururlanmasına hâlâ şaşıyorum; nasıl inanabiliyordu yalnızca belirli özellikleri olan insanların dünyasına. Kendi yeri belliydi; hep aynı yerdeydi. Çevresindekiler, örneğin ben, onun dünyasına giren kişilerdik. Ancak şu son günlerde ilk kez bir değişiklik oluyordu. Dün gece Madam Melrose onu bekledi. Ve ben, onu kıskandım diyebilirim. Bu kadını tanıdığımdan beri onun ne denli içine kapalı ve yüzeysel olduğunu düşünüyordum. Madam Melrose'un gecenin geç saatlerine kadar Quint'i beklemesini anlayamıyorum. Quint'in nesi var ki? Yalnızca dikkati çeken bir ses. Baştan sona bir yanılgı olan bir ses işte. Bu sesiyle bir şey söylediğinde, saati ya da yağmur yağdığını, yağsa bile sonuçta gerçek olmayan bir şey çıkıyordu karşıma. İki buçuk dediğinde, sesinin tonu bana gitmem gerektiğini bildirir ya da kalmamı buyurur gibiydi Quint, her şeye yeterli olan sesiyle kendi zamanını ve günlük hava durumunu ayarlıyordu sanki. Sahip olduğu kalıcı tek şey sesiydi. İşte bu yüzden asla hızlı ve tutuk konuşmazdı, hiçbir heceyi yutmazdı, zaten bunu yapacak masumluk ve özveriden yoksundu. Bu açıdan bakıldığında acı veren küçük bir Tanrı sayılabilir. İşte bu yüzden onu kırmak geçiyor içimden. Tanrı ya da baba, neyse ne! Bana verebileceği hiçbir şey yok çünkü. Hatta teninin kokusu bile -bir keresinde Medina'da birbirimize sürünerek geçtik- kaybolmuş. Bütün öteki yaşlıca insanlar gibi kokuyor: çok belirgin bu. Çekinmesem bunu daha da açıklamak isterdim. Artık Quint ile yakın bir dans daha düşünemem. Tilki gibi kurnaz adımlarla yaptığı o dansa katlanamam artık.

Öğleye yakın bir saat, yataktayım. Olduğum kişi olmak istemiyorum artık -ne amaçla, kim için-; bu insan olamam ben. Çocukluğumda 'olmak' sözcüğüyle oynardım. 'Benim, sensin, o.' Bir zamanlar Helen Henderson idim. Şimdi Mahbaba ile oturuyorum, ama gözlerim Quint'in üzerinde. Julian ile nargile içen Quint. Dr. Branzger ile kuskus yiyen Quint. Bana büyüdüğümü kanıtlayan Quint'i izliyorum şimdi. Helen Henderson ile dans eden Quint. Artık Helen'in geride kalan çocukluğu için gözyaşı dökmüyorum. Adem ile Havva ağlamışlar mıydı? Kimse bilemez bunu.

Anne bedeninden söküp alınan bebekler ağlar mı? Bildiğim kadarıyla haykırırlar yalnızca. Ve bence haykırmak, ağlamaktan daha iyidir. Dün Dr. Branzger'i düşümde gördüm. Arkasından, uzun bir giysi içinde gördüm onu. Ama oydu. Alacakaranlıkta kentin dışında çıktı ve çölün başladığı yerde durdu. Yürürken bir tek sözcük haykırdı, korkarım benim adımdı bu. Benimle birlikte yaşamak istiyordu. Kendini uzak tutmasından anlaşılıyordu bu. işte bu yüzden beni ele vermeyecek.

Akşam güneşi altında balkondayım. Quint kentin eski bölgelerine bir gezinti yaptı. Julian omzunun üstündeydi. Önce Christine için birşeyler aldı, sanırım kâğıt. Onu sevip sevmediğini o kadar çok düşündüm ki… Karısının yanaklarına dokunduğunda neler duyumsuyor acaba? Christine ona arkadan sarıldığında çok mu duygulanıyor? Onun tek bir sözü kanının daha hızlı dolaşmasına neden oluyor muydu? Tuvalet kapısını tıklatıp ona 'sevgilim' diyor muydu? Bazen hiç neden yokken ellerini tutuyor muydu? Ya da Christine'nin onun ellerini tutmasını bekliyor mu? O da bunu yapıyor muydu acaba? Christine'nin de Quint'i sevip sevmediğini uzun süre düşünmüştüm. Seviyorsa, ne tür bir sevgiydi bu? Kendince derinden bir sevgi mi? Yoksa istemi dışında, tıpkı migren gibi geliveren patlamalar mıydı? Quint, onunla seviştiğinde kendinden geçiyor muydu? Genelde lanetlediği şeyleri yapıyor muydu? Ertesi gün pişmanlık duyacağı, utanacağı şeyler. Christine, pantolon ve ceket giyerdi hep, o iç karartıcı renkleriyle; sıradan bir keten gömlek, ilikli. Kolunda eski bir erkek saati, başka hiç takı ve süs yok. Saçlar sıkıca toplanmış. Tıpkı ukala bir dernek başkanı gibi görünüyordu. Kafasının içi, giysilerine de yansımıştı. Bazen bunları yırtarcasına üzerinden atıp aşka da bir şans tanırdı. Yoksa yanılıyor muyum? Quint'i ya da Quint onu alışkanlıktan dolayı mı seviyordu, çünkü böylesi rahattı. Birlikte yaşamı götüren insanların sevgi duymaları olası mıydı? Buna hakları var mı? İşte hep bu tür sorular sordum kendime. Babam, annemi sevmiş miydi? Ya da annem onu? Ben yatarken neler yapıyorlardı? Uzunca bir süredir yapmadıkları neler vardı, aşkları nasıl tükenmişti? Bu konuda iki ayrı açıklama dinledim hep. Demek ki iki gerçekten biri gerçek değildi. Sonunda bir gün kuşkudan kurtulmaya karar verdim. Annemi sevmeyi ve aslında daha çok sevdiğim Mr. Henderson'u unutmayı yeğledim. Henüz on dört yaşındaydım bunu yaptığımda.

Gece. Bu sayfayı bitireceğim. Bütün yazdıklarımı Mahbaba'ya vereceğim. Otelin kasasına götürecek. Böylece güvencede olacaklar. Özellikle de benden korunmuş olacaklar. Bir gün daha yanımda kalırlarsa

kimbilir kaç sayfayı yırtar af arım. Ya da Mahbaba'nın eski yazı makinemi onarmasını bekleyerek hiç yazmazdım. Benim için her şeyi yapar o. Bana dokunmuyor bile. Böyle olmasaydı onunla evlenirdim belki de. Kapkara saçlarını seviyorum. Öyle koyu ki neredeyse parlıyor. Suskunluğunu seviyorum, nazik davranışlarını. İnançlı bir Müslüman olması beni çekiyor: Bu özverisini delmek istiyorum oysa. 'Demirden bir adam, bir kahraman sanki,' diye düşündüm hep. Kendisiyle ilgili hiçbir düşüncesi yok muydu? Cembe'de dans ettiğimiz günlerdeki ilk yaklaşmalardan öteye gitmemiştik; zaten babam da hemen yanımızdaydı. Mahbaba'nın o dayanılmaz arzusunu sezmiştim. Giderek kabarmıştı erkekliği. Ama şimdi bunu benden gizliyordu. İnandığı Tanrısını sanki yerinden etmiştim, dengesini yitirmekten korkar gibiydi; sendeleyen bir Mahbaba. Onu bu haliyle sevemezdim, tersine nefret ederdim. Hem sonra, artık aynı odada yatıyorduk ve herkes kendi işini yapyordu. Birbirimizi duymak istemediğimizde içimizdeki gürültü büyüyordu. Aramıza giren sessizlik yüreğimizi kabartıyordu. Sonunda konuşmaya başlıyorduk. 'Uyuyor musun?' diye soruyordu ve ben onun adını fısıldıyordum. Quint'in tek heceli adını sessizce yinelemek bana hiç hoş gelmemişti. Sabaha doğru içimdeki ses diniyordu ve ben hiç gürültü etmeden banyoya gidiyordum. Aynanın tepesinde yanan lambayı söndürüyordum, çünkü o an görmek istemediğim tek kişi bendim. Uyku tutmadığı günler uzun giysilere bürünüp sokağa çıkıyordum. Medina'yı dolaşıyordum; belli bir amacım yoktu, ama geçen hafta eski otelimin önünden geçtim ve gürültü ederek Quint'in pencereye yaklaşmasını sağladım. Onu biraz tanıyorsam, en geç pazartesi günü geri dönmesi gerekiyordu. Çünkü genelde birer haftalık programlar yapardı. Pazartesi geliş, öbür pazartesi gidiş. Tabii Christine kalkıp arkasından gelmemişse. Böyle bir şey de ondan her an beklenirdi doğrusu. Kuzey Afrika'ya bir uçak gezisi. Kum rengi giysiler. Kırmızı sandaletler, seyahat rehberi.

Quint'i pencere kenarına çekme düşüncesi belki de akılcı değildi. Benimle konuşacaktı ve etkileyecekti yine. Almanya'dan buraya gelirken yanıma fazla bir şey almamıştım. Biraz para, yaşamak için. Ama Julian'a olan sevgim ve kör babalara olan öfkem benimle birlikte gelmişti. Getirdiğim bu değerler tükendiyse artık yazmaya son vermeliyim. Öyleyse Quint pencereye yaklaşmamak, oturup yazdıklarımı okumalı. Onu her gün uzaktan görmek bana yetiyordu. Bu kentteki bütün kadınların gözleri kadar güzeldi benim gözlerim de. Gözlüğe gerek yok. Bir zamanlar saygı

duyduğum adamı uzaktan ya da karanlıkta da olsa görüyor gözlerim. Adımlarını tek tek görüyorum ve hepsi için bir sözcük bulacağım. Öyle büyük ve anlamlı değil, küçük, uygun ve tam isabetli. Ve çocuğuyla binlerce adım da atsa bu kentte, yarın binlerce sözcüğe dönüşecek hepsi. Uykularını kaçıran sözcükler olacak bunlar. Ve ben bunu da göreceğim; onun yatağında nasıl sağa sola döndüğünü bileceğim ve bunun için de bir sözcük yaratacağım. Belki de bir söz yumağı. Acımasızlık denebilir, ama ben kadınım ve kadınca işler yapacağım. Temizlik, el işi. Kırılmış bir aynanın parçalarını birleştireceğim ve üzerindeki her lekeyi temizleyeceğim. Peşimden kalkıp gelen adam gereksiz yere acı çekmemeli artık; istediğim tek şey, onun da gerçeği görmesi. Ve en son olarak da belki beni görmesi.

XII

Güneş, eski kentin kaleleri arasında bulduğu her delikten sızarak evlerin üzerine yansıdığında ve ilk akşam serinliği hissedildiğinde küçük otelin belli başlı müşterileri, yani Dr. Branzger, Julian ve ben çatıda toplandık. Melrose bir sürpriz yaparak çatının en gölgeli köşesinde, yani çamaşırların kuruduğu yerde, Kasbah’ı görebileceğimiz bir yerde altı kişilik bir masa hazırlamıştı. Demek başka bir konuk daha vardı çaya davet edilen.

Bir süre ayakta bekledim, sonra masanın en uzak köşesini seçip oturdum. Böylece sevgilimin masa komşusu oluyordum Ancak o en ufak bir açık vermiyordu. Melrose çayın demlenmesini bekliyor, öte yandan da nargileye tömbeki yerleştiriyordu. Binbir Gece Masallarındaki bütün öğeler bu kadında vardı. Bakışları belirsizce üzerimde dolaşıyordu ve ben hiçbir şey belli etmemek için kendimi zorluyordum. Özellikle okuduklarımdan sonra. Elime geçen yeni sayfalar düzenle kat anmış olarak cebimde duruyordu. İkide birde oradalar mı diye yokluyordum; şu anda duyduğum heyecanı daha da arttıracak bir tek şey olabilirdi, o da Christine’nin (bir rehber ve kahverengi bir zarfın içinde boşanma belgeleri ile) çıkagelmesiydi. Fazladan konan çay bardağı kuşkusuz Helen içindi.

Herhalde otelin yakınlarında bir yerde yaşıyordu. Anlaşıldığına göre günlerdir beni izliyordu. Yoksa yorgunluk, yazılanları yanlış değerlendirmeme mi yol açmıştı. Yine de rahatlatıcı bir düşünceydi bu. İnsanların arada sanrı görmeleri olağandı. Hemen hemen herkesin başına

gelirdi bu. Ama masada duran fazladan bir bardak gerçekti. Her şey birbirine uyuyordu; ya da hayır. Neden Helen'in kâğıtları elime geçmişti? Melrose, güveni kötüye kullanmaktan utanmıyor muydu? Yoksa beni gerçekten çok mu istiyordu? Kafam bu düşüncelerle doluyken uzun boylu bir Zenci, Nazareth'leri andıran sakalıyla çatıda boy gösterdi. Mahbaba'ydı bu.

Dr. Branzger, temizlemeye verdiği için ilk kez paltosuzdu o akşam; beni Helen'in amcası olarak tanıştırdı. "Bu küçük adam ile yolculuk yapıyor," dedi Almanca, kucağımda uyuyan oğlumun başını okşadı. Demek Helen'in kara sevgilisi buydu -tipik bir Afrikalı- adam bana ilgisizce baktı. Daha sonra işimle ilgili bir soruyu yine Dr. Branzger'e yöneltti, sanki , aracı olmadan yabancılarla konuşması olanaksızmış gibi. Sonra da yanıtı benden beklediğini gösteren bir ifadeyle bana baktı. Bu tuhaf duruma bir son vermek için Julian'ı çimdikledim. Ağlamaya başladı; ben de onu avuttum.

Dr. Branzger bu fırsattan yararlanıp bir pastil attı ağzına. Bu arada Mahbaba yeni sorularını dolaylı olarak Melrose'a yöneltti. Kadın aldırmaz bir biçimde Arapça konuşmaya başladı. Arkadan, ben de birşeyler öğrenmeye çabaladım. "Bu adam," diye açıklamada bulunan Dr. Branzger, bana onun hakkında bilgiler vermeye koyuldu, "sağlık konularını konuşabileceğimiz en uygun insan. Tabii yine de Apokalips'i deneyebilirsiniz, eğer sizinle konuşmaya karar verirse." "Benim istediğim Helen ile ilgili bilgiler," diyerek Dr. Branzger'in alayına neden oldum. "Helen, Helen," diye yineledi. "Mucizelere inanıyorsunuz. Aslında ben de. Geçen gün Melrose'dan hesabıma dahil edilmek üzere piyango bileti almasını istedim. Bu kentte kalıp kök salmak için atılan ilk adım. Ardından da bencillik gelir. Yani demek istediğim, daha sonra göçmen olacağım. Tıpkı bizim 'Kara Bey' gibi, işte o zaman ikimiz de eşit karalıkta olacağız. Yani buralı."

Mahbaba -hâlâ benden yanıt beklercesine bakıyordu-'kara' sözcüğünü duymasına karşın gözünü bile kırpmadı. Bana kalırsa bütün konuştuklarımızı anlıyordu. Zaten Helen ile aynı yatağı paylaştığına göre bu doğaldı. Düşüncelerim o yatağın çevresinde dolanmaya başlamıştı ki Julian şans eseri uyandı ve beni kendime getirdi. Julian'ın ağlaması, Melrose'un bir gemici lambası yakmasıyla son buldu. Şimdi yüzü gülüyordu. Artık çay partimiz başlamıştı. Çaylarımızı dağıttı, ardından

kahverengi şekerler verdi, daha sonra da yumuşacık çörekler. Servis yaparken hiç konuşmuyordu, konukları da sessiz kalmayı yeğlediler.

Lambanın ışığı, nemli ve tatlı hamur işleri, kokulu çay ve suskunluğumuz, arka planda Medina'nın sivri tepeleri, serçe cıvıltıları, günün son isterik direnişi, bana -kuşkusuz öbür konuklara da- bir bütünün parçası olma duygusunu yaşatıyordu. Ve hepimiz bu bütünlüğü sessizce onaylıyorduk. Konuşmak yerine yiyor, içiyorduk; çatımızın ötesinde, kentin üzerinde bir dinginlik seziliyordu. Bize çocukluğumuzun kervanlı düşlerini anımsatıyordu. Yalnızca Julian bu ortamdan etkilenmemişti. Saçlarımı çekiştirip duruyordu. Neredeyse kel kalacaktım. Helen de karanlığın içinden çıkıp karşımda duracak ve dazlak kafama tükürecekti. Dr. Branzger kendi kendine konuşmaya başladığında mutlu oldum.

"Bu Almanya'nın," dedi, "bana gereksinimi yok. Altın dişli ağızlara benzeyen jantlı arabalara sahip bir ülkede ne yapabilirim ki ben?" Masanın çevresini dolandı ve yanıma gelerek Julian'ı ona vermemi istedi. Bir çocuğu taşımak kadar anlamlı ne olabilirdi? Karşı koyamazdım ona, yalnızca onun Julian'ı kucağında taşıyarak çatının kenarında dolaşmasını izlemek kalıyordu bana. Bu arada Melrose ile kara derili adam nargileyi nöbetleşe içiyorlardı. Ne tarafa bakacağımı şaşırmıştım. Ağızdan ağza dolaşan nargile marpucunun ucuna mı, yoksa Julian'ı kucağında tutan, değneği elinde Dr. Branzger'e mi? Bir yandan da şairliğinden söz ediyordu. Acı ve gizemli duyguların dile getirildiği şiirlerden hoşlanıyordu. Sözün kısası yaşamın içerdiği tüm duyumsamalar. "Ama bu şiirler," diye yarım bıraktı sözünü, "istedikleri kadar yetkin olsunlar, kaputu otomatik olarak açılan bir araba kadar önemli değil. Sizin ülkem dediğiniz yerde üç gün yetti bana bu gerçeği görmeye." Bakışları masaya yöneldi. Mahbaba ile Melrose başlarıyla onu onayladılar. Bu konuşmalardan sıkılmışa benzemiyorlardı. Gizli gizli nargile içen öğrencilere benziyorlardı ve hallerinde saygı dolu bir ifade vardı. Çünkü Dr. Branzger -palto yerine kaba bir örtüye bürünmüş- bir elinde değneği öteki elinde Julian ile peygambere benziyordu. İbrahim ile Ishak'ın öyküsünü anlatıyordu sanki. Onun konuşmasını kesmeye kimsenin cesareti yoktu o anda. Öylesine kaptırmıştı kendini. Herkes kendince açık ya da belirsiz bir biçimde etkilenmişti.

"Batıda geçirdiğim üç gün ve üç gece içinde rastladığım bütün insanlar," diye bağırdı, "gerçek iç dünyalarını örtmeyi çok iyi becermişti. Oysa ben çırılçıplak duruyordum aralarında. Ama daha sonra, pantolon denen çuvalın

içinde ilk televizyon programına çıktığımda -ötekiler gibi olduğumu göstermek için- ne kadar acemi olduğum ortaya çıktı. Sonunda en kaliteli kumaştan, son moda konyak rengi bir ceket edindim. Ama o pahalı ceket üzerimde sırıtıyordu. Bir kamburun sırtındaymış gibi durmuştu üzerimde. Bu halimle bir lokale gitmek ancak düşlerde olabilirdi. Daha sonra ikinci televizyon programını Münih'teki bir barda bir redaktör ile yaptım. Adam geç kalmıştı randevusuna. Yataktan yeni kalkmış gibi görünüyordu. Üstelik tıraşlı değildi, saçları da düzensizdi. Garsona benziyordu diyebilirim.

"O çevrenin insanlarıyla randevuya giderken taranmanın gereksiz olduğunu bugün artık biliyorum. Ancak bu redaktör o barda iyi tanınan biriydi. Sanki yataktan çıkıp gelmemiş de savaştan dönüyormuşçasına karşılanmıştı. Benimle konuşurken takındığı tavır da adeta bizim Mahbaba'nın bir pigme ile konuşması gibiydi. Ayrıca, en aptalca konularda sürdürdü konuşmayı. Bu tür insanlara yaklaşmanın benim için bir yıkım olacağını o an kesinlikle anladım; birkaç hafta içinde posamı çıkarır, işimi bitiriverirlerdi. Bu aldırmaz redaktörün karşısında en ufak bir şansım yoktu. Daha ilk andan itibaren savunmasızdım, tıpkı bu ülkede olduğum gibi; yaptığım her şey boşunaydı. Bütün çabalarım, herkes gibi giyinmem, yalnızca yetersizliğimin açığa çıkmasına yaramıştı. Duyduğum acı asla son bulmayacaktı. Münih'teki o barda içtiğim her yudumla biz çıplakların dünyasını ele veriyordum. Giyinik olanların arasına karışamadan ya da kabul edilmeden kendi dünyama ihanet ediyordum. Bir bakıma beyaz bir Zenciydim ben." Tam bu sırada Mahbaba, başını arkaya atarak gözlerini yumdu. Artık kesinlikle emindim ki Helen olsun, sürgündeki vatandaşım olsun, Alman dilinin yayılmasına katkıda bulunmuşlardı. Julian'ı kendi etinden, kanındanmış gibi kucağında taşıyan Dr. Branzger masaya döndüğünde, Afrikalı gözlerini kırpıştırmaya başladı. Kirpiklerinin arasından yalnızca gözünün akı görünüyordu. Bakışları önce bana, sonra da Melrose'a kaydı ye yıldızlarda durdu. Bu suskunluğu paylaştım ötekilerle. Bu arada anlatıcımız söze girişti yeniden.

"İkinci televizyon programım, birincisinden pek farklı değildi. Oldukça başarılı sayılırdı. Alışılmışın dışında davranış gösteren insanların arasında yer almıştım yine. Çekimden sonra elime bin mark tutuşturdular. Beni düşündüren bazı konuların, yani Ingolstadt'ın üzerine gitmek için yeterliydi bu para. Böylece Münih'ten biraz kuzeye doğru uzandım ve saat iki dolayında Ingolstadt'a ulaştım. Ama saat üç olduğunda benim için tek çıkar yolun gönüllü olarak sürgüne gitmek olduğunu anlamıştım. Bir saat sonra

yine Münih'teydim. Bir taksiye bindim ve hava limanına çekmesini istedim. Hemen o geceki Roma uçağında yer bulmuştum. Fiumicino yakınlarında açık arazide geceyi geçirdim. Kendime acıyordum. Ölüm cezasına çarptırılan tutukluya acırcasına kendime acıyordum. Bazen de içimi bir umut kaplıyordu. Yaşam yeniden başlar gibiydi. Ertesi gün kalan son paramla Tunus'a uçtum; şans eseri de bu küçük oteli buldum. Madam Melrose benim ona dostluk etmeme karşılık benden para almayacak kadar yüce gönüllü bir kadın." Birşeyler daha söylemek istedi, ancak Melrose onun sözünü kesti: Branzger'in isteği üzerine aldığı o piyango bileti ertesi gün çekilecekti. İnsan her zaman bir mucize beklemeliydi. Bu haberi, masanın üzerine eğilerek yarı Almanca, yarı Fransızca vermişti. Dr. Branzger şaşkınlık içinde öylece kalakaldı ve ilk kez uzun bir suskunluk yaşadık. Başını kaldırmış sabit yıldızlara bakıyordu. Sanki gecenin yolunda, çatımızın yerini saptamak ister gibiydi.

"Peki, bu kentte ne kadar kalmayı düşünüyorsunuz?" diye konuşmayı başlattım. Dr. Branzger sırtını kaşıdı önce. Bir yandan da Julian'ın uyanmamasına özen gösteriyordu. Verdiği yanıt sanki yalnız bana yönelikti. "Bu kentte mi? Her şey açıklığa kavuşuncaya dek. Hatta bu çatıda kalmayı sürdüreceğim, ta ki kafamdaki belirsizlikler silininceye dek. Ne olduğunu sormayın. Daha önce de söylediğim gibi burada beyaz bir çadır kuracağım ve içinde oturup yazacağım. Her şeyi yazacağım. Kadınların dışında her şeyi." Meraklanmıştım, zaten onun da amacı buydu. Kadınlar hakkında yazan erkekler ona göre kuşku uyandırıcıydı. Hele bu konuda bilgili olanları daha da büyük kuşku yaratıyordu. "Çünkü kadınlar hakkında iyi yazan bir erkek onları, kasıtlı ve acımasız olarak ezdiğini kanıtlamış demektir. Dil becerisinden öte, yamyamlık örneğidir bu. Kadınların acıları, bu tip erkeklerin besini gibidir." Dr. Branzger yine ara verdi konuşmasına. Ve ben ilk kez onun ne doktoru olduğunu düşündüm. Filolog muydu, sürekli sızlanan bir eğitimci miydi? Yoksa bir doğabilimci mi; anlaşılmamış bir deha mıydı, uçak modelleri yapmadaki uzmanlığı, gizli kalmış bir mucitliğin simgesi miydi? Öyle çok soru vardı ki kafamda, ama ben hiçbirini sormadım, yalnızca ayağa kalktım. Dr. Branzger'in direnmesine aldırmadan oğlumu ondan aldım. Ve Julian kucağımda Mahbaba'ya dönüp cesaretle sordum.

" *Comment va Helen?* [3]

Afrikalı aldırmaz bir ifadeyle bana baktı. Bir kez daha yineledim sorumu. Bu kez Almanca sordum. O anda sesimin tınısı, Helen'i nasıl sevmiş olduğumu kanıtlamaya yetti. Helen ile bir yıl boyunca karşılıklı konuşmalar yapmam benim için yaşamın ta kendisiydi ve yine de olabilirdi. Dr. Branzger araya girdi, ikisinin ilişkisi olduğunu, yani bir çift oluşturduklarını mı sandığımı sordu bana. "Gülünç, Helen her zaman dikbaşlı biriydi. Onunla birliktelik tek bir sonuç getirirdi: Bir sonraki sohbet için yeni konular."

"Sanki ölmüş gibi söz ediyorsunuz ondan."

"Burada değil."

Dr. Branzger ayağa kalktı. Yanıma yaklaştı ve ben kendime olan güvenimi yitirdim o anda. "Helen, yeğen olmanın ötesinde her şey olabilirdi," dedim ve aramızdaki bağı anlatmaya hazırlandım, ama Julian bunu engelledi. Sanki öbür dünyadan seslenircesine Christine'nin adını mırıldandı. Christine orada yoktu ve ağlamaya başladı. Herkes onu avutmaya girişti. Sonunda yüzünde beliren düş kırıklığı ile tüm ağlayan çocukların havasına büründü. Ardından yeniden uykuya daldı, ben de onu Melrose'un çamaşır sepetinin içine yatırdım.

Herkes yerine oturdu; kuş cıvıltıları artık duyulmuyordu. Yalnızca tek tük çekirge sesi. Yakınlarındaki camilerden birinden dur durak bilmeyen dua sesleri geliyordu. Gece olmuştu. Sandalyelerimizde arkamıza dayanmıştık. Ellerimiz, gökyüzündeki yıldız kümelerini göstermek için hazırdı. Karanlık hepsini ortaya çıkarmıştı. Melrose, masadaki altıncı bardağa çay doldurup Dr. Branzger de sabırsızca, "Geliyor mu, gelmiyor mu?" diye sorduğunda sessiz bekleyiş son buldu. "Hepimiz huzursuz olduk; ayrıca sizin Helen'in amcası olmadığınızı hemen anlamıştım, çünkü yakın akrabasıyla zina yapacak birine hiç benzemiyorsunuz." Alçak sesle, nazikçe konuşuyordu. Ona her konuda hak veriyordum. Melrose ile Mahbaba'ya baktım. Nargile içmeyi sürdürüyorlardı. Tek yürek, tek ağız gibiydiler. Helen'in yazdığından daha yakındılar birbirlerine. Orada bulunanların arasında ortak bir bağ vardı sanki: ya bir sır ya da bir suç ortaklığı. Kentin gece görüntüsünü izlemek için o yana döndüm; ölü doğa, canlıları hep etkilemiştir, insanlar farkına varmasa da böyledir bu. Kurşun kalemleri andıran minarelere baktım. Sivri uçları hilal biçimli bir süsle son buluyordu. Genzime dolan rüzgârda kum ve hurma kokusu alıyordum. Gecenin bu ilerlemiş saatinde çaya kimin beklendiği, bu yaz gecesinde giderek önemini

yitiriyordu. Sorusu bu yaz gecesinde oldukça havada kalıyordu. Zaten fazladan masaya konan bu bardağın bir altıncı kişiye ait olduğundan da kuşkuluydum. Birden, yakınlardan gelen inişli çıkışlı bir çello sesi duydum.

Herkes kulak kesildi; sonra asılı çarşaflar iki yana ayrılarak radyosu elinde, daha doğrusu kulağında ve yine Dvorâk'tan bir parça dinleyen 'minik kafalı' masaya yaklaştı. Minik kafa Tevfik -bu adı Helen bulmuş olamazdı-her zaman bu saatlerde gelirmişçesine teklifsizce masada yerini aldı. Ve nargile içmeye koyuldu. Melrose nargileyi onun bacaklarının arasına doğru itti. Tıpkı Julian'ın şişesinden süt emmesi gibi, ilk tütün dumanını içine çekti. Takım artık tamamlanmıştı, içimde bir huzur hissettim. Radyoda hâlâ çalan çello parçasını dinlemeye koyuldum.

Lambanın ışığı azalmış, müzik de bitmişti. Dr. Branzger birden ortaya bir laf attı. O anda anlamını pek anlayamadım, kafamın içinde çok sonra açıklık kazandı. "Her seven," diye mırıldanmıştı Branzger, sanki sorulmamış bir sorunun yanıtını veriyordu, "mutlulukla mutsuzluğun oluşturduğu o sonsuz zincirin bir halkasıdır. Öyle bir sevgi zinciri ki, o yoksa duyguların doruklarına çıkılamaz…" Sözlerini bitirmemişti henüz, ama durup bir mum yaktı. Ve mumun ilk ışığı yüzüne vurduğunda gördüğüm şey, hiç beklenmeyen bir tutkunun izleriydi. Mum ışığı çevreye yayıldığında herkeste şaşkınlık belirtisi görüldü. Çatımız, çöldeki bir nöbetçi karakoluna benzemişti. Tek sürpriz bu değildi üstelik. Masanın üzerinde açılmış bir şişe şarap da duruyordu. Melrose, giysilerinin altında saklıyormuş.

Kadehlerimizi doldurdu ve şişeyi yine gizledi. İlk kez Dr. Branzger kaldırdı kadehini. "Helen'in amcasına!" Sesindeki vurgu öyle kesindi ki onu engellemeyi düşünemezdim bile, insanlar arasındaki duygusal iletişim zamansal bir olgudur; işte o anda nefret ettim ondan. Henüz bu duygunun bilincine tam olarak varamadan öyle bir şey oldu ki yeniden yumuşadım. Kentin eski surları üzerinden, hiç beklenmedik bir balo konuğu gibi ay yükselmişti. Zamanı geldiğinde hep aynı alışkanlık içinde görevini yapan biri gibiydi. Çünkü doğmanın zamanıydı ay için. Ve bu olağanüstü görüntü beni etkilemişti; farkına varmadan, konuşur gibi, en sevdiğim şiirin dizeleri ağzımdan dökülmeye başladı. İlk dizeleri söyledikten sonra bir an durdum ve Dr. Branzger'e baktım. Gözlerini kapamıştı. İkinci dizeye başlamak üzereydim ki onun sesini duydum. Şiirimin ikinci dizesinden başlamıştı. Ay yusyuvarlaktı. "Dünya ne denli sessiz alacakaranlığın kucağında, ne

hüzünlü ve tatlı, tıpkı günün acılarını uykuda unutturacak gizli bir odacık gibi." Bir sonraki dizeye yine ben başladım, dördüncüyü Dr. Branzger söyledi. Son dizeyi birbirimize armağan ettik. Şimdi herkes derin bir suskunluk içindeydi, olması gerektiği gibi; bunu bozmamak için çaba harcıyorduk. Ve bu -benim için- hiç beklenmedik bir uyumun doğuşu gibiydi. Ay irileştikçe, gece ilerledikçe ve bizim suskunluğumuz uzadıkça oluşturduğumuz çember giderek eriyor gibiydi. Sanki altı yüzü olan tek bir insandık. Yorgun yüzlü Melrose, küçük çirkin Tevfik, akılcı Dr. Branzger, gündüz feneri Mahbaba, Julian'ın belli belirsiz hatları ve benim eski öğrencilik yıllarıma benzeyen yüzüm. Hepsi bir bütündü şimdi. Hayaleti andıran bu kocaman yüzün bir parçasıydım ben de. Uykum geldiği halde ayağa kalkıp gidemiyordum. Sonunda Melrose bir iç çekişle geceyi noktaladı ve nargileyi Mahbaba'ya verdi taşıması için. Hâlâ sandalyemde oturuyordum. Oturduğum yere çakılmıştım sanki. Melrose bana hafifçe gülümsedikten sonra Mahbaba ile demir kapıya doğru yürüdü. Onları Dr. Branzger esneyerek izledi.

Nedenini bilmiyorum, ama bir şey beni çatıda tutuyordu. Belki batmak üzere olan ay. Bugün çok iyi geçmişti çünkü. Belki de radyodaki müzik. Tevfik, düş görüyormuşçasına yine bir konser parçası bulmuştu. Orkestra eşliğinde çalan bir piyano. Ya da az ilerideki evin ışıkları; sonra birden evdeki bütün ışıklar yandı. Sanki beklenmedik bir şey olmuştu. Bir an Helen'in o evde, Afrikalı ile birlikte yaşadığını düşündüm. Şimdi eve geç dönen sevgilisi ile tartışıyor muydu ya da benim hakkımda sorular mı soruyordu? Sonuçta odalarda sürüp giden bu ışıklı hareketlilik mutfağın döşemesi üzerinde mi son bulacaktı? Ya da ben çıldırıyordum. Tutkularımın tutsağı bir budala gibiydim. Şu zavallı Tevfik'ten beter haldeydim. Başını kaldırıp eve bakmıştı o da ve tam o sırada evin tüm ışıkları söndü.

Julian'ı çamaşır sepetinden aldım. Lambayı kenara çektim; Tevfik gözlerini kapamıştı. Hiç kımıldamadan öylece oturuyor, yalnızca kirpikleri oynuyordu. Müziğin nağmeleriyle oynaşıyordu kirpikleri; birden hiçbir konseri kaçırmayan Christine ile benden çok farklı dinlediğini gördüm: Müziğin gerçek tınısını yakalamak için kendinden geçiyordu. Müziği bir tür avunma için, bazen mutlu, bazen huzursuz, bazen de çaresiz ve bunalmış olarak dinliyordu. Duygularını, alnının kırışıkları arasında okuyordum. Bu kırışıklar, kaşlarının üzerinde inişli çıkışlı çizgiler halindeydi. Üzerine notaları yazmak olasıydı. Bir maymununkini andırıyor bu alın, diye düşününce utandım.

XIII

Odaya taşınırken Julian uyandı ve Christine'yi istedi. Yarı uykuluydu, ama onun ne kadar uzakta olduğunu seziyordu yine de. Ve geri dönmek istediğini söyleyerek bağırmaya başladı. Sessiz olmasını istedim ve tıpkı annesinin yaptığı gibi onu öpücüklere boğdum. Sesimi benzetmeye çalışıyordum, ona bir söz verdim. Geri dönmeyecektik, ama telefonla uzun bir konuşma yapacaktık. "Hemen şimdi telefon edelim," diye ısrar etti Julian, onu yine düş kırıklığına uğrattım: Çok geç olmuştu, Christine uyuyordu şimdi. Julian inanmamıştı, o anda aklıma bir yalan geldi. Christine yarın dönecekti eve. Yolculuktaydı. Aslında korktuğum şey başkaydı. Yalnız olmadığını düşünüyordum. Ama Julian buna da inanmadı. Bana saldırdı, yumruklar atıyordu. Son kozumu kullandım. "Canavarımız uyandı," diye başladım. Julian büzüldü, onu yatağa taşıdım. "Buradan çok uzakta değil, bir çatının üzerinde şimdi."

"Hangi çatıda?"

"Bizim bulunduğumu çatıyı gören bir başka çatıda."

"Ne yapıyor orada?"

"Yavaşça çatıyı kemiriyor."

"Peki sonra?"

"Sonra bir başka çatıya sıçrıyor."

"Bizim çatıyı gören bir çatıya mı?"

"Tabii, keskin gözlere sahipsen görürsün."

"Öyleyse buraya geliyor."

"Ben de öyle sanıyorum."

Julian derin bir soluk aldı.

"Ya da daha önce bir yerde duracak."

"Bu kadar açken mi?"

"Belki de uyuyup kalır…"

"Yeterince yorgun değil bence."

"Peki ya yorgun olsaydı?"

"Uyanık ama."

Julian saçlarıma sarıldı.

“O zaman Kum Adam gelsin,” diye fısıldadı ve eli omuzlarımdan aşağı kaydı. Bir şey daha söylemek istedi, ama solukları yavaşladı ve gözkapakları indi.

Julian’ı kıskandım o an. Uyuyamayacak kadar yorgundum ve öylece yatıyordum yanında. Düşünceler uyumama engel oluyordu. Bunu kesinlikle biliyordum, kendimi zorlamama karşın Helen’i düşünmeden edemiyordum. Beni cezalandırmak mı istiyordu? Benim için yazdıkları bir kitap halinde elime de geçse, cezam, Tanrının günahkâra verdiğinden fazlaydı. Christine bile benim hakkımda bu kadar şey bilmiyordu. Asla onun karşısında böyle bir denemeye girişmemiştim. Oysa Helen, elindeki mıknatıslı kalemiyle bütün anıları tek tek ortaya çıkarıyordu. Ailemin evinde yaşadığım günlere kadar geri dönüyordum. Bahçede geçen ikindi saatleri; çatı katında oturan iki kız-kardeş ev sahibelerimizdi. Bahçenin en ucunda bir kulübecik, benim gizli çocukluk sığınağım.

Her öğleden sonra bu kulübede bir çukur kazıyordum. Elime geçen her şeyi kullanarak: kazma, kürek, bazen de ellerimle. Derine indikçe toprak nemleniyor, kayganlaşıyordu. Hatta ısınıyordu. Ellerimi gömüyordum çukura, içine dalacakmışım gibi bir duygu kaplıyordu içimi. Daha sonra kulübeyi kilitliyordum. Ne ailemin ne de bir başkasının oraya girmesini istiyordum. Yeri gelip de arada bir yağ, çıra ve çim makinesi gibi gerekli olan şeylerin sözü edildiğinde hemen gidip kulübeden çıkarıyor ve hazırlıyordum. Yalnızca o iki kızkardeş benim tanığımdı. Evde kimse olmadığı zamanlar, pazar giysilerini giymiş olarak çukurumun başında beliriyorlardı. Hiç konuşmadan beni izliyorlardı ve ben onların suskun kalacağını biliyordum. Sanki o çukurda, onların arazisinde altın bulacaktım. Buna inanıyorlardı sanırım. Bir yaz boyunca kazdım durdum. Sonbaharda da sürdürdüm kazmayı. Hiç bıkıp usanmadan kazdım; sonunda her yerin soğuktan çıtırdadığı tipik Almanya kışı başladı. Artık derine inebilmek için ip kullanıyordum. Ellerim nasır tutmuştu, gizliyordum onları. Ve bir ilkbahar günü çamurla karışık su çıktı çukurdan ve ayakkabılarım ıslandı. O an bahçemizin altından okyanusun aktığını düşündüm. Başarı ve yenilgi aynı anda karşımdaydı. Su, dizlerime kadar gelmişti bu arada. Çukurumdan geçip dünyanın öbür ucuna ulaşmak söz konusu değildi tabii ki. Yukarıya taşıdığım her kürek çamur, aşağıda yeniden çamurla doluyordu. Çaresizlik içindeydim. Soğuktan titreyerek, tepemde lamba, çukura bakıyordum. İki

kızkardeş de bu ânı bekliyormuşçasına beni izliyorlardı. O gün çukuru tümüyle kapattım. Bu olayı Helen'e telefonda anlatmıştım; ama öyküdeki -Helen'in deyişiyle sevinç ve sonsuzluk çukurundaki- aleyhime olan her şeyi Helen anlamış olmalıydı. Bunu kullanacak diye düşündüm; o sırada kapıya sürtünen bir kumaş beni tutsak aldı.

Birkaç saat, belki de yalnızca bir saat içinde, yani kapıyı açmamla Julian hariç yalnız kaldığım an arasında geçen sürede, çocukluğumla yetişkinliğim ima etmesi için bile büyük beceri gerektiren bir dizi olayla birbirine bağlanmıştı. Kapının arkasında sandığım gibi Helen değil, Melrose vardı. Olaylar demek yanlıştı, evet, tanım doğru değildi. Vermek ve almak, beni âşık ve sevilen biri yapmıştı.

Kolunda iki büyük yastık, bir şişe süt ve incecik bir tüle bürünmüş halde, bembeyaz parmaklarının ucuna basarak Melrose odama girdi. Saçlarını çözmüştü: Dalga dalga dökülüyor ve çıplak omuzlarını örtüyordu. Yastıklarla Julian'a yerde kocaman bir yatak hazırladı. Sonra tülünü attı üzerinden, çıplaktı; bir sandalye çekerek, tülünü Julian'ı yatıracağı yerin önüne serdi. Benim heyecanım -olacakları bilmeme karşın- yine de onun bedenine bakmamdan kaynaklanıyordu. Her şeyi hazırladıktan sonra kalçalarını sallayarak -giysilerinin izleri bedenindeydi hâlâ- lavaboya yaklaştı ve temizlenmeye başladı. İlk adımı atan oydu yine. Ellerini yıkadı. Sonunda yatağa geldi.

Karşıma geçip oturdu, dizlerini topladı. Ben olacaklara hazır bekliyordum, hatta göğsünde ağlayabilirdim de. Ama parmaklarıyla benim parmaklarıma dokunarak söylediği şeyi hiç beklemiyordum. Aşık olursak, yaşam iz bırakarak geçiyordu. Ve minik kafa Tevfik bir aşk çocuğuydu. "O benim oğlum." Bunu hiç duraksamadan söylemişti. Hemen ardından ekledi. Tevfik'in bir kızkardeşi daha varmış. Ama babasıyla birlikte bir kazaya kurban gitmiş. Tam Helen'in yaşındayken. Bunu söyledikten sonra arkasına yaslandı ve elimi tutarak kendine doğru çekti beni. Olacakları bildiğinden, belki de çok daha başka şeylerden ötürü gözlerinde hüzünle bana bakıyordu. Mösyö Haddouch ile kızının kaybından öte bir hüzündü bu. Tümüyle yitireceğini bildiği bir şeyin peşinden koşar gibiydi. Evet, artık gençliği ardında bırakmış bir kadının son çırpınışları. Tıpkı benim, kendi gençliğimi ardımda bırakmış olmam gibi. İki seçenek vardı: Ya her şeyi biz yönlendirmeye çalışacak ya da olaylar kendi akışını izleyecekti. Daha kolay olanını seçtik. Her ses, her hareket, aramızdaki en küçük bedensel

yakınlaşma -bir soluk alma, boynumda duyduğum dokunuş- (bugün bildiğim gibi) anılarıma işleniyordu. Bunların belleğimdeki izleri, yalnızca benim için ilginçti. Doğal olarak öpüşüyorduk; bedenlerimize göre dillerimiz daha tutuktu. Melrose'un elleri kalçalarımı kavramış, hızımı arttırırcasına inip kalkıyordu. Sonunda rahatlamış olarak bıraktık kendimizi. Sevişen herkesin bildiği o minik çığlığı birbirimizin ağzını kapatarak boğmaya çabalamıştık. Daha sonra da uzun yıllar önce annemizin yatağında yaşanan olayların bilinçaltı izlerini yeniden yaşamıştık.

Bu gece ikimiz de mutlu olmuştuk. Ne kadar olunabilirse tabii. Gençlik ve çocukluk yıllarımızın doymazlığı içindeydik. Melrose seyrelen saçlarımı ve son zamanlarda gevşeyen bacak kaslarımı görmezlikten gelmişti. Bana göre artık kemiğe tutunan et parçasıydı bacaklarım. Ben de onun göbek çevresindeki doku gevşemesini önemsememiştim. ilkine göre, bu ikinci sevişmemiz daha rahat olmuştu. Daha da sabırsızdık. Sürekli değişik pozisyonlarla daha çok zevk alma çabasını bile göstermiştik. Melrose'u kucakladığımda, bana sonsuz bir dalganın içinde kalmışım gibi geldi. Birlikte başardığımız bu olaydan sonra, bana birbirimize uygun olduğumuzu söyledi. Sözlerimi kanıtlamak istercesine saçlarından bir tutamı alnıma yaklaştırıp benim saçlarımla karıştırdı. Biraz düş kırıklığı içinde başımı geri çektim. Melrose da hafifçe kızardı. Utancından yüzünün rengi o kadar çabuk değişmişti ki incelik göstermek için başımı Julian'ın yattığı yana çevirdim. Kolları iki yana açık, sırt üstü uyuyordu. Melrose'un teninin, eski beyazlığına dönmesi için on saniye yetti. Sonra ansızın aklıma gelen bir soruyla kadına döndüm: "Helen'e ödünç verdiğin bir daktilo var mı?"

Melrose başını eğdi ve iki eliyle saçlarını karıştırmaya koyuldu; Helen'in kendi daktilosu varmış. Kâğıtçılar Çarşısı Souk'tan alınmış elden düşme bir şey. Eğer benim de gereksinimim varsa oradan alabilirmişim; başını kaldırdı ve yüzüme baktı. Helen benim sevgilimdi, demek. Önce yalanladım, ama sonra onun amcası olmadığımı açıkladım. "Peki nesin öyleyse?" diye sordu Melrose. Bu soruya yanıt veremezdim, Julian'a baktım yine. Sanki düş görüyor gibiydi. Başımı çevirdiğimde Melrose tülüne bürünmüş, pencerenin önünde duruyordu. "Ne istediklerini biliyorlarsa yetişkinler sevişmeli bence." Belime bir havlu sarıp yanına gittim. "Kimbilir belki ben henüz yetişkin değilim," dedim. Melrose saçlarını topladı, sonra da beni kucakladı. O anda duyduğum şaşkınlık çok büyüktü.

Bir süre pencerenin önünde öylece durduk -ben Melrose’un kollarında, başım boynunda- ve konuşmadık. Sabahın sütü andıran duruluğu, Melrose’un üzerine, onu örter gibi inmiş, hatlarını belirsizleştirmişti. Geceyi düşündüm ve kendimi yorgun hissettim. Aslında Melrose avundurmuştu beni, hepsi o kadar. Hiç bitmeyen ılık sütü ile Melrose beni de Julian’ı da yatıştırmayı çok iyi biliyordu. Evet, belki de kendini kutsal rahibelere benzetiyordu. Ya da kocasıyla kızını yitirmiş, minik kafalı tuhaf oğluyla yazgısına karşı direniyordu. Parası olmayan bir müşteriyi konuğu gibi ağırlıyor ve şimdi de benimle uğraşıyordu.

Kadının kollarından usulca sıyrıldım. Onunla böyle bir yaşama kesinlikle katlanamazdım. Biraz uzaklaştım. Melrose, gözlerimin içine baktı, bakışlarında bu kez hüzün yoktu. Beverly Hills’te, yıllar önce yaptırmış olduğu dişleriyle alt dudağını ısırdı, saçlarıma uzandı ve kulaklarımın arkasına doğru sıvazladı. Sonra da hızla yürüyüp odadan çıktı.

Az sonra uykuya daldım, sanırım kısa bir süre sonra da uyandım, alacakaranlık sürüyordu. Julian’a baktım. Gözleri açıktı, bana kapıyı gösterdi. “Quint, kapı vuruldu.” Ona inanmadım, ama kapıya giderek dışarı baktım. Koridora günışığı vurmuştu, bulutlardan süzülen donuk bir ışık. Ortalıkta kimse yoktu. Yalnızca kesekâğıdı içine konmuş bir süt şişesi. Şişe, Helen’in defterinden koparılmış, sık satırlarla doldurulmuş iki sayfanın üzerine konmuştu. ‘Her satırda altmış vuruş olmak üzere kırk satır olmalı,’ diye düşündüm.

XIV

Christine bugün geldi. Haftalık gazetemi alıyordum, onun El Afrika uçağından indiğini gördüm. Bir tek valizi vardı. Sanki uzun zamandır bizden ayrı değilmiş gibiydi. Julian ile Quint’e bir sürpriz yapmak istediği halinden belliydi. Ancak çok da acele etmiyordu. Ben, büyük salonda oturmuş kahvaltımı yapıyordum. Ve onu bekliyordum. Christine pek değişmemişti. Boyunun uzunluğuna karşın saçlarını yine kabartmıştı. Onun sevgilisi olsaydım, herhalde çıldırırdım bu saçlar yüzünden. Hem zaten onun bir sevgilisi olduğundan da hiç kuşkum yoktu. Rus adı taşıyan Yahudi bir yazar, bir keresinde Julian ile evde yalnızken telefon etmişti. Adam Paris’te yaşıyordu ve Christine ayda bir kez gidiyordu oraya. Nedense sürgünde yaşayan insanlara yakınlık duyuyordu ve Doğu’daki gelişmelere

üzülüyordu. Yakında Dr. Branzger gibi adamlar çoğalacak, laf aramızda ondan hoşlanmıyor değilim. Denize yaklaştığımızda ne kadar da coşmuştu. Aslında şimdi bundan söz etmek istemiyordum, ama burada böyle otururken birden aklıma geldi işte. Kumlarda yatıyorduk ve dalgaları seyrediyorduk. Daha sonra denize açıldığımda arkamdan seslenmişti: ‘Geri gel. Çok tehlikeli!’ Benim için kaygılanmıştı yani, tıpkı Bayan Christine’nin benim için kaygılanması gibi.

İkide bir asansörlere bakıyor, Christine’nin salona girmesini bekliyorum. Ama sarsak, eşofmanlı turistlerden başka kimseyi göremiyordum. Çoğu telaş içinde. Bereket benim yanıma gelmiyorlar: Tıraşlı ve ellerinde katlanmış günlük gazeteleri ile kibar beyler geliyor benim bulunduğum yere. Benden hiçbir şey beklemeyen beyler bunlar. Yalnızca şöyle bir bakıyorlar, sanki dünya güzeliyim. Oysa ne kadar uzağım güzel olmaktan. Aslında tam bir Fata Morgana[4]. Mahbaba’nın bakışlarını daha çok seviyordum. O bakışlar beni ona itiyordu ve bazen saatlerce yan yana oturuyorduk. Günler böyle hareketsiz geçiyordu. Sonra haftalar, belki de aylar geçecekti. Bir insanla birlikte geçirilen günler, farkında olmadan yalnızca varolmanın getirdiği bir tür anlaşmaya benziyordu. Bunu söylemek bile kulağa hoş geliyor bence. Ancak gerçeğin bir parçası tabii. Yüreğin de birlikte atması gerek; ancak bir keresinde korkup Mahbaba’yı uyandırdım. Bana bu yürek çırpınışının ölüm korkusu olduğunu söyledi. Açık havaya çıkmamı önerdi. Kapüşonlu pelerinimi üzerime aldım, ağzımı burnumu örtüp kenti dolaşmaya çıktım ben de. Almanya’ya dönersem yine örtülü olacağım. Tatsızlık istemiyorum. Hiç kimse bana bir tek laf bile atmamalı. Çok spor yapmış olan erkeklerin bazıları da oldukça kapalı giyiniyordu. Böylelikle giysilerin altındaki atletik bedenleri daha çok dikkati çekiyordu. Benim de kendini salıveren göğüslerim giysiler altında kalacak. Yürürken düşünmüştüm bunları, bedensel aşkı istemiyordum artık. O gece Mahbaba ile yatmış olsaydım, kesin ayrılırdık. Ta başından beri hüzünlü olan biri daha sonra da öyle olmayı sürdürür. Ama bunun için bir kanıt da aramıyorum. Ron ile, sinemadan sonra, paltoların altından olabildiği kadarıyla bu işi yaptıysak, işte benim için kanıt buydu. Sevişmek, bence bir çıkmaz sokak yalnızca. Ve benim gibi düşünen bir kadın tanıdım: Christine. Ama sanırım hâlâ sevişmeyi sürdürüyordur. Neyse onu görememiştim bir türlü ya da salona girmemişti. Oysa o son geceyle ilgili yalanı söylemek istiyordum. Yalnızca kadınlar yalanlar yaratmakta beceriklidir. Çünkü tüm gerçeği taşıyacak güçtedirler. Erkekler alabildiğine düşünedursun, kadınlar

çok daha fazlasını duyumsar. Quint nedense sık sık, bin dokuz yüz altmış sekiz yılından sonraki günleri düşünüp duruyor ve sözünü ediyordu. En sevdiği konu, yetmişli yılların ortalarına kadar, birtakım kuramlarla akıllı kadınların bile baştan çıkarılma olasılığı idi. Ancak bu düşünce ona ters geliyordu. Aslında önemli olan, belli dengelerin nerede olduğunun bilinmesi ve ona göre davranılmasıydı. Benim için de öyle olmuştu. Işık yanmıştı yani, vedalaşmanın zamanıydı, hem de sonsuza dek. Çok zor olsa da. Benim gözümde Quint, Julian'ın şimdiki yaşındaydı, tabii onu tanıdığım günlerde. Düşler içinde yaşadığını biliyordu ve rol yapmayı sürdürdü. Ama giderek büyüdü Quint ve erginleşti. İç dünyasını anlamak kolay değildi. Bana da karısına da rol yapıyordu. Hatta Julian'a bile. Gerçekten kaçıyordu. Oysa bilmesi gerekirdi ki düşünmeden sağa sola savurduğu kuma benzemiyordu gerçek denen şey. İşte böyleydi durum; oturduğum salonda bunları düşündüm bir an. Yüzümdeki peçe beni gizliyordu. Kimse beni göremiyor, ama ben herkesi görüyordum. Ellerinde evrak çantası olan bir grup Arap, sanki bütün erkeklerin yaptığı şey önemliymiş gibi yürüyorlardı. Beyaz bir aile aceleyle salondan geçti; herkesin elinde bir kent planı vardı ve yabancılara aldırmadan yürüyorlardı. Sonunda Christine'yi gördüm. Asansörden çıkıyordu. Masalara doğru ilerledi —diz boyu bir etek, kırmızı ayakkabılar-, bana yaklaşıyor. Oturduğum masada boş yer bırakmak için iyice kenara çekildim.

Tam bu cümlede yazılanlar bitmişti, tıpkı 'arkası yarın ' dizileri gibi. Okuru merak içinde bırakmak için. Yeni gelen bu kâğıtları bavuluma sakladım. Julian'a, okuduğumun radyo ile ilgili olduğunu söyledim. Pencereye yaklaştım ve dışarı bakmaya koyuldum. Demek sonunda gelmişti. Benden önce de Helen'le karşılaşmıştı. Belki şu anda birlikteydiler ya da buraya gelmek için yola çıkmışlardı. Tatsızlık çıkmaması için ne yapmam gerektiğini tasarlamalıydım. Yani Christine, Helen, Julian ve ben, burada eskiden olduğu gibi birlikte yaşayacaktık. Aslında beklemekten başka yapacak bir şey olmadığını da düşünüyordum; ne kadar düşünürsem düşüneyim, sonunda beklemekten başka bir yol bulamıyordum. Son noktaya gelmiş gibiydim, düşünemez olmuştum artık. Belki de Helen'in sandığı gibi, düşünmekten yoksundum. Dr. Branzger'in sesini kapının önünde duyduğumda sıkıntım biraz hafifledi. Beni düşüncelerden kurtarmıştı. Daha güzel bir uçurtma yapabilmek için bugün kâğıt almaya gidecekti ve öğleden sonra bizi çatıda bekliyordu. Bir rekor denemesi yapacaktık.

Julian yataktan fırladı ve kapıya koştu, ama onu durdurdum. Bu kadar önemsemeye gerek yoktu, belki de bugün buradan ayrılacaktık. Dr. Branzger beni duymadı bile. Julian ellerini açarak bana gösterdi -beni bir şeye inandırmak istediğinin bir kanıtıydı bu- daha valizler hazır değildi ki, hem Christine de gelebilirdi. “Peki, biraz daha kalalım,” dedim ve Helen’in kâğıtlarını çıkardım. Daha dikkatli ve kanıtmışçasına gözden geçirdim. Kâğıtların iki değil de üç tane olduğunu gördüm. Ya çay damlası ya da herhangi bir şey, neyse bir şekilde iki kâğıt birbirine yapışmıştı demek.

Christine beni tanımadı. Tam karşımda oturuyordu şimdi. Fincanını her kaldırışında gözlerimin içine bakıyordu oysa. Ve benim gözlerim değişmemişti. Söylemek istediğim her şey öylece içimde kaldı. Çayını bitirdikten sonra bana dönerek kibarca, ‘*Ah revoir* , dedi ve caddeye çıktı. Tabii hemen peşinden gittim. Görünmez bir şemsiye altındaymış gibi yürüyordu, mum gibi dimdik ve dengeli adımlarla. Oldukça da göz alıcı ve zarifti. Bu zerafet Quint’te de belli oluyordu, ama Güney ülkelerine uymayan bir görüntüydü bu. Christine, kentin eski bölgelerine doğru hızla yürüdü ve ben kalabalığın içinde onu gözden yitirdim. Ama arandım, hatta adını bile çağırdım. Boşuna, elimden kaçırmıştım onu. Bu arada Zarkoun Sokağına gelmiştim; eve, yani Mahbaba’nın yanına koştum.

Bir ağabey gibi karşıladı beni. Kız kardeşini seven bir ağabey. Çay demliyordu, bir yandan da aşk üzerinde benimle tartışmaya girdi. Mahbaba’nın üzerinde, beline sarılı bir havlu vardı yalnızca. Ama benim, onun bedeninin hareketlerini izlememe olanak vermedi. Çay hazır olduğunda gelip önümde yüzüstü yere uzandı ve terk edilen sevgililer hakkında düşüncelerini açıklamaya koyuldu. Ona göre bu insancıklar geride bırakılan bombalara ya da serseri kurşunlara benziyordu, her an bir sorun yaratabilirlerdi.

“Bir erkek bir kadını görür ve kadın da onu,” diye konuşmasını sürdürdü Mahbaba. “İkisi de bu ânı bir daha asla unutmayacaklarını düşünürler. Ama gün gelir kadın unutur. Oysa erkek hâlâ anımsamaktadır.” Bu açıklamalardan sonra sustu ve bu beni huzursuz etti. Yerde yatmayı sürdürüyordu, uykuya dalmıştı sanki. Tabii uyumuyordu. Bekliyordu. Ve sonunda eğilip omuzlarını okşamaya başladım, siyah birer yumurta gibiydi omuzları.

Bundan sonra üzeri çizilmiş iki satır daha vardı. Işığa tutup okumak istedim, ancak bir tek sözcük okunuyordu: ‘Mutluluk.’ Elimdeki kâğıdı bir

kaleme dolayarak kıvırdığımı, daha sonra da parçalara ayırarak yırttığımı fark ettim. Parçacıkları parmaklarımın arasında ufalayıp minik toplar haline getirdim. Ve o minik topları ağzıma atıp yuttum. Pencerenin önünde duruyordum, elimdeki kâğıt yok olmuştu sonunda. Şimdi kendimi daha iyi hissediyordum. Midemdeki kâğıdın tehlike yaratacağını, bir zehirlenme olabileceğini düşündüm; Helen de Christine de o anda umrumda değildi. Julian'a baktım; harfleriyle anlamsız bir sözcük oluşturmuştu. Yine pencereye dönüp dışarı baktım. Minik kafa Tevfik sokaktaydı, radyosunu kulağına dayamıştı. Dışarı sarktım, sarktım, ta ki müziği duyuncaya kadar. Bir piyano sonatı, herhalde Brahms'tan. Ve birden her şey çok basit gözüktü gözüme. Julian'ı alıp Souk'taki kitapçılara gidecektim hemen. Orada Christine ile karşılaşacaktık ve deniz kenarına gidecektik birlikte.

XV

Yanlış anlaşılmasın: Kendimi yadsıyorum. Bunca zaman kendimle olan çelişkimin bilincinde değilmişim. Kendi sesimi duymanın tadını çıkarıyordum, önümde güzel yıllar vardı. Bundan sonraki yaşamımda yalnızca en iyisini almak değil, en iyisini vermeyi de amaçlıyordum. Ama gelmedi, güzel yıllar gelmedi ve ben, o ekim ayında Christine'yi, yani karımı, tozlu Souk Kitapçılarında, oğlumun elinden sıkıca tutmuş olarak ararken, beklediğim o yılların gelmeyeceğini de anladım.

Öğle ezanı okunurken, pis kokulu dar sokaklarda kargaşa üst düzeye varmışken, dükkân kepenkleri inmeden ve daha çaycılar işe başlamadan önce içimdeki boşluk büyüdü. O anda Julian'ın yokluğunu sezdim. Elimde bir hafiflik vardı. Yolların kesiştiği bir noktadaydık ve bizi de sürükleyen bir insan selinin içinde kalmıştık. Önce yavaşça, daha sonra hızlanarak sanki bilinmeyen bir uzaklığa ulaşmak istiyordu bu tuhaf insanlar. Ya da bir bombadan kaçar, bir vahşi hayvandan uzaklaşır gibi davranıyorlardı. Neyse, şimdi bunlara kafa yoramazdım, Julian yanımda yoktu. “Julian!” diye haykırdım. Kendimi insan selinin içine attım. Günüm kararmıştı o anda. Bütün ışıklar yok olmuştu. Sanki cinayet işlemiş ve ölüme mahkûm edilmiş gibiydim. Sesim yükseldi, “Yardım edin!” diye bağırıyordum şimdi. Çevredeki Alman tatilciler hemen yanıma koştu. Kızarmış yüzlerine bakıyordum, beni avutmaya çalışan sözlerini duyuyordum, hatta farklı şivelerini bile ayırt edebiliyordum. Sonra yine kalabalığın içine daldım. Julian'ı benden alan selin akıntısına kapıldım. Sürekli ilerleyen, beni de

sürükleyen insanlar haykırışlarımı duymuyordu. Sanki giderek Julian'dan uzaklaşıyordum. Onsuz bir yaşamın hayali beliriyordu gözlerimde. Özgürlükler, yeniden alışmam gereken geceler, lokaller, haftalık yaşamım, yaşlanmak! "Onu bana geri ver!" diye haykırdım inanmadığım Tanrıya. Bunun karşılığında her acıya katlanmaya hazırdım. Soluk almaya çabalayarak et pazarında bir an durdum. İçimdeki panikten kurtulamıyordum. Sakatatların üzerinde uçuşan sinekleri görüyordum. Eski gazete kâğıtları üzerinde keçi başları görüyordum. Bana doğru uçan sinek kümeleri, nemli tenimdeki dokunuşları. Koşmaya başladım. Üzerimi silkeleyerek koşuyordum. Koşuyordum, aklımda tek bir düşünce ile: Julian! Dükkândan dükkâna, satıcıdan satıcıya, 'Julian!' diye haykırarak koşuyordum. Sonunda matbaacıların bölgesine geldim, Souk'u baştan başa geçtim. Kâğıt ve kitap cildi yapanlara kadar. Artık tek tek içeri girip bakıyordum. Zik zak çizerek, önden arkadan, sokağın her yanını tarıyordum. Giderek daralan bu sokağın adı Muhammed Zekkal idi. Melrose'un sözünü ettiği yazı makineleri satan ya da kiralayan dükkânlar. Siyah makinelerin arkasında oturan türbanlı adamlar, el yazmalarını daktilo ediyorlardı. Yazdıkları, meydanın üzerinde gerilmiş iplerde çamaşır gibi tek tek asılmıştı. Bir duvardan ötekine uzanıp gidiyordu iplerdeki kâğıtlar. Burada insanın kişisel düşüncelere yer vermesi olanaksız görünüyordu. Son dükkâna geldiğimde, masalardan birinin üzerindeki ipin boş olduğunu gördüm, yalnızca bir mandal vardı. Ve masanın arkasında bir cüppe ya da abaya sarılı olarak oturan Dr. Branzger'e rastladım. Gözündeki gözlük öylesine saydamdı ki, bakışlarındaki kıvılcım fark ediliyordu. Aynı anda da onun, işlek elleriyle delicesine daktilo yazışını, kendinden geçmişçesine izleyen Julian'ı gördüm. Mutluluktan uçuyordum, oğluma kavuşmuştum. Ama biliyordum ki ileride, bu yaşadığım kavuşma mutluluğu bir anı olarak kalacaktı. Kalabalığın içinde kaybettiği babasını karşısında görünce şöyle seslendi. "Senin yüzünden."

Ona dokunmaya cesaret edemeden öylece bekledim, ta ki Dr. Branzger beni çağırıncaya kadar. Yanındaki boş yeri gösterdi. Yazmasına hiç ara vermeden biraz yana çekilmişti, sessizce oturdum yanına. Julian'ın, adımı haykırarak bem aradığını duymuştu. Dr. Branzger kâğıdı çekti aldı. Bir yenisini yerleştirdi, bir an düşündü. Sonra parmakları tuşların üzerinde uçmaya başladı yine. Bir yandan da konuşmasını sürdürdü. Peçeli bir kadın Julian'ı elinden tutmuştu. Oturduğu yerden onları görür görmez dışarı fırlamıştı. Sonunda her şey yoluna girmişti işte. Dr. Branzger bir an bana

baktı. Ne yazdığını sormak istiyordum. Sanki o anda, ne olduğunu anladım, sesimi çıkarmadım. Bir tarihi ya da başka bir şeyi kesinlikle bilmeyebilirdim. Ama bu sabah çok kesin olarak bildiğim şey, bir aşkın bitmiş olduğuydu. Julian'a baktım yine. Oğlumu kucaklayıp buradan kaçıp gitseydim keşke. Ama bu kaçış saçma geliyordu, çünkü her karşıt düşünceyi yiyip yutan o canavar yok olmamıştı henüz.

"Bu durumdan uzaklaşmak isterdi," dedi Dr. Branzger. "Ama çocuklar her zaman her şeyi karıştırır."

Sustum (anımsadığım kadarıyla) ve makineye takılı kâğıda baktım. Yanlış hesaplamadıysam Helen'in defterdeki son sayfaydı. Şimdi tuşların sesi çok uzaktan geliyordu kulağıma; aynı anda da bana bir şeyler söyleniyordu. Tabii ki bir kadının ses tonunu sezmek çok kolay değildi. Üstelik bu kadar genç ve dik kafalı ise. "Burası," Dr. Branzger yeni başlayan bir cümleyi gösterdi, "böylesi koşulların neden olduğu zorlukları en iyi gösteren yer…" dedi. Sonra yazmaya koyuldu, cümleyi tamamladı. Ve yavaşça okumaya başladı. Öyle sakin davranıyordu ki bu sakinlik gözlerimi oyan bir gaga gibi acı veriyordu bana. Okumasını bitirdi, gözlüklerini çıkardı ve benim eleştirilerimi beklediğini söyledi. Ağzımı kapatan gizli tıkaç gevşedi ve sesim geri geldi. Demek o birbirine yapışmış olarak bulduğum sayfayı, Branzger yazmıştı. Bana yanıt vermedi, yine yazmaya koyuldu. Şimdi gözleri kapalı yazıyordu. Yan masaya baktım. Tıpkı ölüme uzun süre inanmadığım gibi, bütün bu olanlara da inanmak istemiyordum. Dr. Branzger'in yüzüne tükürmek geçiyordu içimden. "Evet, bütün sayfalar!" diyerek açıkladı. "Hepsini ben yazdım; ben Helen'im!" Gözlerini iri iri açmıştı ve nemli olduklarını gördüm. Kırmızı bir çözeltinin içinde yüzer gibi görünen gözleri bir tuhaf bakıyordu. Ayağa fırladım ve Julian'ı kucakladım. Onu bağrıma bastım, başını tuttum. Dr. Branzger bize döndü, Julian'ın elini tutarak ona uçurtmayı anımsattı. Kendimi tutamadım ve tükürdüm. "Hepsi benim!" dedi. "Yalnız kartı Helen gönderdi. Tabii benim önerimle."

"Helen nerede şimdi?"

Dr. Branzger ayağa kalktı. Kâğıdı makineden çıkardı ve sakladı. Sonra da bizimle birlikte dükkânı terk etti. Helen günler geçtikçe onun da yaşamından çıkıp gitmişti, tıpkı benimkinden çıktığı gibi. "Ama daha önce, sizinle geçirdiği o mutsuz yılı bana anlatarak rahatladı." Elini sırtıma koydu, ben ağzımda biriktirdiğim tükürüğü yuttum. Şimdi işin ayrıntılarını

öğrenmek istiyordum artık; yazılı kâğıtlar nasıl otel kasasına girmişti, benim odama kim bırakıyordu onları? Ve böyle bir şeyi yapmak nasıl akla gelirdi. Dr. Branzger yavaş yürüyor, bana yanıt vermeye hazırlanıyordu. Bir süre sonra, Helen'in defterini gidip birlikte aldıklarını söyledi. Böylece birbirinin aynı iki defter olmuştu. Yalnızca etiketi değiştirmek yetmişti; 'Quint ile geçirdiğim yıl.' Öteki ayrıntıları Tevfik çözümlemişti. Son bir şey daha söyledi, yere bakarak sustu ve özür diledi benden. Sesi üzüntülüydü. Aslında bütün yazıcıların yaptığını yapmamış mıydı sonuçta? Yani yansıtmıştı. "Öteki defterde daha başka bir şey yok ki!"

Başım döndü birden, olduğum yerde durdum. Anlaşıldığına göre bütün bunlardan bir sonuç çıkıyordu ortaya: "Öyleyse bir orijinali var. Yanı Helen'in defteri gerçekte var." Dr. Branzger yavaşça beni kolumdan sürükledi ve "Evet," dedi bu arada da. Hiç yanıt vermedim. Mekanik adımlar atıyordum. Sanki birden ateşlenmişçesine başımın döndüğünü sezdim ve Dr. Branzger'in oğlumu kucağına almasını istedim. Julian'ı yanına çekti ve birlikte kasapların bulunduğu sokağa saptık. Tüm dükkânlar kapalıydı ve sokak sinek doluydu. Et artıkları ve kanlı birikintilerin üzerinde binlercesi uçuşuyordu. Bağırsak artıklarının üstünde kümeler halinde toplanmışlardı; biz geçerken kımıldamadılar bile. Dr. Branzger bir adım önümde yürüyordu. Bir kolunda Julian, ötekinde değnek. "Helen hakkında neler biliyorsunuz?" diye sordum sokağın sonuna geldiğimizde. "Helen hakkında mı? Yalnızca dalgalı olduğunda denize gittiğini ve akşamları hafifçe ter koktuğunu. Dansını bitirirken kollarını havaya kaldıran dansözler gibiydi." Hızlanıp Dr. Branzger'in önüne geçtim. Neden beni yanılttığını sordum ona; sesim yükselmişti. Parmağını ağzıma dokundurdu ve başımın hizasında bir yeri işaret etti, dönüp baktım: Petit Hötel de la tranquillite'nin önündeydik.

"Öylesine yazdım."

Yoluna devam etti, otelin kapısını açtım geçmesi için. Julian'ı yukarı odaya taşıdı, yatağına yatırdı. Sonra da ilk gelişinde yaptığı gibi geri geri çıktı kapıdan. "İki saat sonra çatıda çay; açıklanacak birkaç şey daha var. Örneğin, asıl defter nasıl elinize geçebilir. Ya da düzeltilmesi olanaksız bir kâğıt uçurtma nasıl görünür?"

İki saat kadar Julian'ın yanına uzandım ve kendimi sessiz öğleden sonrasına teslim ettim; içimdeki ikilik biraz olsun denge bulacaktı artık. Kendimle uğraşmaktan yorulmuştum. Birden kendimden nefret ettim.

Kimbilir belki de kendini koruyamayan bir adamdan tiksiniyordum. Yeteneğin, (Dr. Branzger) kusursuzluğa (güzel konuşan biriydim) üstün gelmesinin ezikliğini taşıyordum. Tıpkı herhangi bir konseri dinlerken birden müziğin özünü anlamam gibi kendimde bu nitelikleri de ansızın sezmiştim… Julian gözlerini açtı. Bana baktı, ama pek kendine gelememişti henüz. “Canavarı anlat,” diye mırıldandı yine de. Yüzünü avuçlarımın arasına alarak, “Uyumaya devam et şimdi. Canavar çatıda ve senin uçurtmanı uçuracağın çatıyı bulunduğu yerden izliyor.”

“Peki şimdi ne yapıyor?”

Julian’ın gözlerini elimle kapadım ve şu anda çatıda beklediğini, bu tarafa baktığını söyledim. Kocaman bedeniyle hiç kımıldamadan duruyordu ve göğsü yalnızca soluk aldıkça inip kalkıyordu. “Bizden başka kimse onu göremez,” dedim; Julian çoktan dalıp gitmişti bu arada. Terli ellerimi çektim ve ayağa kalktım. Başım dönüyordu. Pencereye gittim, serinlik arıyordum. Ne yazık ki hava boğucuydu. Sokakta çıt yoktu. Günün ortasında gece olmuş gibi sessizlik sarmıştı her yanı. Nefret duygum bir türlü silinmemişti. Kimin suçlu olduğunu düşünüyordum. Çocukluk dönemi ile başladım olayın derinliğine inmeye. Kendini önce dakika dakika, sonra saatler boyu bizden çeken, arkasından da tatlı yalanlara başvurarak günlerce görünmeyen, sonunda yanımızda olsun ya da olmasın, bizi asla olmak istemediğimiz birine dönüştüren o ilk insan. Bu açık. Bütün dergilerde yer alıyor bu genişçe. Ama, beni yaratmış olan, nasıl olduğum, üzerimdeki bu kısıtlama sabit kalmamalı -savaş ya da Doktor Branzger örneğinde olduğu gibi tarihsel yanılgının yarattığı gerçek bir yük değil bu, diye düşündüm-sözünü etmeye bile değmez. Savsaklamalar, son dakikada verilen kararlar, işte benim günden güne yeniden oluşan yaşamım. Bir hareket ya da ona benzer bir şey beni düşüncelerimden uzaklaştırdı. Birisi sokakta koşuyordu. Kahverengi kapüşonlu giysilere bürünmüş biri. Evlerden birinin kapı gölgesine sığındı. Bana bakıyordu.

Belime kadar pencereden dışarı sarktım ve el salladım. Ama o dönerek uzaklaştı ve duvarlar arasında kayboldu. ‘Helen,’ diye seslenmek istedim. ‘Bekle Helen!’ Sonra birden Christine olabileceği aklıma geldi. Ya da başka biri. Her ikisinin de adını bağıramazdım, odadan fırlayıp aşağı da koşamadım. Hangisiyse yakalayıp otele getirmek istiyordum. Ama pencere önünde donup kaldım. Bu halimle bir hayvana benzemiştim; içgüdüsel olarak oğlumu kucakladım.

Julian şu anda kollarımda uyuyordu, bana kalan tek oydu. Her şeyden öte seviyordum onu, bir çocuğun annesini sevdiği gibi. Julian'a duyduğum sevginin gücüyle Christine ile benim Almanya'daki telefon numaramızı -on üç rakamlı- çevirdim. Ne diyeceğimi hiç bilmiyordum. Medina Santralında Almanya'nın sinyali duyuldu. Bir an büyülendim, sonra parmaklığı olmayan bir balkondan aşağı düşüyormuş gibi sendeledim. Beş kez çaldı. Bekledim. Akıncıyı beklemeden kapadım telefonu. Evimiz büyüktü, ancak altıncı çalışa kadar yanıtsız kalması, evde kimse yok demekti. Ya da şimdilik. Yatağa dönmek istiyordum. Kireçli duvarlara sürünerek yürüdüm. Dilimin üzerine bastıran bir parmak vardı sanki, midem döndü. Yavaşça, Julian'ı uyandırmadan kustum.

XVI

Akşama doğru Julian ile çatıya çıktığımda Dr. Branzger yalın ayak çadırından çıktı. Çatıda kurduğu çadır hemen hemen tamamlanmıştı. Onu böyle görünce öfkem söndü. Bana yaptığı kötülüğü o an için unuttum. Bir süre konuşmadı, yalnızca sırtını kaşıdı durdu. Hem de elinin zor uzandığı yerleri. Çok ince kum taneleri çatıya dolmuştu ve hafif bir esintiyle yerden havalanıyordu; minik kum birikintileri oluşmuştu sağda solda. Dr. Branzger çadırın girişini temizledi, sonra da çadırın yapılış tekniğini açıklamaya koyuldu. Merkezi taşıyıcı olarak çoban değneğini kullanmıştı. Bundan sonra da hep burada kalacakmış gibi görünüyordu. Değneğin ucundan yıldız biçiminde kalın ipler iniyordu yanlara doğru ve yerde bir yerlere tutturulmuştu. İplerin üzerine de çarşaflar gerilmişti. Tabii hiçbiri aynı biçimde değildi. Dış yapısını anlattıktan sonra Dr. Branzger, beni çadırın içine davet etti. Bunu yaparken bir Arap konukseverliği sergilemişti. Tabii bu arada Julian için bir battaniye üzerinde oturacak yer açtı. Elinde uçurtma için kullanacağı kâğıdı tutuyordu, ama kâğıt düzeltilemez haldeydi. Battaniyeden başka bir de yastık vardı. Ayrıca yazı altlığı (iki kurşun kalem), bir gaz ocağı, birkaç plastik kapkacak ve bir de karpit lambası. Çarşafların aralıklarından çadırın havalandırılmasını da sağlamıştı. Gözlerinde kule ve ahşap ev inşa edenlerin bütün gururu okunuyordu. "Melrose," dedi, kadını ilk adıyla çağırması dikkatimi çekti, "taşınmama yardım etti. Tabii odamı paralı bir müşteriye vermeyi amaçladığı için."

Çadırdan çıktık, Julian elinde -kağıt, suskun bizi izledi, heyecandan konuşamıyordu. Dr. Branzger hemen çadırın önüne bir tente kurdu. Sonra

kâğıdı istedi. Oturdu ve katlamaya başladı. İlk katlamadan sonra durdu ve kenti süzdü. Aslında Helen'in öyküsü uzun zamandır kafasının içindeydi; kendini sürekli yenileyen sanatçılardan değildi. Katlamasını sürdürdü, ben ise Helen'in hâlâ Tunus'ta olup olmadığını ve onu nerede bulacağımı sordum. Dr. Branzger başını iki yana salladı, sanki bu sorunun yanıtı kolay değildi. Becerikli birkaç el hareketiyle elindeki kâğıda taşıyıcı ve gövdeyi oluşturucu biçim verdi. Helen son zamanlarda sakinlik ve yalnızlığı seçmişti. Bunu da birilerinden öğrenmişti zaten.

"Sevgilisi Mahbaba mı söyledi?"

"O sevgilisi değildi. Mahbaba, cinselliği beyniyle aşmış biri. Onun için Helen'in bedeni önemli değildi; öyle bir insan işte. Ben de öyleyim ayrıca."

Dr. Branzger biten uçurtmaya delta biçimi vermişti, havaya doğru kaldırdı ve Julian'a açıklamalarda bulunmaya başladı. Kenar katlamaları, kapakçık benzeri çıkıntıları ile son rötuşları da tamamlanmıştı. Sonra da öyle bir şey söyledi ki sıradan bir çocuk yetişkin birinin bu hareketini izlemekle yetinirdi. Ne var ki Julian, kendinden beklenmedik bir olgunlukla uçurtmayı akşam karanlığında değil de, sabahın ilk ışıklarıyla kentin en yüksek kulesinden uçurma önerisini onayladı. "Tam bir şölen olacak, göreceksin!" diye haykırdı uçurtmanın yapımcısı ve elindeki yapıtın çadırın içine bıraktı.

Julian'ı kucakladım, içgüdüsel olarak sanki oğlumun düş kırıklığını hafifletmek istedim. Oysa o çoktan kule uçuşunu hayal etmeye başlamıştı bile. Yeni Albatros tüm Medina üzerinde süzülecekti çünkü. Dr. Branzger çayı ocağa koyarken, uçağın eninde sonunda geri döneceğine de söz vermişti. Bunun gerçekleşmesinin biraz zor olduğunu Fransızca olarak açıklamak istedim. Sonuçta bu denemeyi ikisi yapacaktı. Dr. Branzger benim kuşkularıma aldırmadı pek. Çadırın iplerinin gerilmesinde ona yardım etmemi rica etti benden. Fırtına çıkacağı haberini almıştı. Julian yanımdan ayrıldı. Böylece işe koyulduk. Konuşmadan ipleri germeye ve sağlamlaştırmaya koyulduk, konaklama çadırını kuran dağcılar gibiydik, hiç konuşmuyorduk çalışırken. Sonunda her şey tamamlandı. Çayın tadına baktıktan sonra Dr. Branzger konuşmayı başlattı yine. "Minik delikanlıyı bana bırakmanızı rica ediyorum. Ayrıca bana iyi davranacaksınız ve ben size asıl defteri getireceğim. Böylece biz yokken meşgul olacak bir şeyiniz olacak."

Julian'ı kucaklamak istedim, ancak o çoktan çadırın içine girmişti bile, o anda her şeyi, oteli de bırakıp başka bir yere gitmek, bütün bu olanları unutmak istedim. Özellikle de şu son günlerdeki gelişmeleri düşünmek istemiyordum. Düşündüklerimi yapmak yerine, Dr. Branzger'e şans oyununda kazanıp kazanmadığını sordum. “Çok şükür kazanmadım,” diye yanıtladı. “Çünkü insan elli yaşında parayı silah olarak kullanır.”

“Bence yoksulluk yerine zengin olmak daha iyi.”

Dr. Branzger karpit lambasını yaktı. “Beni dinleyin şimdi. Batı Almanya'ya geldiğimde ilk kez taze sebze ve kanlı canlı kuzu eti yedim. Daha yeni doğmuş bir kuzunun etiydi üstelik. Minicik, özenle hazırlanmış filetolar halinde. Çevresinde yine minik havuçlar vardı, bir bebek parmağından biraz büyük. Ayrıca yusyuvarlak ve minik patatesler. Altımda yumuşak bir sandalye; hiç önemsememiştim. Ve işte yoksulluğun farkı, bilmem beni anlıyabiliyor musunuz? Dünyanın pisliği ayaklarımın altındaydı. Batıyı ellerimle tutabilirdim artık, oysa güzel ve pis Dresden'inimi arıyordum. Kötü havalardaki halini ne çok özlüyordum. Graupel'deki yapıların kurumlu cephelerini. Kapkara Zwinger'ı ve Elbe Nehrini. Merkez gar binasındaki briketten yapılma sinemayı.”

Dr. Branzger biraz daha çay ikram etti; mutsuz olup olmadığını sorduğumda bana, “Hayır,” dedi. Tam tersine. Çünkü akrabaları yoktu, bundan dolayı mutluydu.”

“Ya şu kayıp kardeşiniz?”

“O bendim zaten.”

“Şiir yazdığınızı söylememiş miydiniz?”

“Eskidendi o. Ama hâlâ şairim. Bu benim yapım: Şiirselim, erkeksi değilim ben.”

“Evet, anlıyorum.”

“Çok çabuk anlıyorsunuz.”

“Alman fikir adamları arasında benim adımı bir başlık altında bulmak olası; ancak ölüm gelecek günlerde yaşamımın altına son çizgiyi çektiğinde ben de bir efsane olacağım. Eğer öbür dünya denen şey varsa ona yakınım artık. Karşınızda tanrıların gazabına uğramış biri var.” Son sözcükleri fısıldamıştı. Biri çadıra yaklaşmıştı o sırada. Mahbaba'ydı bu.

Afrikalı Almanca selamladı bizi, sonra önümüzde bağdaş kurup oturdu. Bunu yaparken bileklerini rahatça dizlerine dayadı. Sanki kendi kendisinin sandalyesi olmuştu. Onun selamına karşılık verdik. Dr. Branzger nane çayı demledi. Nane yaprakları demleninceye kadar hiç konuşmadık. Sonra Mahbaba Kuzey-Güney öykülerinden birine başladı. Bu öyküde, koca bir Afrika kabilesi söz konusuydu. Açlık, yoksulluk ve ölümcül salgın bile onların göçlerini engelleyememiştik. Yürüyen iskeletler halinde kuzeyin savanlarını geçmişlerdi. Patlamış dudaklarında tek bir sözcükle, Mahbaba gözlerinin akını göstererek bize baktı ve bir ad mırıldandı, ‘Ren.’ Sonra birden oturduğu yerden fırladı ayağa, sanki yaylıydı. Çatının kenarına gitti ve orada yeniden yere çöktü. Onun bu hareketliliği beni onunla ilgili bütün önyargılarımdan daha çok ilgilendirmişti. Dr. Branzger ne düşündüğümü hemen anladı.

“Tabii yine de Helen’i etkileyen bir insan o.”

“Kıskançlık mı duymuştunuz?”

“Kıskançlık? Bundan haberim vardı.”

“Pozitivist.”

“Yaşanan yaşanmıştır. Artık düşünülmez. Hatta aşk bile.”

Julian çadırdan çıktı ve Mahbaba’nın yanına gitti. ‘Hayır,’ diye arkasından seslendim. Sevginin yerine konacak bir şey yoktur, dedim, tıpkı uykunun yerini hiçbir şeyin tutmayacağı gibi. Dr. Branzger gülerek beni cezalandırdı. “Sevmek düşüncesine bir başka şeyi katmayı tasarlayan kimse, dünyanın en çılgın insanıdır,” dedi. Branzger’i yanıtlamadım, fırladım yerimden, Julian’ı almaya gittim. Afrikalı onu geniş omuzları üzerine almıştı ve birlikte çatıları seyrediyorlardı. “Hadi gel,” dedim, ama Julian beni istemediğini gösteren bir el hareketi yaptı. Sanki eskiden olduğu gibi Christine’nin kucağındaydı da ben aralarına girmiştim. Ancak bugünkü davranışı beni çok kızdırdı. Hırsla onu adamın omzundan söküp aldım; Mahbaba biraz gerilemişti ki yaptığımın budalalık olduğunu anlayıverdim. Julian ise ağlıyordu. Seyrederken televizyonu kapatmışım gibi bozulmuştu. Saçlarımda kumlar uçuşurken bana başını iki yana sallayarak birşeyler söylemek istediğini fark ettim. Öylesine kendine özgü, kimsenin anlamayacağı bir biçimde, ama onun için çok önemli olan bir şeyi bana aktarmaya çabalıyordu. Elimi arar gibiydi ve çatılardan birini gösteriyordu, işte o an her şeyi kavradım. Hiç konuşmadan el ele tutuşmuş bir halde canavarın görünmesini bekledik.

Julian yanımda, orada öylece bütün gün hatta ertesi sabaha kadar durabilirdim. Ne var ki az sonra, bugünlük bu kadar beklemenin yeterli olduğunu söyledi oğlum. Üstündekileri çıkarıp her yanını kaplamış olan kumları temizlememi istedi. Benim ona yardıma hazır olmamdan cesaret bularak bir şey daha istedi: Geceyi çadırda geçirmek için izin. Sonra da benim tepki vermemi engellemek istermişçesine gözlerini kapadı. Onun isteklerini yerine getirmekten başka seçeneğim kalmamıştı. Dr. Branzger, Julian için yatacak yer hazırlamaya koyulmuştu bile. Minik kafa Tevfik, elinde çörek ve meyvenin yanında radyosunda yine bir sonat ile çatıda belirdi. Öteki elinde de ılık süt şişesi vardı. Tabii annesinin kıymetli nargilesini unutmamıştı. Böylece Julian ile dönüş yolculuğuna çıkmadan önceki son gecemizi başlattık. Mahbaba ve Tevfik iki yanımda yer almıştı. Biraz sonra nargilenin marpuçunu bana uzattı Tevfik. Yerde oturuyorduk ve Dr. Branzger'i dinliyorduk. Az sonra çadırdan hafif bir horlama duyuldu. Branzger uçurtma öykülerini anlatmayı biraz daha sürdürdü.

Daha sonra Melrose şarap ve ekmek ile çatıya geldi, Branzger biraz daha çadırda kalsaydı uyuyup kalacaktı herhalde, kendini zor attı (işarı. Küçük ekibimiz tamamlanmıştı. Bir yandan içiyor, bir yandan yiyorduk. Nargile içip yediklerimizi sindiriyorduk. Nargile ağızdan ağza dolaşıyor, Tevfik'in tükürüğü benimkine karışıyordu. Hafif rüzgârla birlikte ağzımdan tek tek sözcükler de dökülmeye başlıyordu. Sanki hava ve sözcüklerden oluşan bir yaratıktım. Julian'ın gözlerinin nasıl giderek kapandığını anlattığında, Branzger'in sözleri içimde yankılar uyandırdı. "Uykuya dalma, sanki bilinmeyen bir göl gibi," dedi. "İnsan uzun süre su üzerinde süzülüyor sanki, sonra birden hiç beklenmedik anda görülmeyen bir şey sizi aşağılara çekiveriyor. Yarın kuleden uçurtmayı havalandırırken, Julian'ın da pilot olarak birlikte uçacağını söylediğimde uyku onu çoktan sarmıştı."

Melrose -hemen yanımda oturuyordu ve bu bana gurur veriyordu- konuşmaya katıldı ve kendine özgü bir öykü anlatmaya koyuldu. İngilizce konuşmaya başlamıştı, Tevfik'ten söz ediyordu. Bugün bile, yere yıkılıncaya kadar uzun süre uykusuz kalabilen biriydi. Uyuyabilmesi için ona yardım ediyordu çoğu kez. Tabii çocuğu olmayan biri bunu yaşamın bir zorunluluğu olarak düşünebilirdi. Dr. Branzger bana döndü ve "Dürüstlük," diye fısıldadı.

"Her şeyi sırf bu yüzden söyledim ve yazdım. Hepsi de haklı yalanlar."

Elimi tutup beni kaldırdı, birlikte biraz ilerledik. Çadırın arkasına geçtik, o an üzerindeki abayı çıkarıp attı: sırtını gördüm. Alışılmış bir gemi dövmesi değildi bu. Sekiz yelken yerine, sekiz dumanı tüten et parçasının içinde durduğu bir tencere. “Beni aldattılar. Her şey olup bittikten sonra elime ayna verip gösterdiler. Main yakınlarındaki bir tutukeviydi. Kitap hırsızlığından ötürü tutukluydum o sıra. Şu kuleleri olan aynı kentten geliyoruz ikimiz de. Şiirler, bir de roman yazdım. Bir gazeteye makaleler yazmıştım. Sonra her şeye son verdim. Elimde kalan parayla izine çıktım ve Madam Melrose’u tanıdım. Bana çok iyi davrandı. Ona kocasını anımsatıyordum. Hatta benimle sevişmek bile istedi, ancak bunu yapamadığım için de bana hiç kızmadı. Sırtıma bu dövme yapıldığından beri hiçbir kadınla yatamıyorum. Buraya geldiğimde yine yazmayı denedim. Ama okur ve konu bulmakta zorlanıyordum. Ta ki Helen gelinceye kadar. Sonunda gelmişti aradığım insan.” Dr. Branzger abasını giydi ve bana döndü. Söylev veren bir şair gibiydi. Helen’in defterini bana vereceğine söz verdi; ertesi sabah Tevfik’in eliyle odama bırakılacaktı. Yine eğilip beni selamladı ve kolumdan tutup ötekilerin yanına götürdü. Görünüşte şöyle bir dolanıp ayı seyretmiştik.

Bu kez Mahbaba söze girişti. Çadırın tepesinde uçuşan kum tanelerinin çıtırtısından daha yüksek değildi sesi. Kuzeye göç eden iskeletlerin öyküsüne devam etti. Ara verdikçe ben Melrose’a yaklaşıyordum. Dr. Branzger’i tanımış olmak beni hüzünlendiriyordu. İnsanların ona yaptığı o korkunç davranıştan ötürü üzüntülüydüm. Bir insanın bedenini çalmışlardı. Melrose elimi tuttu, Mahbaba öyküsünü tamamlamıştı. O iskeletlerden geriye kalan yarı ölü birkaç çocuk da Ren’e kadar gelebilmişti sonunda. Konuşmalar bitti, herkes kendi düşüncelerine daldı. Yalnızca Julian’ın horultusu ve ağustos böceklerinin cırıltısı duyuluyordu. Bir de radyodan yansıyan cızırtılı sesler. Derin uyku zamanıydı şimdi. Tüm evreni kaplayan, içine alan o sonsuz durgunluk. Bedenlerimiz yorgundu. Açıkça belliydi bu. Yüreklerimiz de, belli olmasa da kendi içlerinde kapanmıştı. Melrose’un omzuna dayandım, ellerine baktım. Eller, görünmeyen cam bir küreyi kavrıyormuşçasına Tevfik’in başının çevresindeydi.

Bu durgunluğu kırmak için birinin ayağa kalkması gerekiyordu. Dr. Branzger kalktı. Hızla çatının kenarına hızla yürüdü ve Mahbaba gibi bağdaş kurup oturdu. Biraz sallanıyordu. Bir an aşağı düşecek sandım; ama onun gözlerinin önünde bir deniz kabuğu içinde yılın en büyük güneş çemberi yayılıyordu. Sonra Melrose yerinden kalktı. Tevfik’i elinden tuttu

ve bana baktı. Ve ben, artık son bulan bu koskoca günü unutmaya hazırlandım, çünkü az sonra yeni günün ışıkları belirecekti. Melrose'un peşinden onun odasına doğru yürümeye başladım, Hollywood resimleriyle süslü odası bizi bekliyordu.

XVII

Aşk bir bakıma çılgınlığın ta kendisidir, belki biraz da abarttı. Gecenin izlerini taşıyan sabahın ilk saatlerinde, Melrose'un odasındaki kalın perdeler yeni günün ışıklarını engelliyordu, ama benim yanılgılarım son buldu. Şu anda kollarında yattığım bu kadını sevdiğimi anlıyordum. Sonuç benim için bir şok olmuştu ya da ona benzer bir şey. Uzun zaman geçtikten sonra çocukluğun etkilerinden kurtulmuştum sanırım. Alışılmış davranışların çok ötesindeydim ve onun ılık bedeni üzerine kapanmış bir halde öylece yatıyordum. Melrose ise, gerek benim, gerekse kendi gururunu okşayıcı ve destekleyici nedenler sıralamaya koyulmuştu. Oysa ben başka şeyler düşünmek istiyordum. Otele gelir gelmez elime tutuşturulan Helen'in defterini düşünüyordum hâlâ. Ve kendime sürekli olarak, 'Neden?' diye soruyordum. Melrose, beni Dr. Branzger'in planlarına karıştırmıştı. Ve neden Dr. Branzger'e olan duygularını gizliyordu? Ne zamandan beri tanışıyorlardı? Bunları düşünmeme karşın aslında gerçekleri öğrenmekten de kaçıyordum; Melrose'un okşamalarına bıraktım kendimi. Zayıf yanlarımın nedenlerini birlikte bulmaya çalıştık, sonra Melrose konuyu da duruşunu da değiştirdi. Belli bir nedeni yoktu -ama benim halim ona bir şey anımsatıyordu-film yıldızı olmayı tasarladığı günlerinden söz etti. Melrose beni kendine doğru çekerek başından geçen ve hiç pişmanlık duymadığı bir olayı anlattı. Yavaş ve zor duyulur bir sesle konuşuyordu, çok yorulmuş gibiydi. "Öylesine gençtim ki çok şey istiyordum, seninle tanıştığımızdan beri senden aldığım şeyleri istiyordum." Sustu ve gözlerini kapadı. Onun yanında hiç kımıldayamadan öylece kaldım, tıpkı halkın önünde dili tutulan bir şarkıcıya benziyordum. Yaşına göre oldukça hızlı soluk alıyordu Melrose ve bu haliyle beni heyecanlandırıyordu. Ama şimdi gerçekten derin uykudaydı.

Çok dikkat ederek önce ayaklarımı çektim, sonra bacaklarımı ve kollarımı, yavaşça ayrıldım ondan. Uyuyan bir insan beni hep kaygılandırır, tabii kendim de uyumak istiyorsam. Öylece yatmak, benim son halimmiş gibi gelir bana. Gece lambasını yaktım, komodinin üzerindeki resimlere

bakmaya koyuldum. Palmiyeler arasında iki erkeğin ortasında Melrose'un bir resmiydi bu. Hemen yanında daha büyükçe bir kızken, anne ve babasıyla birlikte çekilmiş bir resim, geride bir üçüncü resim daha vardı. Bir aile resmi. Melrose'u yetişkin bir kadın olarak gösteriyordu. İyice bakınca yanındakileri tanıdım: Dr. Branzger ve Helen, ona iyice sokulmuşlardı. Deniz kıyısında çekilmişti. Dalgalı bir günde. Dr. Branzger beyaz örtüler içinde mutlu görünüyordu. Saçları havalanmıştı, yemeğe gittiğimizde bana gösterdiği resimdeki görünüşün aynısıydı. Eliyle Helen'i gösteriyordu. Helen mayoluydu ve ben onun bacaklarını ilk kez resimde görüyordum. Çapraz tutuyordu bacaklarını ve parmak uçlarında durmuştu. Bu haliyle Melrose'un biraz tepesinden bakıyordu. Resmi daha iyi görebilmek için ışığa doğru tuttum. Helen'in gözlerini görmek istiyordum, ama başını hafifçe yana çevirmişti ve denize bakıyordu. Yalnızca yanaklarını ve bakışını görebiliyordum. Alnı ve ağzı biraz beliriyordu, neredeyse o olduğundan kuşku duyacaktım; hem sonra Helen'i, Dr. Branzger ve Melrose'la birlikte görmenin anlamı neydi ki? Resimdeki genç kadına baktıkça daha çok kafam karışıyordu. Melrose'un elini, Helen'in beline dolamasındaki doğallık, kızını kucaklayan bir anneyi andırıyordu; Helen de yeni ailesiyle birlikteymiş gibi rahattı. Resmi yerine bıraktım ve ışığı söndürdüm. Hiçbir şey uyumlu değildi; kimbilir belki ben de bir resimdim aslında. Uyuyan Melrose'un üzerine eğildim. Yaşamın sonuna yaklaşırken, şu son yıllar içinde bir şeyin farkına varmıştım: insanlar yaşlanınca farklılaşıyorlardı. Ben kesinlikle aynı değildim; Melrose öyle; Dr. Branzger de öyle. Sanki silinip gitmiştik. Yatağa uzandım. Yorgunluk, acılara ve uyanık olmaya karşı bir ilaç gibi üzerime çöktü. Dalmadan önceki son düşüncem, aslında çatıda Julian'ın yanında olmam gerektiği idi. içimdeki o gizemli ve kahverengi cüppeli görüntü ortaya çıkmadan. Ama beni etkisine almıştı yine ve her şey silindi gitti.

Birkaç saat uyudum (ameliyat sırasında geçen saatler gibi hiç hatırlamıyorum o saatleri) ve sonra Melrose'un kulağımdaki dudaklarıyla uyandım.

Çok uzaktaymış gibi geliyordu sesi, bana mutlu olduğunu fısıldıyordu. Benim de onun gibi mutlu olmamı istiyordu. Çünkü yaşadığımız bu gece bizimdi, kimse alamazdı elimizden. O böyle fısıldarken içim karardı yine. Melrose'un aradığı şeyden öylesine uzaktım ki. Susuyordum, o ise beni öptü. Her yanımı öpüyordu. Hiç fark gözetmeksizin, yetersiz kaldığım yeri bile öpüyordu. Öpücükleri bir çaresizlik avuntusundan öte bir uzlaşma

gösterisiydi. Bedenimin beceriksiz kalan parçacığına gönül borcunu sunuyordu sanki. Oysa kendimi incinmiş, hatta ölümcül bir yara almış gibi duyumsadım o an. Kan kaybetmek yerine, hiçbir kadının bana geri veremeyeceği sevgiyi kaybediyordum. Ne bana göre çok olgun olan Christine, ne Melrose, hatta ne de başımı döndürdüğünde zorla kendime çektiğim, sonra da kaçan Helen verebilirdi bu sevgiyi. Benim için giderek tek bir insanın çok önem kazandığını, kendimi yitirmeden, onu da zorlamadan sürekli sevebileceğim biri olacağını anlıyordum. En azından o anda öyle umut ediyordum. Öyle içtenlikli bir umuttu ki farkında olmadan o kişinin adını mırıldandım -bir kez, iki, üç kez, ‘Julian’— sesim bir çocuğunkini andırıyordu. Melrose birden irkildi. Sanki bedenimin bir yerinde koca bir yara görmüştü. Ellerini üzerimden çekti ve ayağa kalktı. Üstüne bir şey örttü ve perdeyi hızla açtı. Anladığım kadarıyla bu bir vedaydı.

Bir ışık seli halinde odaya dolan güneş, beni bekleyen karar gününün geldiğini müjdeliyordu sanki. Bir çırpınma ve boşluk, bir kaçış; doğan günü yitirmiştim artık. Melrose, saçlarını açmış havalandırıyordu; hayatta olduğu ve yeni bir günün ılıklığını duyumsadığı için çok sevinçliydi. Bana gömleğimi ve pantolonumu uzatırken ıslıkla bir şarkı çalıyordu. Parmaklarıyla saçlarımı düzeltti ve omzuma dokundu, “Aldırma!” dedi. Odasının önündeki merdivenlerden koşarak aşağı inmeye başladım. Julian’ı bulacağımı düşünüyordum, sanki bir koşu gazete almaya gitmiştim. Sanki ondan kısa bir süre için uzaklaşmıştım ve odaya dönüp kapıyı açtığımda Helen’in defterini yine yatağın üzerinde bulacaktım; Julian ise yoktu.

Defteri bulmak, açmak, boş sayfalarla karşılaşmak, hızla başa dönüp yeniden bakmak, yazılan ilk sözcüğü -ithaf- bulmak, işte bütün bunlar benim için sonu gelmez bir olay gibiydi, tıpkı kilide uyan anahtarı aramak gibi. ‘Dünyanın tüm Quint’lerine’ yazılıydı ithafta. Ne var ki başka bir makinede yazılmıştı. Klavye Alman klavyesi değildi. ‘Ü’ harfi ‘ue’ olarak yazılmıştı. Bir alt satırda ‘unutmak zor’ yazıyordu, ‘ama öğreniyorum’. Yaşamımın yarısını, hiç olmazsa kısa bir yılı unutmaya, boşa konuşmayla geçirilen üç yüz altmış beş günden söz etmeye çalışıyorum. Beni yordular, uyumaktan başka bir şey istemiyorum. Savaş gibi sevgi de yordu beni, savunma yordu. En çok da savaş boyaları sürünmekten, babamı unutmayı denemekten -ondan geride kalan bir bakışın anısı yalnızca- yoruldum. Ama o bakış utancın simgesiydi. Bakışları utanç doluydu. Bana damgasını vuran herkesi unutmak istiyorum. Annemle babamın kavgalarının izlerini

üzerimden silkip atmak; Quint'in evliliği üzerindeki buzları; Mahbaba'nın dinini ve Dr. Branzger'in tüm sızlanmalarını yok etmek. Tanrının bilinmeyen kızı olmaktan yorgunum. Uyuyarak arınmak istiyorum bunlardan; sabah uyandığımda özgür olmalıyım. Anisiz, geçmişsiz; en ufak bir iz olmamalı bende. Yeniden doğmuş gibi, korkulardan uzak, ülkeme geri döneceğim. Ve orada eskiden tanıdığım birini, çocukluktan çıkmış, genç ya da yetişkin bir erkek olarak yeniden bulacağım.

Okuyamadığım birkaç şey daha kalmıştı. Defter elimde, deli gibi çatıya koştum.

XVIII

Çadır boştu. Sonbaharın sessiz ve beyaz ışığı altında çatının tam ortasında bomboş duruyordu. En küçük bir hareket yoktu. Yalnızca kum, hafif bir esintide tane tane oradan oraya sürükleniyordu. Kımıldamadan, öylece baktım çevreme. Bu ne kadar sürdü bilmiyorum. Gömleğimin altında Helen'in defterini tutarak kenara yaklaştım. Daha fazlasını okumaya cesaretim yoktu. Birden Fransızca, 'Saat kaç?' diye haykırdım kendi kendime. Sonra da elim ayağım dondu birden. Aşağıdan gelen sesle saatin üç olduğunu öğrendim. Aradan on dakika geçtikten sonra kendime gelmiştim. Dönüp çadıra baktım. Dr. Branzger kapüşonlu cüppesiyle karşımdaydı.

"Bir şey oldu," dedi.

Konuşmadı, çadırın iplerini çözdü. "Ne oldu?" diye sordum. Suskunluğu korkunç bir anlam kazandı o anda. Dr. Branzger'in üzerine atıldım. Yere düştü. Direnmeden -ellerini bile kaldırmadı- dizlerimin altında yatmayı sürdürdü. Tiksinti kapladı içimi, daha önce bir kez yaşamıştım bu duyguyu, sınıfın en zayıf öğrencisini altıma aldığımda saldırıya ve darbelere karşı korunmasızca öyle kalakalmıştı. Julian'ın nerede olduğunu haykırarak sordum. Dr. Branzger ellerini iki yana açtı ve gözlerini yumdu. Öylesine kırılgan ve çaresiz yatıyordu altımda. Onu bıraktım. Yanına çöktüm. Gerçeği söylemesi için ona yalvarmaya başladım. Yüzünü benden yana çevirdi. "Geri dönüyorduk artık, ama Julian bir kez daha kuleye çıkmak istedi. Çekiştirip durdu, ben de pes ettim. Kuleye çıkmaya hazırlanıyorduk, ama bu kez çok insan vardı çevrede. Büyük caminin önünde bir gösteri yürüyüşü ile karşılaştık. Eski düzeni isteyenler haykırıp duruyordu.

Kadınlar, erkekler koşuşuyorlardı. Sesleri kısılmıştı bağırmaktan. Sonra birden bir itiş kakış ve Julian ortadan kayboldu. Bütün meydanı aradım, caminin içini bile. Kuleye çıktım, çevredeki bütün sokaklara baktım. Kalabalık giderek artıyordu. Bakışlar bana yönelmişti ve öfke doluydu. İmansız biriydim onlar için. Sonunda bu cüppeyi aldım hemen, ucuz bir şey. Suratıma attılar alırken neredeyse.” Dr. Branzger ayağa kalktı ve birkaç adım attı. “Tabii hemen en yakın karakola gittim, ama kapalıydı. Gösteriden ötürü polislerin hepsi sokaktaydı. Buraya gelmekten başka çarem kalmamıştı.” Sustu ve bağışlanmayı beklercesine baktı. Benim de susmaktan başka yapacak bir şeyim yoktu o anda. Bakışlarım kentin eski bölgelerine kaydı.

Akşamın ilk belirtileri başlamıştı. Bütün pervazlarda kuşlar toplanmıştı ve saydam ışığın içinde bir kıpırtıdır gidiyordu. Havada basınç vardı, gece için fırtına raporu verilmişti. Dr. Branzger’in peşinden çatının kenarına gittim. “Bütün bunlar gerçek mi?” diye haykırdığımda, “Evet,” diyerek beni kendine doğru çekti. Helen’i sordum. Bunu bilmek hakkımdı. Çünkü şu anda onun yardımına gereksinimim vardı: Kentin bütün sokaklarını ve Julian’ı en iyi tanıyan oydu. Dr. Branzger beni bıraktı. Aşağı doğru baktı, evler arasındaki bir yere. Sonra bana döndü. Önce defterin içindekiler hakkında, daha sonra da Helen’den konuşmayı önerdi. Buna hiç gerek olmadığını söyledim. Yoksa defterdekileri okumamış mıydı?

“Buna vakit yoktu, çünkü onları ben yazdım.”

“Yalan söylüyorsunuz!”

“İsterseniz öyle sanın; peki, Helen neler yazmış olabilir sizce? Kışkırtan şeyler mi? Şöyle ağızla yapılan bir şeyler.” Dr. Branzger, bana dilini gösterdi ve hızla oynattı. Ben ise kumları eşeliyordum. “Helen’in yeteneği vardı, ama bundan hiç söz etmezdi. Yetersizliğini vurgulamak isterdi hep ve felsefi laflar ederdi. Yazıyordu sürekli, sanırım burada gördüğü kadınlar ve erkekler hakkında. Aslında ikimiz de aynı gözlemleri yapıyorduk. Buradaki adamların çoğu öylesine şehvetli ki, bazen beceremiyorlar; dikkatleri dağılsın diye de durmadan tütün içiyorlar. O işi yaparken de, bundan kurtulmak için de aralıksız içiyorlar. Ağızlarında bir sigara, külü hiç yere düşmüyormuş. Sırf bu görüntü bile bir kadının midesini kaldırmaya yeter. Ama Helen’i oyalıyordu bu. Akşam olur olmaz Helen, Medina’nın içine dalıyordu. Girdiği her yerde, yüzü ve kolları açık olduğu için, bir

mırıldanmadır başlıyordu. Kadınlığı üzerinde konuşuluyordu, onu ötekilerle kıyaslıyorlardı. Bir tavşan derisi kadar yumuşacıktı teni.”

Farkında olmadan içimdeki son engeli de yıkmıştım, elimde biriktirdiğim kumları aniden Dr. Branzger’in yüzüne fırlattım. Bir çığlık attı. Acıdan çok bir şaşkınlık çığlığıydı bu. Ellerini gözlerine kapadı ve yavaşça konuşmasını sürdürdü. “Hepsi uydurmaydı, Helen böyle şeyler anlatmamıştı. Ama bu tür tutkular ondan beklenirdi. Dolayısıyla, Tanrının bilinmeyen kızıydı o.”

“Hiçbir erkek, böyle yazamaz!”

“Yanıldınız,” Dr. Branzger elleri hâlâ gözlerinin üzerinde biraz ilerledi, “çünkü yazmak için yaşama bağlı olmak gerek. Ve Helen yaşamıyor, öldü o. Bir deniz kazası oldu. Helen, onu deniz kıyısına götürmemi istemişti. Bugünkü gibi bir gündü. Havada fırtına kokusu vardı. Dalgalara aldırmadan çok uzağa yüzdü. Benden başka kumsalda kimse yoktu. Ve ben de donup kalmıştım sanki. Elim kolum bağlıydı, çünkü yüzme bilmiyorum. Bu olayı hiç kimseye anlatmadım tabii ki. Tek görgü tanığı olmak çoğu kez sorun yaratır.”

Göğsünü yumruklamaya başladım, söylediklerinin yalan olduğunu haykırdım yüzüne. Sendeledi; Melrose’un odasındaki, sahilde çekilmiş resimden söz ettim. Dalgalı denizin önünde duruyordu Helen. Resimde üç kişi görünüyordu; göğsünü yumruklamayı sürdürdüm. Yine sendeledi. Dr. Branzger; Helen, Melrose ve o, ölümden önceki son resim yani. “Onun boğulmasına göz yumdunuz.” Sesim çınladı. O anda Julian da benim için boğulmuş demekti. Dr. Branzger başını hızla salladı: “Bu resim çok daha önceden çekilmişti, çok önceden.” Onu yine tartakladım ve resmin ne zaman çekildiğini sordum. Yanıtladı. Yaklaşık bir yıl kadar önceymiş. Bir buçuk yıldır burada yaşadığını açıkladı bana; “Belki de iki. Helen’in ortaya çıkması Melrose ile ilişkimizi zorlaştırmıştı. Bu nedenle onu kızımız gibi görmeye karar vermiştik. Ne yazık ki Melrose bu olayla ikinci kızını da yitirdi. Aslında Helen kayıp olarak kayıtlara geçti, zaten bu onun kişiliğine de uyuyor.”

Dr. Branzger’i yakaladım. Ellerini gözlerinden çekmek istiyordum. “Kayıp,” diye haykırdım, “tıpkı oğlum gibi, öyle mi?”

“Oğlunuz geri gelecek! Ve belki Helen de! Hem sonra neden gelmesinler ki? Belki de birlikte gelecekler. Sanırım bizim ufaklık onun yanında. Burada, yakında bir yerde; Helen -kimbilir- belki de yeni yaşamını peçeler

altında sürdürüyordur. Bunca şeyi yazdıysa eğer. Bir erkeğin bilmesi gereken her şeyi yani…” Branzger’i bıraktım. Çevresinde dolanıp bir yandan da neden sürekli yalan söylediğini, neden böyle davrandığını haykırarak sormaya başladım. Neden bu defteri benim için yazmıştı, neden Julian’sız geri gelmişti? “Bütün bunları bana niçin yapıyorsunuz?” Dr. Branzger ağzındaki kumları tükürdü. “Bütün bunlar artık son buldu,” dedi. Sonra çatının kenarına gitti ve benden sırtını kaşımamı rica etti. Sırtım bana çevirdi. Ellerimi oynatmaya başladım; olayların gelişmesini düşünüyordum o anda; sonra ani bir hareketle son verdim her şeye. Sonradan iki şeyi anımsadım: Birincisi, Dr. Branzger hiç bağırmamıştı, İkincisi elleriyle hâlâ gözlerini örtüyordu. Suya atlamış gibiydi ve tepe üstü yere düşmüştü. Çatının kenarında öylece durdum ve aşağıya baktım. Beni kimse görmemişti, Dr. Branzger’i de. Yapayalnızdık. Saçları kana bulanmış iki büklüm öylece aşağıda, yerde yatıyordu. Onu kıskandım. Şimdiye kadar ne idiyse artık o değildi.

Kimseye görünmeden otelden çıkarken hâlâ onun sonunu kıskanıyordum. Çoktan akşam olmuş, karanlık, kentin her yanını sarmıştı. Julian, diye haykırmak istedim, ama kendimden utandım. Nereye gittiğimi bilmeden koştum, sonra geç kalmış olduğumu anladım. Souks’un her aralığına girdim, sokaklarda koştum. Gücüm azaldıkça aklım başıma geliyordu. Bir adam öldürmüştüm ve bir çocuğu da kaybetmiştim. Ufkum çok yakındaydı şimdi, ama ben koşmayı sürdürdüm. Ciğerimde ve sağ tarafımdaki sancı beni durdurdu bir süre sonra. Ter içindeydim, bir kemerin önünde duruyordum. Alnımı ahşabına dayadım ve yumruklamaya başladım. Acım giderek sarıyordu benliğimi, kendimden geçmiştim. Kemere dayanmış halde öylece kalakaldım. Sonra içimdeki yitmişlik önce bir ses, sonra sesler ve daha sonra da bir ezgiyle son buldu. İçimi umut dolduracak kadar uyumluydu bu sesler.

Düşüncelerim tamamlanmıştı ki, bir çello sonatı (kimin olduğunu anlayamadım) ile Tevfik köşeyi döndü. Beni görmek onu şaşırtmamıştı. Ben de pek şaşırmış sayılmazdım doğrusu. Radyoyu sakladı, yanıma gelip ellerimi tuttu ve yumruk atmaktan parçalanmış derime baktı. Şu anda onun yönetimine girmiştim; onun, beni alıp götürmesini ya da bir mucize yaratmasını bekliyordum. Tevfik beni nereye götüreceğini biliyor gibiydi. Yolumuz minicik, sanki çocuklar için inşa edilmiş camiler arasından geçiyordu. Merdivenlerden çıktık, gizli bahçelerden geçtik, çitlerinden böcek sesleri yansıyordu. Daralan sokakları izledik. Sonra birden ışıklar

göründü ve ışıkların içinde erkekler. Tıpkı ilk seferinde olduğu gibi. Yalnız bu kez yanımdaki Julian değil de Tevfik'di. Melrose'un oğlu -hep aklıma geliyordu bu- şimdi adımlarını yavaşlatmıştı. Gideceğimiz yere yaklaşmıştık demek. Yumurta satıcılarının önünden geçirdi beni, sigara içen kadınları da geçtik. Bir ara sokağa saptı ve beni bir yere soktu. Orada beklememi söyledi. Bir süre radyosunun sesini duydum, sonra yalnızca kendi yüreğimin çarpışını.

Umutla bekliyordum; böyle aptalca, bir girişin ağzında beklemenin anlamsızlığını düşünmemeye zorluyordum kendimi. Birden çıkan rüzgâr, yaprakları ayaklarıma savurdu. Ortalık serindi, fırtınayı düşündüm bir an. Otelin çatısındaki bütün izleri silecekti; Julian ise oralarda bir yerdeyse iyice kaybolacaktı. Onun yakınlarda olduğuna inanmaya çabalıyordum. Hâlâ oğlumu düşünmeye cesaretim vardı. Evin girişinde durduğum sürece ayaklarımın çevresinde toplanan yapraklar çoğaldı. Beynim sürekli çalışıyor ve düşünceler üretiyordu. Yaşamın içinde olduğum duygusu giderek güçleniyordu. Dakikalar ilerledikçe korkuyu yeniyordum. Ve Julian'ı gözümün önünde görüyor gibiydim. Sabahları erkenden yataktan kalkışını, yarı kapalı gözleriyle uykulu bir halde komodin ve masalar arasındaki boşluğu bir cambaz gibi geçişini. Sonra kollarımın arasına sığınışını. Gördüğü düşü anlatmaya başlaması; onu etkisine almış bir düş. Bugün bile bu düşlerden birini iyi anımsıyordum, hatta Julian'ın sözcükleriyle baştan anlatabilirdim. Bir kaplan caddeye fırlamıştı. Tam o anda arkamda bir ışık yandı, hızla döndüm.

Merdivenin önünde, bir taburenin üzerinde bir adam oturuyordu. Yaşlı ve şişmandı; dizinin üzerinde katlanmış bir ihram vardı. Baldırları sanki tek bir kütleydi; yan yana durduğu için kahverengi bir yığına benziyordu. Ayakları da birbirine yapışmış ve erimiş gibi görünüyordu. Kahverengi bir topak. Yalnız yüzünün rengi, neredeyse Melrose'unkinden daha açıktı, oldukça açık-seçik bir yüzdü bu. Adam bir elini kaldırdı ve hemen indirdi. Kolu ağır gelmişti sanki. Julian'ı bulma umudumu daha yitirmemiştim. Sesi beni şaşırttı. Kalın bir çocuk sesine benziyordu. Beni yanına çağırdı. Merdivenden yukarı çıkmamı söyledi, orada bir kapı vardı. Ve kapıda -eliyle gözlerimi işaret etti-bir gözetleme deliği bulunuyordu. Elini açtı sonra ve bana bir kâğıt para gösterdi. Ona, bir erkek çocuğu görüp görmediğini sordum; yaklaşık dört yaşlarında. Ya da kaybolan bir çocuktan haberi olup olmadığını, bana yardım edip edemeyeceğini, kaybolan çocuğun babası olduğumu ve onu bulmak için her şeyi vereceğimi art arda sıraladım. Hiç

konuşmadan elindeki parayı salladı, aynı miktarda para verdim ona. Benim yukarı çıkmama izin verdi.

Yukarı çıkarken içimi yine umut kapladı. Kendimi zamanın akışına bıraktım; merdivenin sonuna doğru basamakları zor seçer oldum. Yalnızca kapıdaki delikten ışık geliyordu. Sağa sola dokunarak ışığın kaynağına yaklaştım ve baktım. Bir adam bir kadının üzerirde yatıyordu. Yataktaydılar; yatak örtüsünün delikleri ? damın her iniş çıkışında açılıp kapanıyordu. Kadın ise kımıldamıyordu. Yüzünü duvara çevirmişti, adam da tavana bakıyordu. Ve tavanda bir kız resmi asılıydı gördüğüm kadarıyla ve adam gözünü o resimden hiç ayırmıyordu. Arınmayı bekleyen mistikler gibi rahatlamayı bekliyordu resme bakarak. O boşalırken, ben bütün umutlarımı yitirdim.

Olabildiğince hızla merdivenden indim. Tabure üzerinde oturan adamın yanından koşarak geçip kendimi açık havaya attım. Uzaklaşmalıydım bu evden ve bu ışıklı loşluklardan. Sokakların duvarlarını, üzerlerindeki çatıları ve yıldızsız göğü görünceye kadar koştum. Rüzgâr artmıştı, ilk yağmur damlaları düşmeye başladı. Sanki hava da yağmurla birlikte ısınıyor gibiydi. Koşmayı sürdürdüm, kalbimin hâlâ attığını bilmek beni şaşırttı. Yitip gitmiştim, ama bedenim yaşıyordu. Kimse nerede olduğumu bilmiyordu şu anda. Tıpkı benim Julian’ın nerede olduğunu bilmediğim gibi, ikimiz de kayıptık artık. Dr. Branzger de yoktu, eğer bilseydi bir tek kişi, Melrose, onun yokluğunu fark edecekti. Kadına acıdım birden. Tevfik kalmıştı geriye bir tek. Ve ona hiçbir şey olmazdı. Gerçekten de değnekli adamın yaşayıp yaşamadığından kuşku duyuyordum. Sırtına indirilen bir darbeyle (aynı şeyi yine yapardım) yaşamını yitiren kimdi aslında, bilmiyorum.

Ama yine de Melrose ve Helen ile deniz kenarına giden adam olmasından korkuyordum. Ya da kızını dalgalardan çekip çıkaran bir baba da olabilirdi. Onun ölmüş olduğuna inanmıyordum. Helen’in ölmesi gerçek olamazdı. Tıpkı bir karabasandan uyanıştı benim için. Adını söylüyordum, defteri yanımdaydı. Belki de yakınlardaydı. Kimbilir belki Julian da ona koşmuştu. Rastlantılar gerçekti her zaman. Seslenmelerimi kimse duymuyordu ve ben giderek daha yüksek sesle bağırıyordum. Yağmur damlaları delik bir kaptan sızarcasına akıyordu hâlâ. Yazdan kalan yaprak döküntüleri yüzüme gözüme savruluyordu. Şimdi, Julian’ın adını haykırıyordum, ama havanın yoğunluğu sesimi boğuyordu. Birden Tanrıyı

düşündüm ve varlığını kanıtlamasını diledim o anda. İnsanın doğumla başlayan yaşam serüveninin aslında çözümsüz bir bilmece olduğunu ve yaratılışın anlaşılmaz olduğunu anladım; neden, özellikle Julian yaşamazken, ben ölümü beklerken, Tevfik yaşamda kalıyordu. Bunu açıklayacak biri yoktu. İnsan aklı bunları anlamaya ve açıklamaya yetmiyordu işte. Her şey, yaptığım her şey, Christine ile evliliğim, Helen ile aramdaki sır, Melrose ile yaşadıklarım ve cinayetim, şu anda her yanımı kramplar sarmışken neden bir açıklık kazanmıyordu. Yarı aydınlık bir sokağa daldım bu arada. Yanımda bir defter, oğluma karşılık aldığım bir defter, bütün bunların anlamını bulmaya çabalıyordum. Çılgın gibi, kapana sıkışmış biri gibi bir açıklama bekliyordum.

Yere çömeldim ve bağırsaklarımı boşalttım. Yanımdaki kâğıtlarla temizlendim. Sonra sokak lambalarından birinin altına oturdum. Zarkoun Sokağındaydım yine. Demek ki otel de yakındaydı. Julian'ı bulup getirmişler miydi acaba, şu anda odada mıydı? Yoksa arada kaynayıp gitmiş, insanların ayakları altında kalıp ezilmiş miydi? Benim için en kötü sözcük 'ölüm kalım savaşı'ydı. Şu anda yalnızca bunu düşünüyordum, sonra elimde kalan son kâğıtları ışığa doğru tuttum.

XIX

Julian'ı ne çok sevdiğimi söylemiş miydim? Ne büyüleyici bir uykusu vardı. Onunla geçirdiğim o bir yılı bana kim geri verecek? Öğleden sonra geç saatlerde onunla birlikte nehir kıyısından dönerken (adını hiç söylemezdik, bizim için tam anlamıyla bir nehir olarak kalması için) kollarımızda kurumuş yapraklar ve odunlar, bulduğumuz daha başka şeylerle ördek ve kazlara doğru yürürken, birbirimizi çok sevdiğimizi düşünürdük. Sonra gece, ikimiz de onun çocuk odasında, birimiz derin, ötekiyse huzursuz bir uykudan uyandığında birbirimize düşlerimizi anlatırdık. Hâlâ etkisindeydik ve birbirimizi seviyorduk. Ellerini ne çok okşadım; onun da benimkini okşamasını seyretmek için. Okşanan elime para kondu, her seferinde biraz daha çok, çünkü Quint ödenmez birşeylerin varlığını biliyordu. Julian için neler hissettiğimi anlıyordu, şu yaşlı ve yazgısının kurbanı Dr. Branzger bana bunu söylemişti. Hiç beklenmedik bir zamanda Julian'dan ayrılmak zorunda kaldım, onu bir daha görememe duygusu. Ve sonra bir ekim güneşi altında, Kasbah Sokağında birden Julian'ı görmek aklımı başımdan aldı. Hiç durmadan, sesi kısılıncaya kadar

benim adımı haykırıyordu. İnsanların onu görünce hemen kenara çekildiği tuhaf bir cüceye benziyordu. Onu tuttum, yavaşça konuştum, hatta ona yüzümü bile gösterdim. Ama Julian haykırmasını sürdürdü, gözleri yuvasından fırlamıştı sanki. ‘Hayır,’ diye haykırdı. Çevredeki bütün Alman turistler durup baktı. Beni tanımasını bekliyordum, anlattığım nehir öykülerini anımsamasını…

Karnıma yine sancılar saplanmıştı. Elimdeki kâğıtları bir araya topladım. Otele dönmekten başka bir çarem yoktu artık. Zarkoun Sokağı bir kemerin içinden yokuş aşağı iniyordu. Bir meyhane vardı yolun üstünde, önünde adamlar sessizce içiyorlardı. Duvarlar boyunca uzanıyordu yol. Öyle bir koku sarmıştı ki ortalığı, sanki duvarların ardında çiçekler açmıştı. Belli aralıklarla sıralanmış kapılardan daha çok koku yayılıyordu. Karnımdaki sancılar gelip gidiyordu. Küçük ve hızlı adımlar atıyordum. Kadınların yaptığı gibi duvar diplerinden yürüyordum. Kireç badanadan dışarı fırlamış taşlara dokunuyordum geçerken, taşlar kopup yere düşüyordu. Yuvarlanışını duyuyordum, sonra duruyor yine yuvarlanmaya başlıyordu. Arkamı döndüm, biri geliyordu peşimden. Kapılardan birinden çıkmıştı anlaşılan. Yürümeyi sürdürmek istedim, sonra birden giysisinin kenarlarını gördüm -dik duran bir kama- durdum. Kahverengi giysili, kapüşonlu insan bana doğru geldi. Burnunu ve ağzını örten peçeyi fark ettim. Aramızda iki adımlık mesafe kalmıştı. Birden durdu, peçesini ve kapüşonunu çekmek için elimi uzattım. Bundan sonra olacaklar saniyelere bağlıydı. Ama benim yaşamımı tümüyle değiştirecek ve kim olduğumu bana açıkça gösterecekti. Kimin ilk hareketi yapacağı o an çok önemliydi. Ben yaptım.

Birden hızla dönüp koşmadan yürümeye başladım; arkama bakmıyordum. Rüzgâr dinmişti. Her yerde yapraklar hafifçe tozuyordu. Denizin çağıltısını duyar gibiydim. Elimi uzatıp yapraklardan birini tutmak istedim, boşuna. Ellerimi yüzüme kapadım geriye bakmak için. Julian’ın daha yeni konuşmaya başladığında oynadığı bir oyun aklıma geldi o an. Benim kafam sende. Seninki bende. Şu anda Julian’ın kafası bendeydi ve kafamın içinde kendi anlattığım öyküler yankılanıyordu. Arkamdan beni izleyen ise canavarımızdı. Adımlarını duymuyordum artık, ama oradaydı, yaşıyordu. Julian için nasıl canlıysa benim için de öyleydi. Her an sırtıma bir darbe indirebilirdi. Tıpkı Dr. Branzger’in sırtına dokunduğum gibi bana dokunacaktı ve ben yolumdan sapacaktım. Zarkoun Sokağı bir dönüş yaparak daha da aşağılara doğru inmeye başladı. Hâlâ duvar boyu sürüyordu ve hep kapılar vardı. Belki de yalnızca duvara dayanmış

duruyorlardı ve ben dokununca yere devrileceklerdi. Ne olacağını, beni bekleyen şeyin ne olduğunu artık öğrenmeliydim. Kapılardan birinin önünde durdum.

Soluklarım yavaşladı. Arkamda sessizlik, sanki hiçbir şey yok. Ne deniz, ne çöl, ne bir krater, ne de duvarların ötesinde bir ses. Kapıya yaslandım, açıldı. Ama bir şey göremiyordum. Yalnızca yoğun bir yasemin kokusu doldurdu burnumu (ya da ben öyle sandım). Şu anda Julian'a kavuşmak için her şeyi göze almaya hazırdım. Arkamdaki benimle uğraşmak zorunda kalacaktı. Gözlerimi yumdum ve korkumu yenmeye çalıştım. Arkamda beni bekleyen bu yoğun sessizlik önümde de bekliyordu. Tunus'ta geçirdiğim bilmem kaçıncı gece ve günüm (yedi?) şimdi adım adım bir uyanışa doğru sürüklüyordu beni. Denize dalar gibi bir düşüş ve sonra çabucak yüzeye çıkış. Ama son bulmuyordum bununla; arkama baktığımda bomboş sokağı gördüm. Yürümeyi sürdürdüm. Attığım her adım yaşadığım bir mucizenin başlangıcıydı sanki. Geceyi sokaklarda deliler gibi dolaşarak geçiren adamın ben olduğu ve hâlâ aynı benliğe sahip olduğumu bilmenin mucizesini yaşıyordum. Ve buna katlanmak zorundaydım; aşağı doğru inmeye başladım.

Otele doğru yürürken çekirgelerin zırıltısı beni izledi. Her şey bıraktığım gibiydi. Çamaşırlar yine dağınık asılmıştı çatıda. Demek ki Melrose yukarı çıkmıştı. Ve ne ışık ne de jandarma vardı görünürde. Yalnızca sessiz bulutları andıran çarşaflar. Kapıya yaklaştığımda tam olarak kapalı olmadığını fark ettim, belli belirsiz Haffner Senfonisi duyuluyordu içerden. Girdim. Küçük resepsiyon masasında Melrose'un oğlu oturuyordu. Sandalyede oturuyordu ve kucağında radyosunu tutuyordu. Başı arkaya kaykılmış, ağzı açık 'uyuyordu. Anahtarımı aldım ve ayakkabılarımı çıkardım. Birinci kata çıktım. Oda boştu. Ayakkabılarımı yere bıraktım ve yukarı fırladım. Basamakları atlayarak çıkıyordum ve Julian'a sesleniyordum. Çatıya çıktığımda gelişigüzel sağa sola bakındım. Çadır çökmüştü, yerlerde yapraklar parıldıyordu; ay, başımın üzerinde dimdik, bulutların boşluğundan yeryüzünü aydınlatıyordu. Çatının kenarına gittim. Aşağıdaki boşlukta yapraklar doluydu. Yalnızca arada beyaz bir şey görünüyordu. Bir parça kumaş ya da ona benzer bir kâğıt parçası. Sanki çatıdan aşağı düşen bir imge! Boydan boya yürümeye başladım. Hâlâ görünmeyen o canavarın darbesini bekliyordum sırtımda. Ama hiçbir şey olmadı. Kimsecikler yoktu orada benden başka. Evet, yalnızca ben. Çadırın yığıntısı önünde yere oturdum. Karın sancılarım bitmişti. Korkum dinmişti.

Bitmişti her şey ve ben tuhaf bir rahatlık seziyordum içimde. Bedenimin hiçbir organında ağrı, sızı yoktu. Hatta bedenimi bile duyumsamıyordum. Elimi çimdikledim, yine bir şey duyumsamadım. O an aklımı yitirdiğimi düşündüm. Evet, son denen şey buydu işte. Ama düşüncelerim beni bırakmamıştı hâlâ. Son bir çabaya beni ayakta, yaşamda tutmaya çabalıyordu sanki. Elimde kalan son kâğıtlar da olmasaydı haykıracaktım belki de; kumlu zemine oturmuş, tek tek kâğıtları açıp ışığa tutarak okumaktan başka ne yapabilirdim. Belki son, o sayfaların içindeydi: Julian'a rastladığım Kasbah Sokağına dönmeli! Bir bulut, ayı gölgeledi. Bir şey olmasını beklermişçesine durdum. Yine kendi kalbimin sesini duyuyordum. İki atış arasında tuhaf bir gürültü: Benden geliyor ya da öyle olması gerek, ama çok yabancı bana. Sanki içimdeki kapının kanadı çarpıyor. Ayağa fırladım, dolaşmaya başladım. Işık okumama olanak verecek hale geldi yine.

XX

Birden gördüm onu, yoktan varolmuşçasına duruyordu orada. Gözlerinde büyük bir yorgunluk vardı, soluk almaya korkuyordum. Bu karşılaşma beni bir an mutlu etti, sonra onu saran yalnızlığı gördüm. Korkudan ölmüş olmalıydı. Çok sonra, neler düşündüğünü sordum, o son dakikalarda. Christine'nin gelmesini mi, ya da yalnızca onun adını mı, yoksa ilk sevgi sözcüğünü mü düşünmüştü? Ama artık sevilmiş olmanın hiçbir anlam taşımadığını görüyordu herhalde. Her şey bir yalan ve aldatmacaydı nasılsa. Daha fazla oyalanmadan tutup kendime doğru çektim onu, ama gözlerinin içine bakamıyordum (zavallı bir kuşun bakışı mı bu?), kulağına fısıldadım; sürekli olarak her şeyin artık bittiğini yineleyip duruyordum. Ama o bana inanmıyordu, 'Hayır!' diye bağırıyordu, yüzümdeki peçeyi çekip aldım. Bana baktı, ama tanımamış gibiydi. Kollarımın arasında tutarak biraz yürüdüm. Giderek küçük çığlıkları yavaşladı. Şimdi içini çekiyordu yalnızca. Ona ne Christine'den ne de Quint'ten söz ettim. Eskiden olduğu gibi oğlanlardan, kızlardan söz ettim, ta ki ellerini bedenimde duyumsayıncaya kadar. Elleri yine saçlarıma uzandı ve belli belirsiz bir sesle konuştu Julian: 'Uyuduğumda beni artık yalnız bırakmayacaksın, değil mi?'

Defter işte bu cümleyle son buluyordu. Son sayfaları koparıp bir araya getirdim, boylamasına katladım. Bir uçağın gövdesiyle kanatları oluştu. Ve

elimde uçurtma, çatının kenarına geldim. Onu gecenin içine fırlatırken, kendimi de karanlığın koynuna bırakacaktım. Kanatları sağlamlaştırdım, atlamaya hazırlandım. Birden içimdeki o sesi, açılan kapının sesini duydum. Arkama döndüm, soluk almaya korkuyordum artık.

***

İlk çocuk, bir ânın öteki anla uyum içinde olduğu zamandır, hep aynı özveridir. İçindeki her şeyin özgür olduğu bir başın üzerindeki saçtır, canavara dönüşmeyen yetişkindir; canavarın yanından geçer, çocuğun kucağına düşer. Belki benim için de öyle olur.

Frankfurt, 1991/92

Sonbahar ve kışı

1

Küçük Huzur oteli. (Çev.)

2

Çok yazık.

3

Helen nasıl?

4

Messina Boğazında görülen bir tür serap; her türlü serap ya da yanılsamalı görünüm. (Yay.)